

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы
Тайсуган авыл Советы

КАРАРЫ

28 октябрь 2021 ел

№ 26

Татарстан Республикасы
Әлмәт муниципаль районының
«Тайсуган авыл жирлеге»
муниципаль берәмлегендә бюджет
процессы турсындағы нигезләмәне
раслау хакында

Россия Федерациясе Бюджет кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турсында» Федераль закон, Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының «Тайсуган авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, Әлмәт шәһәре прокуратурасының 30.09.2020 ел, № 1019 күрсәтмәсен карап тикшерү

Тайсуган авыл Советы КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының «Тайсуган авыл жирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турсындағы нигезләмәне яңа редакциядә расларга (1 нче күшымта).
2. «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Тайсуган авыл жирлегендә бюджет процессы турсында Нигезләмә хакында» 2014 елның 15 декабрендәгэ 94 номерлы Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Тайсуган авыл Советы каарын үз көчен югалткан дип танырга.
3. Әлеге каарарны Тайсуган авылы, Сәләхетдинов урамы, 36б йорт территориясендә урнашкан махсус мәгълүмат стендларында халыкка игълан итәргә, «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында» (PRAVO.TATARSTAN.RU) һәм Әлмәт муниципаль районы сайтында «Интернет» мәгълүмат – телекоммуникация чөлтөрендә урнаштырырга.
4. Әлеге каарар рәсми басылып чыкканнан (халыкка игълан иткәннән) соң үз көченә керә.
5. Әлеге каарарның үтәлешен контролъдә тотуны үз өстемә алам.

Тайсуган авыл
жирлеге башлығы вазыйфаларын башкаручы

Яруллин

И.И.Яруллин

Татарстан Республикасы
Әлмәт муниципаль районы
Тайсуган авылы Советының
2021 елның 28 октябрендәге 26 номерлы
каарына 1нче күшымта

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының «Тайсуган авыл жирлеге»
муниципаль берәмлекендә бюджет процессы түрүндагы нигезләмә

1 бүлек. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

Бюджет процессы түрүнда нигезләмә «Тайсуган авыл жирлеге»
муниципаль берәмлеке Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы (Алга
таба - (Беренче абзац 2013 елның 16 октябрендәге 79-ТРЗ номерлы Татарстан
Республикасы законы редакциясендә) жирлек бюджеты көрөннөрен
формалаштыру һәм чыгымнарын гамәлгә ашыру, жирлек бюджетты проектын тәзү
һәм карау, жирлек бюджеттын раслау һәм үтәү, аның үтәлешен контролльдә тоту,
бюджет исәбен гамәлгә ашыру, бюджет хисабын тәзү, карау һәм раслау
процессында, шулай ук Муниципаль бурыч алулар һәм муниципаль бурычны
җайга салу процессында бюджет хокук мәнәсәбәтләре субъектлары арасында
барлыкка килә торган бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга сала.

1 статья. Бюджет процессының хокукый нигезе

1. Әлеге Нигезләмә Россия Федерациисе Конституциясе, Татарстан
Республикасы Конституциясе, Россия Федерациисе Бюджет кодексы (алга таба -
РФ БК), Татарстан Республикасы Бюджет кодексы (алга таба-ТР БК), «Россия
Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары түрүнда»
06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле
үзидарә түрүнда» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан
Республикасы Законы, Муниципаль берәмлек уставы, «Татарстан
Республикасында жирле үзидарә түрүнда» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ
номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Әлмәт
муниципаль районы «Тайсуган авыл жирлеге» Уставы (алга таба - Жирлек
уставы), Россия Федерациисе һәм Татарстан Республикасы бюджет
законнарының башка нормалары белән билгеләнә.

2. Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган терминнар һәм тәшенчәләр әлеге
статьяның 1 өлешендә күрсәтөлгөн норматив актларда да шул ук әһәмияттә
кулланыла.

3. Жирлекнең жирле үзидарә органнары бюджет хокук мәнәсәбәтләрен
җайга салучы муниципаль хокукый актларны РФ БК нигезендә үз компетенциясе
чикләрендә кабул итә.

2 статья. Жирлек бюджеты түрүндагы каарның гамәлдә булу вакыты

1. Жирлек бюджеты түрүндагы каар 1 гыйнвардан үз көченә керә һәм, әгәр
РФ БК һәм (яки) бюджет түрүндагы каарда башкасы карапмаган булса, финанс

елының 31 декабренә кадәр гамәлдә була.

Финанс елы календарь елына туры килә һәм 1 гыйнвардан 31 декабрьгә кадәр дәвам итә.

2. Жирлек бюджеты турындагы карап аңа күл куелгеннан соң 10 көннән дә соңға калмыйча билгеләнгән тәртиптә рәсми бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) тиеш.

3 статья. Жирлекнең бюджет вәкаләтләре

Жирлекнең бюджет вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә::
жирлек бюджеты проектын төзү һәм карау, жирлек бюджетын раслау һәм үтәү, аның үтәлешен контролъдә тоту һәм жирлек бюджеты үтәлеше турындагы хисапны раслау тәртибен билгеләү;

жирлек бюджеты проектын төзү һәм карау, жирлек бюджетын раслау һәм үтәү, аның үтәлешен контролъдә тоту, жирлек бюджеты үтәлеше турындагы хисапны төзү һәм раслау;

жирлекнең чыгым йөкләмәләрен билгеләү һәм үтәү;
жирлек бюджетыннан бюджетара трансферлар бирү тәртибен билгеләү, жирлек бюджетыннан бюджетара трансферлар бирү;

муниципаль бурыйч алуларны гамәлгә ашыру, муниципаль гарантияләр бирү, бюджет кредитлары бирү, муниципаль бурыйч белән идарә итү һәм муниципаль активлар белән идарә итү;

жирле бюджетка кагылышлы өлешендә Россия Федерациясе бюджет классификациясен куллану тәртибен билгеләү, детальләштерү һәм билгеләү;

РФ БК жирле үзидарә органнарының бюджет вәкаләтләренә кертелгән башка бюджет вәкаләтләре.

4 статья. Жирлек бюджетының хокукый формасы

1. Жирлек бюджеты Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районның «Тайсуган авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке авыл Советының (алга таба - жирлек Советы) карапы рәвшешендә эшләнә һәм расланы.

2. Жирлек бюджеты муниципаль берәмлекнең чыгым йөкләмәләрен үтәү өчен билгеләнгән.

Жирлекнең жирле үзидарә органнары тарафыннан жирлекнең чыгым йөкләмәләрен үтәү өчен акчаны барлыкка китеүнен һәм тотуның башка рәвшешләрен куллану рәхсәт ителми.

3. Жирлек бюджетында Россия Федерациясе бюджет классификациясе нигезендә жирле үзидарә органнары тарафыннан жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыруга бәйле барлыкка килә торган чыгым йөкләмәләрен һәм аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан субвенцияләр исәбеннән башкарыла торган жирлекнең чыгым йөкләмәләрен үтәүгә юнәлдерелә торган акчалар аерым карала.

5 статья. Бюджет классификациясе

Авыл жирлеге бюджетын төзү һәм үтәү, бюджет (бухгалтерлық) исәбен алыш бару, бюджет (бухгалтерия) һәм башка финанс хисаплылыгын төзү Россия Федерациясе бюджет классификациясе нигезендә гамәлгә ашырыла.

Финанс органы Баш администраторлары жирле үзидарә органнары һәм (яки) алар карамагындагы казна учреждениеләре булган керемнәр төрләре буенча

төр кодлары исемлеген раслый.

Жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчеләр Исемлеге, чыгымнарның Ведомство структурасы составында, жирлек советы карары белән билгеләнә.

Жирлек бюджеты чыгымнары төрләренең бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм программага карамаган эшчәнлек юнәлешләре), төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) исемлеге жирлек бюджеты турында жирлек советы карары белән яисә РФ БК билгеләгән очракларда жирлек бюджетының жыелма бюджет язмасы белән раслана.

Бюджет чыгымнарының максатчан статьялары жирле администрация органнары эшчәнлегенең муниципаль программаларына кертелмәгән, бюджет чыгымнарының ведомство структурасында күрсәтелгән фән, мәгариф, мәдәният һәм сәламәтлек саклау учреждениеләре (әлеге Нигезләмә максатларында - эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре) һәм (яисә) тиешле бюджетлар акчалары исәбеннән үтәләргә тиешле чыгым йәкләмәләре нигезендә формалаша.

Жирле үзидарә органнары тарафыннан хупланган «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 26.1 статьясында каралган һәр гавами норматив йәкләмәгә, бюджетара трансфертка, инициативалы проектка бюджет чыгымнары классификациясенең уникаль кодлары бирелә.

Жирлек бюджеты чыгымнарының максатчан статьялары исемлеге һәм кодлары, әгәр РФ БК бүтәнчә билгеләнмәгән булса, жирлек бюджетын төзу һәм үтәүне оештыру белән шәгыльләнүче финанс органы тарафыннан билгеләнә.

Максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар исәбенә финанс ягыннан тәэммин ителә торган жирлек бюджеты чыгымнарының максатчан статьялары исемлеге һәм кодлары күрсәтелгән бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар бирелә торган жирлек бюджеты үтәлешен төзүне һәм оештыруны гамәлгә ашыручи финанс органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә билгеләнә.

Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары Исемлеге жирлек бюджеты турында жирлек Советы карары белән раслана.

Бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының статьялары Исемлеге, бюджет кытлыгын финанслау чыганакларын раслаганда, жирлек бюджеты турында жирлек Советы карары белән раслана.

Финанс органы жирле үзидарә органнары һәм (яки) алар карамагындагы казна учреждениеләре Баш администраторлары булган жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының кодлары исемлеген раслый.

6 статья. Жирлектә бюджет процессының принциплары һәм этаплары

Бюджет процессы-Россия Федерациясе законнары белән жирле үзидарә органнары һәм бюджет процессында катнашучыларның бюджет проектын төзү һәм карау, бюджетны раслау һәм үтәү, аның үтәлешен контролльдә тоту, бюджет исәбен төзү, тышкы тикшерү, карау һәм раслау буенча эшчәнлекке регламентлана.

7 статья. Бюджет процессында катнашучылар

Бюджет процессында катнашучылар булып торалар:

Жирлек башлыгы (алга таба-башлык);

Жирлек Советы;

Авыл жирлеге башкарма комитеты (алга таба-Башкарма комитет);

Төзелгән килешү нигезендә финанс органы;

Муниципаль финанс контроле органнары;

Федераль казначылыкның Татарстан Республикасы буенча идарәсенең 7 нче бүлеге (алга таба-ОФК) (килешу буенча);

Татарстан Республикасы Финанс министрлыгының Казначылык Департаментының территориаль бүлеге (алга таба - ТОДК) (килешу буенча);

Бюджет акчаларын баш бүлүче (алга таба - ГРБС), бюджет акчаларын бүлүчеләр (алга таба - РБС);

Бюджет көремнәре Баш администраторлары, администраторлары;

Бюджет қытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары, администраторлары;

Бюджет акчаларын алучылар.

8 статья. Бюджет процессында катнашучыларның бюджет вәкаләтләре

1. Жирлек Советы:

1) жирлек бюджетын һәм аның үтәлеше турындагы хисапны карый һәм раслый, жирлек бюджетының аерым мәсьәләләрен карау барышында контрольдә тота;

2) Тышкы муниципаль финанс тикшерүе органнарының хокукий статусын формалаштыра һәм билгели;

3) жирле салымнар кертә, алар буенча салым ставкаларын билгели һәм салымнар һәм җыемнар турында Россия Федерациясе законнары белән бирелгән хокуклар чикләрендә жирле салымнар буенча салым ташламаларын бирә.;

4) жирлек советы карапы белән жирлек бюджеты үтәлеше турында еллык хисапны тышкы тикшерүне гамәлгә ашыру тәртибен билгели;

5) РФ БК, 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль закон, 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы «Россия Федерациясе һәм муниципаль берәмлекләрнең контроль – хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында» Федераль закон, Россия Федерациясенең башка норматив хокукий актлары, Татарстан Республикасы Конституциясе, жирлек уставы нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

Россия Федерациясе Конституциясендә, РФ БК, Россия Федерациясенең һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукий актларында билгеләнгән бюджет мәсьәләләре буенча жирлек советына аның вәкаләтләрен тәэммин иту өчен Башкарма комитет тарафыннан барлык кирәклө мәгълүмат бирелергә тиеш.

2. Башкарма комитет:

1) жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразын әшләү тәртибен билгели;

2) жирлек бюджеты проектын төзү тәртибен билгели;

3) жирлек бюджеты проектын (бюджет проектын һәм урта сроклы финанс планын) төзүне тәэммин итә.;

4) жирлек бюджеты проектын кирәклө документлар һәм материаллар белән жирлек Советына раслауга кертә.;

5) РФ БК башкасы каралмаган булса, бюджетара трансфертларны бүлү методикасын һәм (яки) бирү тәртибен эшли һәм раслый.;

6) жирлек бюджетының үтәлешен һәм бюджет хисаплылыгын төзүне тәэммин итә.;

7) жирлек бюджеты үтәлеше турындагы хисапны жирлек Советы раславына бирә;

8) агымдагы финанс елының беренче кварталында, ярты еллығында һәм түгиз аенда жирлек бюджеты үтәлеше турында хисап раслый һәм аны жирлек советына һәм ревизия комиссиясенә җибәре;

9) жирлекнең чыгым йөкләмәләре реестрын алыш бару тәртибен билгели;

10) РФ БК 78 статьясы таләпләренә туры китереп, юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән тыш), шәхси эшмәкәрләргә, шулай ук физик затларга - товар, эшләр, хезмәт күрсәтуләр житештерүчеләргә субсидияләр бирү тәртибен билгели.;

11) РФ БК 78.1 ст. таләпләре нигезендә казна учреждениеләре булмаган коммерцияле булмаган оешмаларга муниципаль милектәге капиталъ тәзелеш объектларына яки муниципаль милеккә күчесез мәлкәт объектларын сатып алуга капитал салуларны гамәлгә ашыруга субсидияләр бирү тәртибен (субсидияләрдән тыш) билгели;

12) муниципаль учреждениеләр һәм муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга капиталъ тәзелеш объектларына һәм (яки) жирлек акчалары исәбеннән күчесез мәлкәт объектларын сатып алуга бюджет инвестицияләре бирү тәртибен билгели;

13) муниципаль учреждениеләр тарафыннан муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) муниципаль заданиене формалаштыру тәртибен һәм муниципаль йөкләмәне үтәүне финанс белән тәэммин итү тәртибен билгели;

14) муниципаль программаларны эшләү, аларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру турында каарлар кабул итү тәртибен билгели;

15) жирлек исеменнән РФ БК һәм жирлек уставы нигезендә муниципаль бурый алулар башкара;

16) муниципаль бурый белән идарә итүне тәэммин итә;

17) жирлек исеменнән чираттагы елга һәм план чорына бюджет турында жирлек Советы каарында күрсәтелгән гарантияләрнең гомуми суммасы чикләрендә, РФ БК таләпләре нигезендә һәм муниципаль хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә муниципаль гарантияләр бирә;

18) Эчке муниципаль финанс контроле органнары тарафыннан Эчке муниципаль финанс контроле буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыру тәртибен билгели;

19) РФ БК һәм (яисә) аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

3. Финанс органы:

1) жирлек бюджеты проектын (бюджет проекты һәм урта сроклы финанс планы проекты) тәзи, аны жирлек Советына кертү өчен кирәkle документлар һәм материаллар белән тапшыра;

2) жирлек бюджетының үтәлешен оештыра;

3) бюджет хисабын төзү тәртибен билгели;

4) жирлек бюджеты проектын төзү өчен кирәkle материалларны һәм жирлек бюджеты үтәлеше турындагы хисапны баш бүлүчеләрдән, алар белән эш итүчеләрдән һәм алучылардан ала;

5) жирлек бюджетының җыелма бюджет язмасын тәзи һәм алыш бара;

6) жирлекнең чыгым йөкләмәләре реестрын алыш бара, аны Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Финанс министрлыгына тапшыра;

7) жирлек бюджеты чаралары белән операцияләр башкара;

8) муниципаль бурый кенәгәсән алыш бара. Муниципаль бурый кенәгәсәнә өлеге йөкләмәләр тәрләре буенча жирлекнең бурый йөкләмәләре күләме, аларның барлыкка килү һәм үтәлеше (башка нигезләр буенча туктату) датасы һәм

өлешчә, йөклөмәлөрне тәэмүн иту рәвешләре турында белешмәләр, шулай ук аның составы, тәртибе һәм вакыты Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә торган башка мәгълүмат кертелә;

9) касса планын төзу һәм алып бару тәртибен, шулай ук бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, жирлек бюджеты керемнәренең Баш администраторлары, жирлек бюджеты кытлығын финанслау чыганакларының Баш администраторлары тарафыннан касса планын төзу һәм алып бару өчен кирәклө белешмәлөрнең составын һәм срокларын билгели;

10) бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнең (бүлүчеләрнең) бюджет язмаларын төзу һәм алып бару тәртибен, аларга үзгәрешләр кертүне дә керте, билгели;

11) жирлек бюджетының касса үтәлеше вакытында Бердәм бюджет счетларында акча белән идарә итә;

12) жирлек казнасыннан түләтүләр турында суд каарларын үтәү белән бәйле башкарма документларны һәм башка документларны исәпкә алып бара һәм саклый;

13) жирлекнең бюджет Хисабын формалаштыра;

14) үз карамагындағы бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләр исемлеген төзи;

15) бюджет йөкләмәләре лимитларын баш бүлүчеләр, бүлүчеләр һәм алучылар өчен билгели;

16) Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы, Федераль салым хезмәте, Татарстан Республикасы буенча Федераль казначылык идарәсе белән бюджет мәсьәләләре буенча үзара хезмәттәшлекне гамәлгә ашыра;

17) РФ БК һәм (яисә) аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

Жирлекнең финанс органының аерым бюджет вәкаләтләре жирлекнең жирле администрациясе һәм муниципаль районның жирле администрациясе арасындағы килешү нигезендә муниципаль районның финанс органы тарафыннан гамәлгә ашырылырга мөмкин.

4. Жирлекнең ревизия комиссиясе жирле үзидарәнең финанс контроле буенча Даими эшләүче коллегиаль органы булып тора.

Ревизия комиссиясе авыл жирлеге Советына хисап tota.

Жирлекнең ревизия комиссиясе РФ БК, 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль закон, әлеге Нигезләмә белән билгеләнгән бюджет вәкаләтләрен башкара.

Жирлекнең ревизия комиссиясе шулай ук бюджет вәкаләтләрен башкара:

1) РФ БК таләпләрен үтәп һәм федераль законнарда билгеләнгән үзенчәлекләрне исәпкә алып, жирлек советы каары белән билгеләнгән тәртиптә жирлек бюджеты үтәлеше турындағы еллық хисапны тышкы тикшерү;;

2) бюджет акчаларын куллануның нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген билгеләүгә юнәлдерелгән нәтижәлелек аудиты;

3) жирлек бюджеты турындағы каар проектларына, шул исәптән жирлек бюджеты курсәткечләренең (параметрларының һәм характеристикаларының) нигезләнгәнлеген экспертиза ясау;

4) муниципаль программаларга экспертиза;

5) бюджет процессын анализлау һәм мониторинглау, шул исәптән бюджет процессында ачыкланган житешсезлекләрне бетерү буенча тәкъдимнәр әзерләү;

6) бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бюджет керемнәренең Баш администраторлары, бюджет кытлығын финанслау чыганакларының Баш администраторлары (алга таба - бюджет акчаларының Баш администраторлары)

әчке финанс аудитын гамәлгә ашыруны камилләштерү буенча тәкъдимнәр өзөрләү;

7) «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләрнең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында» 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән башка мәсьәләләр.

Жирлекнең ревизия комиссиясенең әлеге пунктта каралган бюджет вәкаләтләре «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләрнең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында» 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән нигезләмәләрне үтәп гамәлгә ашырыла.

5. Бюджет акчаларын баш бүлүче:

1) бюджет акчаларын файдалануның нәтижәлелеген, адреслылыгын һәм максатчан характеристын үзе раслаган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йәкләмәләре лимитлары нигезендә тәэммин итә;

2) үзенә буйсынган бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләр исемлеген тәзи;;

3) расланган бюджет йәкләмәләре лимитлары һәм бюджет ассигнованиеләре чикләрендә үтәлергә тиешле чыгым йәкләмәләре реестрын алыш бара;

4) бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыруны гамәлгә ашыра, бюджет ассигнованиеләрен нигезләүне тәшкил итә;

5) бюджет язмасын тәзи, раслый һәм алыш бара, бюджет ассигнованиеләрен, ведомство карамагындагы бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләр буенча бюджет йәкләмәләре лимитларын бүлә һәм жирлек бюджетның тиешле өлешен үти;

6) бюджет йәкләмәләре лимитларын Формалаштыру һәм үзгәрту буенча тәкъдимнәр кертә;

7) жыелма бюджет язмасын Формалаштыру һәм үзгәрту буенча тәкъдимнәр кертә;

8) казна учреждениеләре булып торучы бюджет акчаларын алучыларның ведомство буйсынуындагы бюджет сметаларын раслау тәртибен билгели;

9) муниципаль биремнәр тәзи һәм раслый;

10) максатчан билгеләнеше булган бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансферларны, шулай ук РФ БК билгеләгән башка субсидияләр һәм бюджет инвестицияләрен, аларны биргәндә билгеләнгән шартларны, максатларны һәм тәртипне үтәүне тәэммин итә;

11) бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет хисаплылыгын формалаштыра;

11.1.(жирлек исеменнән үз карамагындагы бюджет акчаларын алучыларның акчалата йәкләмәләре буенча жавап бирә;

12) РФ БК һәм аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мәнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;

13) судта жирлек исеменнән жавап бирүче вәкиле буларак, жирлеккә карата дәгъвалар буенча чыгыш ясый:

а) жирле үзидарә органнарының яисә әлеге органнарының вазыйфай затларының законсыз гамәлләре (гамәл қылмау) нәтижәсендә, ведомствога каравы буенча, шул исәптән законга яки башка хокукий актка туры килми торган жирле үзидарә органнары актларын бастырып чыгару нәтижәсендә, физик затка яисә юридик затка китергән зыянны каплау турында;

б) аның акчалата йәкләмәләрен үтәу очен үзенә буйсынган бюджет

акчаларын алучыга житкерелгэн бюджет йөклөмөлөрө лимитлары житмөгендө аның казна учреждениесе булып торучы бюджет йөклөмөлөрө лимитлары житмөгендө тапшырыла торган бюджет йөклөмөлөрө;

в) Федераль закон нигезендө Халык-хокукый беремлек мөнфөгатьлөрен Россия Федерациисе Бюджет законнары нигезендө жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүченең вәкаләтлөрен гамәлгә ашыруучы орган тәкъдим итә торган муниципаль беремлеккә карата башка дәгъвалар буенча.

Жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүче судта гариза бирүче вәкиле буларақ, Россия Федерациисе Граждан кодексының 1081 статьясындагы 3.1 пункты нигезендө, регресс тәртибендө акча түләттерү турындагы дәгъвалар буенча жирлек казнасы хисабына зиянны каплауга китергөн затларга карата чыгыш ясый.

6. Бюджет акчаларын бүлүче:

- 1) жирлек бюджетының тиешле чыгымнарын планлаштыра;
- 2) бюджет ассигнованиелөрен, бюджет йөклөмөлөрө лимитларын ведомство карамагындағы бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчелөр буенча бүлә һәм жирлек бюджетының тиешле өлешен үти;
- 3) бюджет акчаларын баш бүлүчегә бюджет язмасын Формалаштыру һәм үзгәрту буенча тәкъдимнәр кертә;

3.1.(максатчан билгеләнеше булган бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансферлар, шулай ук РФ БК билгеләгән башка субсидияләр һәм бюджет инвестицияләренең, аларны биргәндә билгеләнгән шартларның, максатларның һәм тәртипнәң үтәлешен тәэммин итә;;

4) бюджет акчаларын тиешле баш бүлүче тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет акчаларын баш бүлүченең үз карамагындағы аерым бюджет вәкаләтлөрен гамәлгә ашыра.

7. Жирлек бюджеты керемнәре баш администраторы:

- 1) жирлек бюджеты керемнәре администраторлары исемлеген төзи;;
- 2) жирлек бюджеты проектын һәм (яки) урта сроклы финанс планын төзү өчен кирәkle белешмәлөр тапшыра;;
- 3) касса планын төзү һәм алып бару өчен белешмәлөр бирә;
- 4) жирлек бюджеты керемнәре баш администраторының бюджет Хисабын формалаштыра һәм тапшыра;;

5) Россия Федерациисе керемнәре чыганаклары исемлегенә һәм бюджет керемнәре чыганаклары реестрина керту өчен аларга беркетелгән керемнәр чыганаклары турында белешмәлөр тапшыра;

6) Россия Федерациисе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән мондый методикага карата гомуми таләплөр нигезендө бюджетка керемнәрне фаразлау методикасын раслый;

7) РФ БК һәм аның нигезендө кабул ителә торган бюджет хокук мәнсәбәтлөрен жайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтлөрен гамәлгә ашыра.

8 статьяның 7.1 пункттындагы 7.1 пунктчасы 2022 елга һәм 2023 һәм 2024 еллар план чорына бюджет төзегендә һәм үтәгендә барлыкка килгән хокук мәнсәбәтлөренә карата кулланыла (01.07.20021 ел, № 251-ФЗ).

7.1. Жирле бюджет керемнәренең Баш администраторлары исемлеге Россия Федерациисе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләплөр нигезендө жирле администрация тарафыннан раслана.

Бюджет керемнәренең Баш администраторлары исемлегендә бюджет керемнәре баш администраторларының бюджет вәкаләтлөрен гамәлгә ашыруучы органнар (оешмалар) һәм аларга беркетелгән бюджет керемнәре тәрләре (тәрләре) булырга тиеш.

8. Жирлек бюджеты керемнәре администраторы:

- 1) исәп-хисапның дөреслегенә, бюджетка, пеняларга һәм алар буенча штрафларның тулы һәм үз вакытында башкарлыгуна исәп-хисап ясауны, исәпкә алуны һәм контролне гамәлгә ашыра;
- 2) бюджетка түләүләр, пенялар һәм штрафлар буенча бурычларны түләтүне гамәлгә ашыра;
- 3) жирлек бюджетына артык түләнгән (түләтелгән) түләүләрне, пеняларны һәм штрафларны, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган өчен процентларны һәм артык алынган суммаларга исәпләнгән процентларны кире кайтару турында Карап кабул итә һәм Россия Федерациясе Финанс министрлығы билгеләнгән тәртиптә кире кайтаруны гамәлгә ашыру өчен Федераль казначылық органына йәкләмә бирә;
- 4) Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына түләүләр исәбе (тәгәлләштерү) турында Карап кабул итә һәм Федераль казначылық органына хәбәрнамә бирә;
- 5) бюджет керемнәренең баш администраторы билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет керемнәренең баш администраторына жирлек бюджеты керемнәренең тиешле баш администраторы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен кирәkle белешмәләр һәм бюджет хисаплылыгын төзи һәм тапшыра;
- 6) физик һәм юридик затлар тарафыннан дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр өчен акча, шулай ук Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары керемнәрен формалаштыру чыганагы булган башка түләүләрне түләү өчен кирәkle мәгълүматны, «Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүне оештыру турында» 2010 елның 27 июлендәге 210-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән тәртип нигезендә, Россия Федерациясе законнарында каралган очраклардан тыш, дәүләт һәм муниципаль түләүләр турында Дәүләт Мәгълүмат Системасына бирә;
- 7) бюджетка түләүләр буенча бурычларны түләттерүгә өметсез дип тану турында Карап кабул итә;
- 8) РФ БК һәм алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

Бюджет керемнәре администраторларының бюджет вәкаләтләре Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә, шулай ук алар карамагында булган бюджет керемнәренең Баш администраторлары тарафыннан бюджет керемнәре администраторына вәкаләтләрен бирә торган хокукий актлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

9. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторы:

- 1) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының үзенә буйсынучы администраторлары исемлеген төзи;
- 2) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары буенча керемнәрне һәм түләүләрне планлаштыруны (фаразлауны) гамәлгә ашыра;
- 3) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларын түләү өчен бүләп бирелгән ассигнованиеләрне куллануның адреслылыгын һәм максатчан характеристын тәэммин итә;
- 4) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының ведомство буйсынуындагы администраторларына бюджет ассигнованиеләрен бүлә һәм жирлек бюджетының тиешле өлешен үти;
- 5) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары баш администраторының бюджет хисаплылыгын төзи;
- 6) Россия Федерациясе Хәкумәте тарафыннан билгеләнгән мондый

методикага карата гомуми таләплөр нигезендә бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча керемнэрне фаразлау методикасын раслый;

7) бюджет ассигнованиеләрен нигезлүне тәшкил итә.

8 статьяның 9.1 пунктындагы 9.1 пунктчасы 2022 елга һәм 2023 һәм 2024 еллар план чорына бюджет тәзегендә һәм утәгендә барлыкка килгән хокук мәнәсәбәтлөренә карата кулланыла (01.07.20021 ел, № 251-ФЗ).

9.1. Жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары исемлеге Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләплөр нигезендә жирле администрация тарафыннан раслана.

Бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары исемлегендә бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторларының бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручи органнар (оешмалар) исемнәре һәм аларга беркетелгән бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары булырга тиеш.

10. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары администраторы:

1) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары буенча керемнэрне һәм түләүләрне планлаштыруны (фаразлауны) гамәлгә ашыра;

2) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары бюджетына керүнен тулылыгын һәм үз вакытында керүен контролдә тота;

3) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджетка керүне һәм бюджеттан түләүләрне тәэммин итә;

4) бюджет Хисабын формалаштыра һәм тапшыра;

5) бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының тиешле баш администраторы тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары баш администраторының үз карамагында булган аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;

6) РФ БК һәм аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мәнәсәбәтлөрен жайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

11. Бюджет акчаларын алучы:

1) бюджет сметасын төзи һәм башкара;

2) бюджет йөкләмәләренең һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләре чикләрендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә һәм (яисә) үти;;

3) үзендә каралган бюджет ассигнованиеләрен куллануның нәтиҗәлелеген, максатчан характеристын тәэммин итә;

4) бюджет акчаларын баш бүлүчегә (бүлүчегә) бюджет язмасын үзгәрту буенча тәкъдимнәр көртә;

5) бюджет исәбен алыш бара (бухгалтерлық исәбен алыш баруны тәэммин итә);

6) бюджет хисабын формалаштыра (бюджет хисаплыгын формалаштыруны тәэммин итә) һәм бюджет акчаларын алучының бюджет акчаларын тиешле баш бүлүчегә (бүлүчегә) бюджет хисаплыгын бирә;

7) РФ БК һәм аның нигезендә кабул ителгән бюджет хокук мәнәсәбәтлөрен жайга салучы муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

12. Эчке финанс аудитын оештыру һәм гамәлгә ашыру буенча бюджет процессында аерым катнашучыларның бюджет вәкаләтләре

1. Эчке финанс аудиты бюджет акчаларының баш администраторы житәкчесенә, бюджет акчаларын бүлүченең житәкчесенә, бюджет акчаларын алучы житәкчесенә, бюджет керемнәре администраторы житәкчесенә, бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары администраторы житәкчесенә, бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары администраторы житәкчесенә Формалаштыру

həm biru eşçənləgə bulyıp tora:

a) budget akchalaryny büluchenəc, budget akchalaryn aluchynıq, budget keremnəre administratoronyıq, budget kytlygyň finanslaу chiganaklary administratoronyıq (alga taba - budget akchalary administratoronyıq), budget akchalaryny bash administratoronyıq (alga taba-budget akchalary administratoronyıq) budget vəkalətləren utəyune bəyləy nətiжəlpere turında məgъlumat, shul isəptən budget hisaplylygyny dəreslegə turında bəyləm;

b) finans menedžmentyныq sыйfatyn kutəry, shul isəptən budget akchalaryn kуллануныq nətiжələlegən həm nətiжələlegən arttyru turında təkъdimnər;

v) finans menedžmentyныq sыйfatyn kutərugə yonəlderelgən kaarlarны utəy nətiжələre turında bəyləm.

2. Əchke finans auditı maksatlarnda gəməlgə aşıryla:

a) budget akchalary bash administratoronyıq, budget sredstvolary administratoronyıq budget hokuk mənəsəbətləren җайga sala torghan bilgeləngən hokuky aktlarnda, үz budget vəkalətləren utəygə karata taləplərnə utəy (alga taba - əchke finans kontrole) maksatlarında gəməlgə aşıryla torghan əchke processny ышанычlylygyn bəyləy həm əchke finans kontrolen oeshtry turında təkъdimnər əzerləy maksatlarında gəməlgə aşıryla torghan əchke finans kontrole ышанычlylygyn bəyləy (alga taba-əchke finans kontrole);

b) budget hisaplylygyny dəreslegən həm budget isəben alyp bary tərtibenəc budget isəben alyp barunuq berdəm metodologiasenə, Rossiya Federasiyase Finans ministerlygy tarafyndan bilgeləngən budget hisaplylygyn təzü, tapshyru həm raslaу tərtibenə, shulay uk RF BK 264.1 статьyasındagı 5 punktys nigezendə kabul itelgən vedomstvo (əchke) aktlaryna turys kılueñ rasla;;

v) finans menedžmentyныq sыйfatyn kutəry.

3. Əchke finans auditı struktur büləkchələrnen funksional bəysəzlegə prinzipi nigezendə yisə əchke finans audityny federall standardlarynda karalgan очraklarnda, budget akchalaryny bash administrator (xəzmətkərlər), əchke finans audityn gəməlgə aşıry buencha vəkalətlər birelgən budget akchalary administratoronyıq vəkalətlə vəzifyai zatlary (xəzmətkərlər), əchke finans audityn gəməlgə aşıry buencha vəkalətlər birelgən budget akchalary administratoronyıq, shulay uk əlegə statelyada karalgan vəkalətlərne tapshyru очraklarında gəməlgə aşıryla, - budget akchalaryny bash administrator (administrator) yisə vəkalətlə vəzifyai zatlary (xəzmətkərlər) tarafyndan kursətelgən vəkalətlər aña tapshyryla.

4. Budget akchalary administrator үz karamagynıdagı budget akchalaryny bash administratorına yisə budget akchalaryny əlegə bash administratorına əchke finans audityny federall standardlary nigezendə əchke finans audityn gəməlgə aşıry vəkalətləren tapshyryrga hokukly.

5. Əchke finans auditı Rossiya Federasiyase Finans ministerlygy tarafyndan bilgeləngən əchke finans audityny federall standardlary nigezendə gəməlgə aşıryla.

Əchke finans audityny federall standardlarynda əchke finans audityn gəməlgə aşıryganda funksional bəysəzlek prinzipi, buryichlar, əchke finans audityn oeshtry, planlashtry həm uzdury nigezləre həm tərtibe, anıq nətiжələren gəməlgə aşıry, vəzifyai zatlaryny (xəzmətkərlərnen) hokuklary həm buryichlar, shulay uk əchke finans audityn gəməlgə aşıry buencha vəkalətlərne tapshyru очrakların həm tərtiben bilgelərgə tiesh.

Budget akchalaryny Bash administratorlary, əchke finans audityn gəməlgə aşıryuchi budget akchalary administratorlary əchke finans audityny

федераль стандартларын үтөп, эчке финанс аудитын гамәлгә ашыруны тәэммин итә торған ведомство (эчке) актларын чыгара.

6. Бюджет вәкаләтләрен үтәу сыйфатын, шулай ук активлар белән идарә итү сыйфатын, муниципаль ихтыяжларны тәэммин итү өчен товарлар, эшләр һәм хезмәт күрсәтүләрне сатып алу сыйфатын мониторинглауны үз эченә алган финанс менеджменты сыйфаты мониторингы үткәрелә:

а) бюджет акчаларының баш администраторларына карата ул билгеләгән тәртиптә финанс органы;

б) бюджет акчаларының баш администраторы үзенә буйсынган бюджет акчалары администраторларына карата билгеләнгән тәртиптә.

7. Финанс менеджменты сыйфаты мониторингын үткәру тәртибен шул исәптән билгели:

а) финанс менеджменты сыйфаты күрсәткечләрен исәпләү һәм анализлау, курсәтелгән мониторингны уздыру өчен кирәклө мәгълүматны формалаштыру һәм тапшыру кагыйдәләре;

б) финанс менеджменты сыйфаты мониторингы нәтиҗәләре турында хисап формалаштыру һәм тапшыру кагыйдәләре.

8. Бюджет акчаларының баш администраторы финанс органы каравына үзенә буйсынган бюджет акчалары администраторларына карата финанс менеджментының сыйфаты мониторингын үткәру вәкаләтләрен тапшыру турында тәкъдим кертергә һәм финанс органы белән килешенеп, әлеге вәкаләтләрне финанс органына тапшырырга хокуклы.

9 статья. Казна учреждениеләренең хокукый хәле үзенчәлекләре

1. Казна учреждениесе, әгәр Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, бюджет акчаларын баш бүлүченең (бүлүченен) бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыруучы жирле үзидарә органы карамагында тора.

Бюджет акчаларын алучының аларга бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда казна учреждениесенең үз карамагындагы бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) белән хезмәттәшлеге РФ БК нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Казна учреждениесе эшчәнлеген финанс яғыннан тәэммин итү жирлек бюджеты һәм бюджет сметасы нигезендә башкарыла.

3. Казна учреждениесе, бары тик аның гамәлгә кую документында каралган булса гына, керем китерә торған эшчәнлекне башкара ала. Күрсәтелгән эшчәнлектән алынган керемнәр жирлек бюджетына керә.

3.1. Казна учреждениесе тарафыннан керем китерә торған эшчәнлекне башкарганда күрсәтелгән хезмәтләр һәм (яки) башкарылган эшләр өчен түләүне һәм (яки) түләү күләмен билгеләү тәртибе, муниципаль хокукый актларда башкасы каралмаган булса, казна учреждениесе карамагында булган муниципаль орган тарафыннан билгеләнә.

4. Казна учреждениесе РФ БК нигезендә аңа ачылган шәхси счетлар аша бюджет акчалары белән операцияләр башкара.

5. Казна учреждениесе тарафыннан бюджет акчалары хисабына үтәләргә тиешле муниципаль контрактлар, башка килешүләр (килешүләр) төзү һәм түләү, әгәр РФ БК бүтәнчә билгеләнмәгән булса, казна учреждениесенә житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә, кабул ителгән һәм үтәлмәгән йөкләмәләрне исәпкә алып, жирлек исеменнән башкарыла.

Казна учреждениесе тарафыннан муниципаль контрактлар, башка шартнамәләр (килешүләр) төзегендә әлеге пункт таләпләрен бозу казна учреждениесе карамагында булган бюджет акчаларын баш бүлүченең (бүлүченен) бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыруучы жирле үзидарә органы дәгъвасы буенча

аларны суд тарафыннан гамәлдә түгел дип тану өчен нигез булып тора.

6. Бюджет акчаларын алушы буларак казна учреждениесенә бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) буларак бюджет йөклөмәләре лимитларын киметкән очракта, ул казна учреждениесе тарафыннан төзелгән Бюджет йөклөмәләрен үти алмавына кiterə торган элек житкерелгән бюджет йөклөмәләре лимитларын киметкән очракта:

дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтуләр сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациясе законнары нигезендә мондый муниципаль контрактларның яңа шартларын, шул исәптән аларны үтәү бәясе һәм (яки) сроклары һәм (яки) товарның (эшләр, хезмәт күрсәтуләрнен) күләме (куләме)буенча килештерүне тәэмин итәргә тиеш;

Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган Гомуми таләпләр нигезендә мондый шартнамәләрнен (килешүләр) яңа шартларын килештерүне, ә яңа шартлар буенча килешү (килешү) булмаганда, казна учреждениесе килешүне өзүне тәэмин итәргә тиеш.

Муниципаль контракт, башка килешү (килешү) яғы казна учреждениесеннән бары тик муниципаль контракт, башка килешү (килешү) шартларын үзгәртүгә турыдан-туры бәйле фактта тотылган зыянны гына түләтүне таләп итәргә хокуклы.

РФ БК нигезендә агымдагы финанс елyna һәм план чорына бюджет турындагы каарның план чорына кагылышлы өлеменде үз көчләрен югалткан дип танылган очракта, казна учреждениесе, планлы чорда түләнергә тиешле элек төзелгән шартнамәләрне һәм килешүләрне өзү турында, күрсәтелгән шартнамәләргә һәм килешүләргә өстәмә килешүләр төзү шарты белән, карар кабул итмәскә хокуклы.

7. Аның акчалата йөклөмәләрен үтәү өчен казна учреждениесенә житкерелгән бюджет йөклөмәләре лимитлары житмәгендә, мондый йөклөмәләр буенча жирлек исеменнән бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручу жирле үзидарә органы җавап бирә, аның карамагында тиешле казна учреждениесе тора.

8. Казна учреждениесе судта гариза бирүче һәм җавап бирүче буларак мөстәкайль чыгыш ясый.

9. Казна учреждениесе РФ БК нигезендә башкарма документта күрсәтелгән акчалата йөклөмәләрне үтәүне тәэмин итә.

10. Казна учреждениесе кредитлар (заемнар) алырга, кыйммәтле қөгазыләр алырга хокуклы түгел. Казна учреждениесенә субсидияләр һәм бюджет кредитлары бирелми.

10.1. Бюджет акчаларын баш бүлүче белән килешү буенча казна учреждениесе килешү (килешү) нигезендә башка муниципаль учреждениегә (үзәкләштерелгән бухгалтериягә) бюджет исәбен алып бару һәм бюджет хисаплылыгын формалаштыру вәкаләтләрен тапшырырга хокуклы.

11. Элеге статьяда билгеләнгән нигезләмәләр, Россия Федерациясе Бюджет законнары нигезләмәләрен исәпкә алып, жирле үзидарә органнарына (муниципаль органнарга) кагыла.

10 статья. Жирлек бюджеты керемнәре

1. Жирлек бюджеты керемнәренә салым керемнәре, салым булмаган керемнәр һәм кире кайтарылмый торган керемнәр керә.

2. Жирлек бюджетына салымнар һәм жылемнар турындагы Россия Федерациясе законнары нигезендә жирлек Советы тарафыннан билгеләнә торган

түбәндәгә жирле салымнардан салым көрөнөре күчерелә:

жир салымы-норматив буенча 100 процент;

физик затлар милкенә салым-норматив буенча 100 процент.

3. Жирлек бюджетына федераль салымнардан һәм жыемнардан, шул исәптән махсус салым режимнарында каралган салымнардан һәм Татарстан Республикасы законнары белән РФ БКның 58 статьясы нигезендә билгеләнгән түләүләр нормативлары буенча региональ салымнардан салым көрөнөре күчерелә.

4. Жирлек бюджетының салым булмаган көрөнөре РФ БК 41, 42 һәм 46 статьялары нигезендә формалаша.

11 статья. Жирлек бюджеты чыгымнары

1. Жирлек бюджеты чыгымнарын формалаштыру Федераль дәүләт хакимиите органнары, Россия Федерациясе субъектлары дәүләт хакимиите органнары һәм жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен булешүгә бәйле чыгым йәкләмәләре нигезендә гамәлгә ашырыла, аларны үтәү Россия Федерациясе законнары, халыкара һәм башка шартнамәләр һәм килешүләр нигезендә чираттагы финанс елында һәм план чорында тиешле бюджетлар акчалары исәбеннән башкарлырга тиеш.

2. Бюджет ассигнованиеләрен ассигнованиеләр керә.:

муниципаль ихтияжларны тәэммин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуга ассигнованиеләрне дә кертеп, муниципаль хезмәтләр күрсәту (эшләр башкару);

халыкны социаль тәэммин итү;

муниципаль учреждениеләр һәм муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестицияләре бирү;

юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән тыш), шәхси эшмәкәрләргә, физик затларга субсидияләр бирү;

бюджетара трансферлар бирү;

халыкара хокук субъектларына түләүләр, взнослар, түләүсез күчерүләр бирү;

муниципаль бурычка хезмәт күрсәту;

жирле үзидарә органнарының яисә бу органнарның вазыйфаи затларның законсыз гамәлләре (гамәл кылмау) нәтиҗәсендә гражданга яисә юридик затка китерелгән зыянны каплау турында дәгъвалар буенча суд актларын үтәү.

3. Муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) бюджет ассигнованиеләрен ассигнованиеләр керә.:

казна учреждениеләре функцияләрен үтәүне тәэммин итү, шул исәптән физик һәм (яки) юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәту (эшләр башкару) буенча да;

бюджет һәм автоном учреждениеләргә субсидияләр бирү, шул исәптән алар тарафыннан муниципаль йәкләмә үтәлешен финанс белән тәэммин итүгә субсидияләр бирү;

муниципаль учреждениеләр булмаган коммерциячел булмаган оешмаларга, шул исәптән күрсәтелгән оешмалар тарафыннан физик һәм (яки) юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) шартнамәләр (килешүләр) нигезендә субсидияләр бирү;

муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру;

муниципаль ихтияжларны тәэммин итү өчен товарлар, эшләр һәм хезмәт күрсәтүләрне сатып алу (казна учреждениесе функцияләрен үтәүне тәэммин итү өчен бюджет ассигнованиеләреннән һәм казна учреждениеләренең муниципаль

милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләреннән тыш);

социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр күрсәтугә муниципаль социаль заказны үтәүне финанс яғыннан тәэммин итү максатларында юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә, шулай ук физик затларга - товар, эшләр, хезмәт күрсәтуләр житештерүчеләргә субсидияләр бири.

4. Муниципаль бирем үз эченә алырга тиеш:

курсәтелә торган муниципаль хезмәтләрнең (башкарыла торган эшләрнен) сыйфатын һәм (яки) күләмен (эчтәлеген) характеристлаучы курсәткечләр;

муниципаль биремнең үтәлешен контролъдә тоту тәртибе, шул исәптән аны вакытыннан алда туктату шартлары һәм тәртибе;

муниципаль биремнең үтәлеше турындағы хисапка карата таләпләр.

физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтугә муниципаль йөкләмә шулай ук үз эченә алырга тиеш:

тиешле хезмәтләрне кулланучылар булып торучы физик һәм (яки) юридик затларның категорияләрен билгеләү;

тиешле хезмәтләр күрсәту тәртибе;

физик яки юридик затлар тарафыннан тиешле хезмәт күрсәтуләр өчен түләүгә ин чик бәяләр (тарифлар), өгәр Россия Федерациясе законнарында аларны түләүле нигездә күрсәту карапган булса, йә күрсәтелгән бәяләрне (тарифларны) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән очракларда билгеләү тәртибе.

5. Муниципаль бурыч курсәткечләре муниципаль хезмәтләр күрсәтугә (эшләр башкаруга) бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру, казна учреждениесенең бюджет сметасын төзегендә, шулай ук муниципаль заданиене үтәүгә бюджет яки автоном учреждение тарафыннан субсидияләр күләмен билгеләү өчен бюджет проектларын төзегендә кулланыла.

6. Муниципаль хезмәтләр күрсәтугә муниципаль бирем муниципаль комитет тарафыннан билгеләнгән тәртиптә, Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет расланган очракта, бер елга һәм өч елга кадәр срокка (бюджет проектын төзегендә төгәлләштерергә мөмкин) төзелә.

Муниципаль бурыч муниципаль учреждениеләр тарафыннан физик затларга курсәтелә торган муниципаль хезмәтләр өлешендә физик затларга курсәтелә торган дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең Гомулроссия база (тармак) исемлекләре (классификаторлары) нигезендә төзелә, аларны формалаштыру, алып бару һәм раслау Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла. Күрсәтелгән исемлекләргә (классификаторларга) жирлекнәң чыгым йөкләмәләре барлыкка килүгә китерә торган нигезләмәләрне керту рәхсәт итлеми.

Жирле үзидарә органнары муниципаль хезмәт күрсәтугә һәм жирлекнәң муниципаль учреждениеләре тарафыннан башкарылган эшләргә муниципаль йөкләмәне шулай ук дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең Гомулроссия база (тармак) исемлегенә (классификаторына) кертелмәгән дәүләт (муниципаль) хезмәтләренең тәбәк Исемлеге (классификаторы) нигезендә һәм муниципаль хокукий актларда карапган эшләргә һәм хезмәт күрсәтугә һәм аларны үтәүгә муниципаль хокукий актларда карапган эшләрнең тәбәк Исемлеге (классификаторы) нигезендә формалаштырырга хокуклы., шул исәптән Россия Федерациясе һәм Россия Федерациясе субъектларының уртак карамагындагы мәсьәләләр буенча аларга тапшырылган вәкаләтләрне һәм вәкаләтләрне гамәлгә ашырганда. Дәүләт (муниципаль) хезмәтләре һәм эшләренең тәбәк исемлеген (классификаторын) формалаштыру, алып бару һәм раслау Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенең югары башкарма органы тарафыннан билгеләнгән

тәртиптә гамәлгә ашырыла. Күрсәтелгән исемлеккә (классификатор) муниципаль берәмлекләрнең чыгым йөкләмәләре барлыкка килүгә китерә торган нигезләмәләрне кертү рәхсәт ителми.

Дәүләт (муниципаль) хезмәт күрсәтуләренең һәм эшләрнең тәбәк исемлекләре (классификаторлары) дәүләт һәм муниципаль учреждениеләр турында мәгълүмат урнаштыру өчен рәсми сайтта һәм «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә Россия Федерациясе Финанс министрлыгы билгеләгән тәртиптә Россия Федерациясе бюджет системасының бердәм порталында урнаштырыла.

Муниципаль бурыч бюджет һәм автоном учреждениеләр, шулай ук бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органы карапы нигезендә билгеләнгән казна учреждениеләре өчен төзелә.

7. Муниципаль биремнәр үтәлешен финанс яғыннан тәэммин итү жирле бюджетлар хисабына Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Муниципаль йөкләмәнең үтәлешен финанс белән тәэммин итү күләме, әлеге пунктның 1 абзацында каралган тәртиптә расланган норматив чыгымнар нигезендә, эшчәнлекнең билгеләнгән өлкәләрендә дәүләт сәясәтен эшләү һәм норматив-хокукий җайга салу функцияләрен гамәлгә ашыручы башкарма хакимиятнең федераль органнары тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләрне үтәп исәпләнә.

Россия Федерациясе законнары нигезендә муниципаль учреждениеләрне гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органы карапы буенча муниципаль йөкләмәне үтәүне финанс яғыннан тәэммин итү күләмен билгеләгәндә эшләр башкаруга норматив чыгымнар кулланыла.

8. Муниципаль биремне Формалаштыру һәм муниципаль заданиене үтәүне финанс белән тәэммин итү тәртибе РФ БК 69.2 статьясындагы З һәм 4 пунктлары нигезендә билгеләнә, шул исәптән:

1) муниципаль йөкләмәне формалаштыру, үзгәрту, раслау, аның үтәлеше турында хисап формалаштыру кагыйдәләре һәм сроклары;

2) муниципаль йөкләмәне үтәүне финанс белән тәэммин итү күләмен билгеләү кагыйдәләре һәм сроклары, шул исәптән:

муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә чыгымнарның база нормативлары һәм аларга карата төзәтүче коэффициентлар нигезендә муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә норматив чыгымнарны, шулай ук эшләрне башкаруга норматив чыгымнарны исәпләү һәм раслау;

муниципаль йөкләмәнең үтәлешен финанс белән тәэммин итүгә субсидияләрне күчерү сроклары һәм күләмнәре;

муниципаль йөкләмә үтәлмәгән очракта (рәхсәт ителгән (мөмкин булган) тайпылышларны исәпкә алып) муниципаль йөкләмә күрсәткечләренә туры килә торган күләмдә субсидияне кире кайтару (муниципаль йөкләмә үтәлмәгән булса);

3) гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органнары тарафыннан муниципаль заданиенең үтәлешен тикшереп тору кагыйдәләре.

8.1. Муниципаль бурыч муниципаль заданиенең күрсәтелә торган муниципаль хезмәтләр (башкарыла торган эшләр) күләмен характерлый торган күрсәткечләренә, шулай ук күрсәтелә торган муниципаль хезмәтләрнең (башкарыла торган эшләрнен) сыйфатын характерлый торган муниципаль йөкләмә күрсәткечләренә ирешмәгән (рәхсәт ителгән (мөмкин) кире кагылган) очракта, әгәр мондый күрсәткечләр муниципаль биремдә билгеләнгән булса, үтәлмәгән булып тора.

9. Казна учреждениеләре функцияләрен үтәүне тәэммин итү.

Казна учреждениеләре функцияләрен үтәүне тәэммин итү үз эченә ала:

хезмәткәрләрен акчалата тоту (акчалата бүләк, эш хакы), жирле үзидарә органнары хезмәткәрләрен, муниципаль вазыйфаларны, муниципаль хезмәткәрләрне, башка Категория хезмәткәрләрне биләгән затларны акчалата тоту (акчалата бүләк, эш хакы), хезмәт шартнамәләре (хезмәт контрактлары, контрактлары) һәм Россия Федерациясе законнары, Россия Федерациясе субъектлары законнары һәм муниципаль хокукий актлар нигезендә командировка һәм башка түләүләр;

муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт курсәтүләрне сатып алу;

Россия Федерациясе бюджет системасына салымнарны, җыемнарны һәм башка мәжбүри түләүләрне түләү;

аның эшчәнлеген гамәлгә ашырганда казна учреждениесе китергән зыянны каплау.

10. Дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт курсәтүләрне сатып алу, контракт системасы турында Россия Федерациясе законнары нигезендә, РФ БК нигезләмәләрен исәпкә алып, дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт курсәтүләрне сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында гамәлгә ашырыла.

Муниципаль контрактлар дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт курсәтүләрне сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациясе законында билгеләнгән тәртиптә төзелгән һәм расланган муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт курсәтүләрне сатып алу план-графигы нигезендә төзелә һәм, РФ БК 72 статьясындагы 3 пунктында билгеләнгән очраклардан тыш, бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә түләнә.

Муниципаль заказчылар, бюджет йөкләмәләре лимитларын чакыртып алу чорында, аларны бюджет турындағы карага туры китерү максатларында, финанс органы билгеләгән тәртиптә исәпкә куелган бюджет йөкләмәләре куләменнән артмаган куләмдә муниципаль контрактлар төзергә хокуклы.

Бюджет акчаларын алучылар муниципаль контрактлар төзemiche гамәлгә ашырылган сатып алулар реестрларында тиеш.

Муниципаль контрактлар төзemiche гамәлгә ашырылган сатып алулар реестрларында сатып алына торган товарларның, эшләр һәм хезмәт курсәтүләрнең қыскача атамасы; тәэминатчыларның, подрядчыларның һәм хезмәтләрне башкаручыларның атамасы һәм урнашуы; сатып алу бәясен һәм датасын үз эченә алырга тиеш.

11. Бюджет турындағы каарда бюджеттан акча бирү шартлары билгеләнегән мөмкин, алар нигезендә мондый акчаларны бирү башкарма комитет билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Күрсәтелгән бюджет ассигнованиеләрен һәм (яисә) бюджет йөкләмәләре лимитларын бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә житкерү тәртибе финанс органы тарафыннан билгеләнә.

Әлеге пункттың 1 абзацында курсәтелгән тәртипне расланчы, тиешле бюджет ассигнованиеләрен һәм (яисә) бюджет йөкләмәләре лимитларын бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә (бүлүчеләргә) яисә алучыларга житкерү рөхсәт ителми.

Әлеге пунктта курсәтелгән шартларның үтәлешен контролъдә тоту бюджет акчаларын баш бүлүче тарафыннан башкарыла.

12. Халыкны социаль тәэммин итүгә бюджет ассигнованиеләренә гражданнарга социаль түләүләр биругә йә гражданнарга социаль ярдәм чараларын гамәлгә ашыру максатларында гражданнар файдасына товарлар,

эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуға бюджет ассигнованиеләре көрә.

Халыкны социаль тәэммин итүгә чыгым йөкләмәләре гавами норматив йөкләмәләр кабул итү нәтижәсендә барлыкка килергә мөмкин.

Күрсәтелгән гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә бюджет ассигнованиеләре мондый йөкләмәләрнең һәр тәре буенча пенсияләр, пособиеләр, компенсацияләр һәм башка социаль түләүләр, шулай ук халыкка социаль ярдәм күрсәту чараларын гамәлгә ашыру рөвешендә аерым карала.

13. Юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән тыш), шәхси эшмәкәрләргә, шулай ук физик затларга субсидияләр - товарлар (җинәл һәм мотоцикллардан, алкогольле продукциядән тыш) житештерүү, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә товарлар житештерүгә (реализацияләүгә) бәйле алышмаган керемнәрне каплау һәм (яки) товарлар житештерүгә (реализацияләүгә) бәйле чыгымнары каплау (каплау) максатларында, күрсәтелгән виноградтан житештерелгән товарлар: шәраб, чемерле шәраблар (шампан шәрабы), ликер шәрабларының сакланган географик якландырыны (максус шәраблар) күрсәтелгән булын (максус шәраблардан тыш), экспортка жибәрү өчен билгеләнгән, (Россия Федерациясе Хөкүмәтенең норматив хокукий актларында башкача каралмаган булса), эшләр башкару, хезмәтләр күрсәту.

Юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән, шулай ук РФ БК 78 статьясындагы 6-8 пунктларында күрсәтелгән субсидияләрдән тыш), индивидуаль эшкуарларга, шулай ук физик затларга - товар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүче затларга - жирле бюджет турында жирлек Советы карарында һәм аның нигезендә кабул ителә торган муниципаль хокукий актларда яисә жирле үзидарә органнарының вәкаләтле актларында каралган очракларда һәм тәртиптә жирлек бюджетыннан бирелә.

Юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән тыш), индивидуаль эшкуарларга, шулай ук товар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүче физик затларга субсидияләр бирүне җайга салучы муниципаль хокукий актлар Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләргә туры килергә һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләргә туры килергә тиеш.:

1) субсидияләр алу хокуқына ия юридик затларны (муниципаль учреждениеләрдән тыш), индивидуаль эшкуарларны, физик затларны - товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләрне сайлап алу критерийлары һәм категорияләре;

2) субсидияләр бирү максатлары, шартлары һәм тәртибе;

3) тиешле бюджетка субсидияләрне кире кайтару тәртибе, аларны биргәндә билгеләнгән шартлар бозылган очракта, тиешле бюджетка;

4) атымдагы финанс елында товарлар житештерү (сату), эшләр башкару, хезмәт күрсәтүләр белән бәйле чыгымнары финанс ягыннан тәэммин итү максатларында бирелә торган субсидияләрнең (финанс ягыннан тәэммин итү чыганагы күрсәтелгән субсидияләр булган субсидия алучының акчалата йөкләмәләрен түләү өчен кирәклө сумма чикләрендә бирелгән субсидияләрдән тыш) калган субсидияләрне кире кайтару очраклары һәм тәртибе.;

5) субсидия бирә торган бюджет акчаларын баш бүлүче (булүче) һәм муниципаль финанс контроле органы тарафыннан аларны алучылар тарафыннан субсидияләр бирү шартларын, максатларын һәм тәртибен үтәүнә мәжбүри тикшерү турында нигезләмә.

Әлеге пунктта каралган шартлар бозылган очракта, тиешле акчалар әлеге пунктның 3-8 һәм 17 абзацларында каралган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән тәртиптә жирлек бюджетына кире кайтарылырга тиеш.

Әлеге пунктта күрсәтелгән субсидияләр аларны бирү турында

шартнамәләргә (килешүләргә) һәм (яисә) аларны бирүне җайга салучы муниципаль хокукий актларга һәм әлеге шартнамәләр (килешүләр) буенча йөкләмәләрне үтәү максатларында төзелгән шартнамәләргә (шартнамәләргә) кертелә торган мәжбүри шарт булып субсидияләр алучыларның һәм шартнамәләр (килешүләр) буенча тәэммин итүчеләр (подрядчылар, башкаручылар) булган затларның ризалыгы тора., муниципаль унитар предприятиеләрдән, хужалык ширкәтләреннән һәм жәмғиятләрдән тыш, аларның устав (жыелма) капиталларында гавами-хокукий берәмлекләр, шулай ук андый ширкәтләр һәм жәмғиятләр һәм аларның устав (жыелма) капиталларында катнашында коммерция оешмалары катнашында товарлар житештеру (сату), эшләр башкару, хезмәтләр күрсәтүгә бәйле чыгымнарны финанс белән тәэммин итүгә субсидияләр бирү түрындагы шартнамәләр (килешүләр) буенча йөкләмәләрне үтәү максатларында төзелгән килешүләр (килешүләр) буенча, Татарстан Республикасы бюджетыннан субсидияләр, һәм муниципаль финанс контроле органнары тарафыннан субсидияләр бирү шартларының, максатларының һәм тәртибенең үтәлешен тикшеру.

Әлеге пункттың 1 абзацында Күрсәтелгән юридик затларга әлеге пункттың 1 абзацында күрсәтелгән субсидияләр биргәндә, аларны бирүне җайга салучы муниципаль хокукий актларга товарлар житештеру (гамәлгә ашыру), эшләр башкару, хезмәтләр күрсәту һәм (яки) аларны күрсәтүне җайга салучы муниципаль хокукий актларга бәйле чыгымнарны финанс белән тәэммин итүгә субсидияләр бирү түрындагы шартнамәләргә (килешүләргә) кертелгән мәжбүри шарт булып, чит ил валютасы акчалары исәбеннән сатып алуны тыю тора, моннан тыш, операцияләрдән, югары технологияле чит ил җиһазларын, чимал һәм комплектлау әйберләрен сатып алганда (җибәргәндә), шулай ук әлеге юридик затларга субсидияләр бирүне җайга салучы муниципаль хокукий актларда билгеләнгән бүтән операцияләр максатларына ирешү белән бәйле рәвештә Россия Федерациясенең валюта законнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Әлеге пунктта караган субсидияләр муниципаль - хосусый партнерлык түрында килешүләрдә, муниципаль - хосусый партнерлык түрында Россия Федерациясе законнарында, концессион килешүләр түрында Россия Федерациясе законнарында, концессион килешүләр түрында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә төзелгән концессион килешүләр һәм шартлар нигезендә җирлек бюджетыннан бирелә ала.

Бюджет түрындагы каарда юридик затларга (муниципаль учреждениеләрдән тыш), шәхси әшмәкәрләргә, физик затларга субсидияләр, шул исәптән конкурс нигезендә бирелә торган грантлар бирү өчен бюджет ассигнованиеләре карапырга мөмкин.

Күрсәтелгән субсидияләрне җирлек бюджетыннан бирү тәртибе, әгәр әлеге пункттың 13 абзацында караган каарлар белән билгеләнмәгән булса, Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләргә туры килергә тиешле Башкарма комитеттың муниципаль хокукий актлары белән билгеләнә.

Бюджет түрындагы каарда җирлек бюджетыннан акцияләренең (әлешләренең) муниципаль берәмлеккә караган юридик затларга, күрсәтелгән юридик затлар милкендә булган (федераль законнарда билгеләнгән очракларда) капиталь төзелеш объектларына (элек Күрсәтелгән юридик затлар тарафыннан капиталь кертемнәргә бәйле чыгымнарны каплауга муниципаль берәмлеккә караган юридик затларга субсидияләр бирү өчен бюджет ассигнованиеләре карапырга мөмкин., һәм (яисә) алар тарафыннан күчемсез милек объектларын сатып алуга, алга таба мондый юридик затларның устав капиталларын Россия Федерациясе законнары нигезендә арттыру белән бәйле. Әлеге абзацта караган субсидияләр бирү түрындагы каарлар җирле бюджеттан күчемсез мәлкәт

объектларын сатып алуға капитал салуларны ғамәлгә ашыруға һәм (яисә) күчемсез мәлкәт объектларын сатып алуға жирле администрациянең муниципаль хокукий актлары рәвешендә алар билгеләгән тәртиптә қабул ителә. Капиталь төзелеш объекты өчен инвестицияләрне дәлилләүне әзерләү Россия Федерациясе законнары нигезендә мәжбүри булса, мондый капиталь төзелеш объектларына карата күрсәтелгән каарлар Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә инвестицияләр нигезләү һәм аның технологик һәм бәй аудиты нәтижәләре, шулай ук проектлауга расланган бирем нигезендә қабул ителә.

Әлеге пункттың 15 абзацында каалган субсидияләр бирү субсидия бирә торган бюджет акчаларын алучы һәм субсидия бирелә торган юридик зат арасында төзелә торган шартнамәгә (килешүгә) туры китереп ғамәлгә ашырыла. Күрсәтелгән шартнамәгә (килешүгә) әлеге пункттың 15 абзацында каалган субсидия бирелгән юридик заттың әлеге пункттың 15 абзацында каалган субсидияне билгели торган нигезләмәләр, әлеге пункттың 15 абзацында курсәтелгән капиталь салуларны ғамәлгә ашыруға һәм (яисә) күчемсез мәлкәт объектларын сатып алуға алышан акчалар исәбеннән, шулай ук федераль законнарда билгеләнгән очракларда муниципаль милеккә тапшырылырга тиешле капиталь төзелеш объектларын төзу (реконструкцияләү) максатларында сатып алуларны ғамәлгә ашыру бурычын билгели торган нигезләмәләр кертелергә тиеш., дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтуләр сатып алу өлкәндә контракт системасы турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә, шулай ук хисап финанс елында кулланылмаган субсидия калдығын (әлеге пункттың 15 абзацында курсәтелгән чыгымнарны каплауга субсидияләр һәм финанс яғыннан тәэммин иту чығанагы курсәтелгән субсидия булган субсидия алучының акчалата йәкләмәләрен түләу өчен кирәkle сумма чикләрендә бирелә торган субсидияләрдән тыш) тиешле бюджетка кире кайтару турында нигезләмә, әгәр бюджет акчаларын алучы тарафыннан әлеге субсидиянең, субсидия бирү максатларына әлеге пункттың 17 абзацында курсәтелгән хокукий актларда билгеләнгән тәртиптә әлеге акчалардан файдалануга ихтыяж булу турында каар қабул ителмәде.

Әлеге пунктта каалган субсидияләр бирү тәртибе, субсидияләр бирү турындагы шартнамәләргә (килешүләргә) таләпләрне дә кертеп, жирле администрациянең муниципаль хокукий актлары белән билгеләнә.

Әлеге пункттың 1, 13 - 17 абзацларында курсәтелгән юридик затларга, шул исәптән «Россия Федерациясендә сәнәгать сәясәте турында» 2014 елның 31 декабрендәге 488-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә төзелгән махсус инвестицион контрактлар шартлары нигезендә жирлек бюджетыннан субсидияләр бирү турында шартнамәләр (килешүләр) төзу һәм муниципаль хезмәт турында килешүләр төзу - муниципаль берәмлек исеменнән расланган бюджет йәкләмәләре лимитларының ғамәлдә булу срогояннан артып киткән вакытка муниципаль берәмлек исеменнән концессион килешүләр жирле администрация каарларында каалган очракларда ғамәлгә ашырыла.

«Россия Федерациясендә капитал салуларны яклау һәм бүләкләү турында» 2020 елның 1 апрелендәге 69-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән тәртиптә төзелгән капитал салуларны яклау һәм бүләкләү турында шартнамә (килешү) төзу курсәтелгән Федераль закон нигезендә билгеләнә торган чыгымнарны каплау сроклары һәм қуләмнәре чикләрендә ғамәлгә ашырыла.

Әлеге пункттың 18 һәм 19 абзацларында курсәтелгән субсидияләр бирү турында шартнамәләр (килешүләр) һәм курсәтелгән шартнамәләргә (килешүләргә) үзгәрешләр кертүне яисә аларны өзүне күздә тоткан өстәмә

килешүлөр финанс органы тарафынан раслана торган типлаштырылган формалар нигезендә төзелә.

Юридик затларга (муниципаль учреждениелөргө субсидиялөрдән тыш), шәхси эшмәкәрләргө, шулай ук мондый хезмәтләрне башкаручы физик затларга - товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр җитештерүчелөргө муниципаль социаль заказны үтәүне финанс яғыннан тәэммин итү максатларында субсидияләр Россия Федерациясе кодексының 78.4 статьясы нигезендә жирлек бюджетыннан бирелә.

14. Жирлек бюджетында бюджет һәм автоном учреждениелөргә алар тарафыннан муниципаль заданиене үтәүне финанс белән тәэммин итүгә, шул исәптән социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль заказны үтәү қысаларында, физик һәм (яки) юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә норматив чыгымнарны һәм муниципаль милекне карап тотуга норматив чыгымнарны исәпкә алып, субсидияләр карала.

Жирлек бюджетыннан бюджет һәм автоном учреждениелөргә башка максатларга субсидияләр бирелергә мөмкин.

Субсидияләр бири тәртибе өлеге пунктның 1 абзацы нигезендә жирлек бюджетыннан Башкарма комитет карапы белән билгеләнә.

Өлеге пункттың 2 абзацы нигезендә субсидияләр бири күләмен һәм шартларын (РФ БК 78.4 статьясы нигезендә бирелә торган субсидиялөрдән тыш) билгеләу тәртибе башкарма комитет яисә аның вәкаләтле жирле үзидарә органнары тарафыннан билгеләнә. Өлеге пункттың 2 абзацы нигезендә субсидияләр бири күләмен һәм шартларын билгеләу тәртибен билгеләуче муниципаль хокукий актлар Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләргә туры килергә тиеш.

Өлеге пунктта караптан субсидияләр бири гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыручи жирле үзидарә органнары һәм бюджет яки автоном учреждениеләр арасында төзелә торган субсидияләр бири турындагы килешүлөр нигезендә гамәлгә ашырыла.

Жирлек бюджеты турындагы каарда муниципаль учреждениеләр булмаган башка коммерцияле булмаган оешмаларга субсидияләр карапынга мөмкин.

Күрсәтелгән субсидияләр күләмен билгеләу һәм жирлек бюджетыннан бири тәртибе жирле администрациянең муниципаль хокукий актлары яисә жирле үзидарә органнарының муниципаль хокукий актлары белән билгеләнә. Күрсәтелгән муниципаль хокукий актлар Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләргә туры килергә һәм субсидия биргән бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) һәм муниципаль учреждениеләр булмаган башка коммерцияле булмаган оешмалар тарафыннан субсидияләр бири шартларын, максатларын һәм тәртибен үтәүне муниципаль финанс тикшерүе органнары тарафыннан мәжбүри тикшерү турындагы нигезләмәләрдә булырга тиеш.

Өлеге пункттың 6 һәм 9 абзацларында күрсәтелгән субсидияләр, аларны бири турында шартнамәләргө (шартнамәләргө) һәм (яисә) аларны бири тәртибен җайга салучы муниципаль хокукий актларга кертелә торган мәжбүри шартлар һәм өлеге шартнамәләр (килешүләр) буенча йөкләмәләрне үтәү максатларында төзелгән шартнамәләргө (шартнамәләргө) субсидияләр алучыларның һәм шартнамәләр (килешүләр) буенча тәэммин итүчеләр (подрядчылар, башкаручылар) булган затларның ризалыгы булып тора., субсидияләр алучылар чыгымнарын финанс белән тәэммин итүгә субсидияләр бири турындагы шартнамәләр (килешүләр) буенча йөкләмәләрне үтәү максатларында, субсидияләр бири шартларын, максатларын һәм тәртибен үтәүне тикшерү һәм субсидияләр алучыларның, чит ил валютасы чыгымнарын финанс яғыннан тәэммин итү максатларында бирелгән акчалар исәбеннән сатып алуны тыю,

субсидияләрдән тыш, муниципаль финанс контроле органнары тарафыннан субсидияләр бирү шартларын, максатларын һәм тәртибен үтәүне тикшерүне гамәлгә ашыру өчен төзелгән килешүләр (килешүләр) буенча төзелгән, югары технологияле импорт жиһазлары, чимал һәм комплектлау әйберләре, шулай ук норматив хокукый актларда, муниципаль хокукый актларда, Россия Федерациясе Президенты, Россия Федерациясе Хөкүмәте, Россия Федерациясе субъектының югары вазыйфаи заты, Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенең югары башкарма органы, жирле администрация карарлары белән билгеләнгән очракларда башка операцияләр башкарганда гамәлгә ашырыла.

Бюджет турындагы карарда жирле администрация карарлары нигезендә казна учреждениеләре булмаган коммерциягә карамаган оешмаларга субсидияләр рәвешендә грантлар, шул исәптән жирле администрация органнары тарафыннан үткәрелә торган конкурслар нәтижәләре буенча бюджет һәм автоном учреждениеләргә субсидияләр бирү өчен бюджет ассигнованиеләре карала ала, аларга карата күрсәтелгән органнар гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашырмый торган учреждениеләрне дә кертеп.

Күрсәтелгән субсидияләрне жирлек бюджетыннан бирү тәртибе, өлгө өлгө пунктның 9 абзацында каралган карарлар белән билгеләнмәгән булса, Башкарма комитет карары белән билгеләнә, ул Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләргә туры килергә тиеш.

Өлгө пунктның 1 абзацында күрсәтелгән субсидияләр исәбеннән түләнергә тиешле товарлар китерү, эшләр башкару, хезмәтләр күрсәту турында бюджет һәм Автоном учреждениеләрнең шартнамәләренә яклар килешүе буенча субсидияләр бирү өчен элек бирелгән бюджет йәкләмәләре лимитларын киметкән очракта товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр өчен түләү күләмен һәм (яисә) срокларын үзгәрту һәм (яисә) күләмен үзгәрту мөмкинлеге турындагы шарт кертелә.

РФ БК нигезендә агымдагы финанс өлына һәм план чорына жирлек бюджеты турындагы карарның план чорына кагылышлы өлешендә үз көчләрен югалткан дип танылган очракта, бюджет яисә автоном учреждениесе план чорында түләнергә тиешле шартнамәләрнең план чорында аларны үтәү шартларын билгеләүче күрсәтелгән шартнамәләргә өстәмә килешүләр төзү шарты белән өлгө пунктта каралган шартнамәләрне өзу турында Карап кабул итмәскә хокуклы.

Өлгө пунктның 6 һәм 9 абзацларында каралган субсидияләр бирү турында шартнамәләр (килешүләр) авыл жирлеге бюджетыннан һәм аларга үзгәрешләр кертүне яки аларны өзүне күздә тоткан өлгө шартнамәләргә (килешүләргә) өстәмә килешүләр финанс органы тарафыннан расланған торган типлаштырылган формалар нигезендә төзелә.

Социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр күрсәтугә муниципаль социаль заказны үтәүне финанс яғыннан тәэммин итү максатларында өлгө пунктның 6 абзацында күрсәтелгән, мондый хезмәтләрне башкаручы булган коммерцияле булмаган оешмаларга субсидияләр РФ БК 78.4 статьясы нигезендә жирлек бюджетыннан бирелә.

Өлгө пунктның 2, 6 һәм 9 абзацларында каралган субсидияләр бирү турында шартнамәләр (килешүләр) төзү жирле администрация карарларында каралган очракларда жирлек бюджетыннан расланған бюджет йәкләмәләре лимитларының гамәлдә булу сробыннан артып киткән вакытка гамәлгә ашырыла.

15. Жирлек бюджетында бюджет һәм автоном учреждениеләргә, муниципаль унитар предприятиеләргә күрсәтелгән учреждениеләр һәм предприятиеләр тарафыннан муниципаль милектәге капитал төзелеш объектларына яисә муниципаль милеккә күчемсез мәлкәт объектларын сатып

алуга (алга таба-әлеге пунктта) субсидияләр каралырга мөмкин - әлеге учреждениеләрдә оператив идарә итү хокукуында булган йә әлеге предприятиеләрдә оператив идарә итү яки хужалық алып бару хокукуында булган төп акчалар бәясен, шулай ук әлеге предприятиеләрнең хужалық алып бару хокукуна нигезләнгән устав фондын алга таба арттыру белән бәйле рәвештә, әлеге пунктның 2 абзасында күрсәтелгән каарлар нигезендә.

Жирлек бюджетыннан әлеге пункктта каарлган субсидияләр исәбеннән муниципаль милек объектларына капитал салуларны гамәлгә ашыру өчен бюджет ассигнованиеләре бирү турында каарлар кабул итү һәм курсәтелгән субсидияләр бирү башкарма комитет билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Әлеге пункктта каарлган субсидияне бирү бюджет акчаларын алучы һәм бюджет яисә автоном учреждение, муниципаль унитар предприятие (алга таба - субсидия бирү турында килешү) арасында төzelә торган субсидия бирү турындагы килешү нигезендә, әлеге пунктның 16 абзасы нигезләмәләрен исәпкә алыш, расланган бюджет йөкләмәләре лимитларының гамәлдә булу срогона гамәлгә ашырыла.

Субсидия бирү турындагы килешү муниципаль милекнең һәм (яки) муниципаль милеккә сатып алыша торган күчемсез мәлкәтнең берничә Капиталь төzelеш объектына карата төzelергә мөмкин һәм шул исәптән үз эченә алышга тиеш:

субсидия бирү максаты һәм аны һәр объектка карата еллар буенча бүленеп, үзгәртеп коруга (реконструкцияләүгә, шул исәптән реставрация элементлары белән, техник жиһазландыруга) яисә сатып алуга субсидия бирелә торган субсидия күләме, аның исеме, егәрлеге, төzelеш (реконструкцияләү) вакыты, шул исәптән реставрация, техник яңадан коралландыру элементлары белән) яисә объектның бәясен, шулай ук финанс яғыннан тәэммин итүнең барлык чыганаклары хисабына муниципаль милек объектына капиталь салуларның гомуми күләмен күрсәтеп,;

әлеге Килешүне гамәлгә ашырганда субсидия бирү турында килешү якларының хокукларын һәм бурыйчларын һәм аларның үзара хезмәттәшлеге тәртибен билгели торган нигезләмәләр;

дәүләт һәм муниципаль ихтияжларны тәэммин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтуләрне сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациясе законында билгеләнгән нигезләмәләрне субсидияләрдән файдаланганда автоном учреждение, муниципаль унитар предприятие тарафыннан үтәү турында шарт;

финанс органында субсидияләр белән операцияләрне исәпкә алу өчен лицевой счет ачу бурыйчын, ә жирле администрация Федераль казначылык органы белән Федераль казначылык органы тарафыннан Автоном учреждениенең, муниципаль унитар предприятиенең шәхси счетын ачу һәм алыш бару турында Федераль казначылык органында - Федераль казначылык тарафыннан билгеләнгән тәртиптә федераль казначылык органында-Федераль казначылык органында-Федераль казначылык органында килешү төзегән очракта-муниципаль автоном учреждениенең, муниципаль унитар предприятиенең шәхси счетын ачу һәм алыш бару бурыйчын билгели торган нигезләмәләр;

субсидия күчерүнен среклары (срекларын билгеләү тәртибе), шулай ук әлеге пунктның 8 абзасында күрсәтелгән шәхси счетка субсидия күчерү бурыйчын билгели торган нигезләмәләр;

бюджет яисә автоном учреждениенең, муниципаль унитар предприятиенең субсидияләр бирү турында килешүдә билгеләнгән шартларның үтәлешен тикшерүгә субсидия бирүче бюджет акчаларын алучының хокукуын билгели торган нигезләмәләр;

чираттагы финанс елды башына өлеге учреждениегэ, жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә кабул ителгән очракта, субсидия бирү торган бюджет акчаларын алучының каары, өлеге акчаларны субсидия бирү максатларына жибәрү ихтыяжы булган очракта, Чираттагы финанс елды башына өлеге учреждениегэ, предприятие өзүнде калдык күләмендә кире кайтару тәртибе;

тикшерү нәтижәләре буенча өлеге учреждение, предприятие тарафынан субсидияләр бирү түрында килешүдә билгеләнгән максатларны һәм шартларны бозу фактлары ачыланган очракта, бюджет яисә автоном учреждение, муниципаль унитар предприятие тарафынан файдаланылган суммаларны кире кайтару тәртибе;

бюджет яисә автоном учреждение, муниципаль унитар предприятие тарафынан субсидияләр бирү түрындагы килешүдә курсәтелгән шарт кааралган булса, муниципаль милек объектына капитал салуларны башка чыганаклар исәбенә финанслау түрындагы шартны бозган өчен бирелә торган субсидия күләмен туктатып торуны йә киметүне күздә тоткан нигезләмәләр;

бюджет яисә автоном учреждениегэ, муниципаль унитар предприятие субсидияләрдән файдалану түрында хисап бирү тәртибе һәм сроклары;

субсидия бирү түрындагы килешүгә үзгәрешләр кертү очраклары һәм тәртибе, шул исәптән РФ БК нигезендә бюджет акчаларын алучыга субсидияләр бирү өчен билгеләнгән тәртиптә бюджет йәкләмәләре лимитларын киметкән очракта, шулай ук субсидия бирү түрындагы килешүне вакытыннан алда туктату очраклары һәм тәртибе.

Башкарма комитет каары белән бюджет акчаларын алучыларга субсидияләр бирү түрында бюджет акчаларын алучы тарафынан расланган бюджет йәкләмәләре лимитларының гамәлдә булу срокыннан артып киткән тиешле каарларны гамәлгә ашыру срокына субсидияләр бирү түрында килешүләр төзү хокуки бирелергә мөмкин.

Чираттагы финанс елды башына субсидия биргән бюджет акчаларын алучының каары булмаганда, Чираттагы финанс елды башына файдаланылмаган калдык күләмендә акчаларны түләттерү тәртибе, өлеге акчаларны субсидия бирү максатларына жибәрү ихтыяжы булганда, Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафынан билгеләнгән гомуми таләпләрне исәпкә алып, финанс органы тарафынан билгеләнә.

Муниципаль милектәге капитал төзелеш объектларын төзү (реконструкцияләү, шул исәптән реставрацияләү, техник яктан яңадан коралландыру) яки өлеге пунктта кааралган субсидия хисабына түләнергә тиешле күчмәсез мәлкәт объектларын муниципаль милеккә сатып алу максатларында төзелгән килешүләр, РФ БК нигезендә субсидия бирү өчен билгеләнгән тәртиптә бюджет акчаларын алучыга өзүнде калдык күләмен һәм (яки) срокларын һәм (яки) эш күләмен үзгәрту мөмкинлеге түрындагы шарт кертелә.

Өлеге пунктта кааралган Шартнамәнең яғы бюджет яисә автоном учреждениедән, муниципаль унитар предприятиедән курсәтелгән шартнамә шартлары үзгәргүә турыдан-туры бәйле реаль зыянны каплауны таләп итәргә хокуклы.

РФ БК нигезендә агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет түрындагы каарның план чорына кагылышлы өлешендә үз көчләрен югалткан дип танылган очракта, бюджет яисә автоном учреждение, муниципаль унитар предприятие план чорында түләнергә тиешле шартнамәләрнең план чорында аларны үтәү шартларын билгеләүче курсәтелгән шартнамәләргә өстәмә килешүләр төзү шарты белән өлеге пунктта кааралган шартнамәләрне өзү түрында

Карап кабул итмәскә хокуклы.

Жирлек бюджетын үтәгендә әлеге пунктта караплан субсидияләр, әлеге пунктның 22 абзацында күрсәтелгән очрактан тыш, муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен өзөрләү һәм гамәлгә ашыру турында Карап кабул итегендә муниципаль милек объектларына яисә муниципаль милек объектларына карата бирелә.

Жирлек бюджетын үтәгендә әлеге пункттың 21 абзацында күрсәтелгән муниципаль милек объектларына бюджет инвестиацияләрен гамәлгә ашырганда муниципаль заказчы булган казна учреждениесе тибын үзгәрту очрагында, муниципаль милек объектларына капитал салуларны гамәлгә ашыруга субсидияләр бирү рәхсәт ителә., әлеге объектларга бюджет инвестиацияләрен өзөрләү һәм гамәлгә ашыру турындағы карапга тиешле үзгәрешләр керткәннән соң, моңа кадәр тәзелгән муниципаль контрактларга-казна учреждениесен бюджет яки автоном учреждениегә, муниципаль унитар предприятиегә һәм шартнамә төрөнә алыштыру өлеменде үзгәрешләр керткәннән соң, бюджет яисә автоном учреждениегә яисә аның оештыру - хокукий рәвешен үзгәрткәннән соң муниципаль унитар предприятиегә яисә аның оештыру-хокукий рәвешен үзгәрткәннән соң, казна учреждениесе тарафыннан элек тәзелгән муниципаль контрактларга үзгәрешләр кертелгәннән соң, - бюджет яисә автоном учреждениенең, муниципаль унитар предприятиенең граждан-хокукий шартнамәсенең үзгәрешләр керту турында күрсәтелә.

15.1. Жирлек бюджетында «социаль өлкәдә дәүләт (муниципаль) социаль заказы турында» Федераль закон һәм аның нигезендә кабул итегендә Россия Федерациясeneң башка норматив хокукий актлары нигезендә социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль социаль заказны үтәүне финанс ягыннан тәэммин итү максатларында юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә, шулай ук товар, эшләр, хезмәт күрсәтуләр житештерүчеләргә субсидияләр карапларга мөмкин:

1) РФ БК 69.2 статьясында, әлеге Нигезләмәнен 11 статьясында караплан муниципаль йөкләмәнен бюджет һәм автоном учреждениеләре тарафыннан үтәлешен финанс ягыннан тәэммин итүгө;

2) конкурс нәтижәләре буенча тәзелгән социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр күрсәту турында килешү өчен түләү;

3) социаль өлкәдә муниципаль хезмәт күрсәтүгә бәйле чыгымнары финанс белән тәэммин итү (каплау) турында Социаль сертификат нигезендә социаль өлкәдә муниципаль хезмәт күрсәтүгә.

Әлеге пункттың 2 һәм 3 пунктчаларында караплан субсидияләр жирлек бюджетыннан жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә, «социаль өлкәдә дәүләт (муниципаль) социаль хезмәтләре күрсәтүгә дәүләт (муниципаль) социаль заказы турында» Федераль закон һәм аның нигезендә кабул итегендә Россия Федерациясeneң башка норматив хокукий актлары нигезендә социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләрне башкаручыларны сайлап алу нәтижәләре буенча тәзелгән килешүләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

Әлеге пунктта караплан килешүләр социаль өлкәдә муниципаль хезмәт күрсәтүгә муниципаль заказда күрсәтелгән социаль өлкәдә муниципаль хезмәт күрсәту вакытына тәзелә, ул әлеге пункттың 2 һәм 3 пунктларында караплан субсидияләр бирүгә бюджет йөкләмәләре лимитларының гамәлдә булу сробыннан артып китәргә мөмкин.

Хисап финанс елында кулланылмаган әлеге пункттың 2 һәм 3 пунктларында караплан килешүләр нигезендә бирелә торган субсидияләр калдыклары, әлеге килешүләрдә билгеләнгән шартларны үтәгән очракта, социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләрне башкаручылар карамагында кала.

16. Жирлек бюджетында, шул исәптән муниципаль программалар қысаларында, әлеге пунктның өченче абзацында күрсәтелгән каарлар нигезендә муниципаль милек объектларына капитал салулар рәвешендә бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре каралырга мөмкин.

Бюджет инвестиацияләрен гамәлгә ашыру нәтижәсендә барлыкка килгән капитал тәзелеш объектлары яисә бюджет инвестиацияләрен гамәлгә ашыру нәтижәсендә муниципаль милеккә сатып алынган күчемсез мәлкәт объектлары билгеләнгән тәртиптә муниципаль учреждениеләргә, муниципаль унитар предприятиеләргә оператив идарә итү яки хужалық алыш бару хокуқында беркетелә, алга таба төп акчаларның бәясе арта бара, муниципаль унитар предприятиеләрдән оператив идарә итү яки хужалық алыш бару хокуқында булган яисә муниципаль унитар предприятиеләрдән, шулай ук әлеге предприятиеләрнең хужалық алыш бару хокуқына нигезләнгән устав фонды составына кертелә.

Жирлекнең муниципаль милке объектларына бюджет инвестиацияләре һәм әлеге объектларга бюджет инвестиацияләрен өзөрләү һәм гамәлгә ашыру турында каарлар кабул итү Башкарма комитет билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Муниципаль заказчы булган жирлекнең жирле үзидарә органнарына килешүләр нигезендә муниципаль милек объектларына бюджет инвестиацияләрен гамәлгә ашырганда күрсәтелгән органнар исеменнән муниципаль контрактларны гавами-хокукий берәмлек исеменнән тәзу һәм үтәү буенча муниципаль заказчы вәкаләтләрен түләүсез нигездә тапшыру хокуқы бирелә (алга таба-килешүләр нигезендә) күрсәтелгән органнарга карата гамәлгә куючылар функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы бюджет һәм автоном учреждениеләргә яисә күрсәтелгән органнар аларга карата тиешле гавами-хокукий белем бирү мәлкәтә милекчесе хокукларын гамәлгә ашыручы муниципаль унитар предприятиеләргә вәкаләтләрне тапшыру турында килешү.

Вәкаләтләрне тапшыру шартлары һәм муниципаль милеккә карата вәкаләтләрне тапшыру турында килешүләр тәзу тәртибе башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

Вәкаләтләрне тапшыру турындагы килешү муниципаль милекнең һәм (яки) муниципаль милеккә сатып алына торган күчемсез мәлкәтнең берничә Капиталь тәзелеш объектына карата тәзелергә мөмкин һәм шул исәптән үз әченә алырга тиеш:

бюджет инвестиацияләрен гамәлгә ашыру максаты һәм капитал тәзелеш объектына яки күчемсез мәлкәт объектына карата аның исеме, егәрлеге күрсәтелгән еллар буенча бүленеп бирелгән аларның күләме яисә әлеге пунктның 3 абзацында күрсәтелгән каарларга туры килә торган объект бәясенең, шулай ук муниципаль милек объектына капитал салуларның гомуми күләменең, шул исәптән әлеге пункттың 4 абзацында күрсәтелгән тиешле органга караган бюджет ассигнованиеләре күләменең, әлеге пункттың 3 абзацында күрсәтелгән каарларга туры килә торган бюджет акчаларын алучы буларак, әлеге пункттың 3 абзацында күрсәтелгән каарларга туры килә торган бюджет акчаларын алучы буларак, тиешле;

бюджет яисә автоном учреждениенең, муниципаль унитар предприятиенең, әлеге пункттың 4 абзацында күрсәтелгән орган йөзөндә тиешле гавами-хокукий берәмлек исеменнән тәзу һәм үтәү буенча хокукларын һәм бурычларын билгели торган нигезләмәләр, муниципаль контрактлар;

үзләренә тапшырылган вәкаләтләрне үтәмәгән яки тиешенчә үтәмәгән өчен бюджет яки автоном учреждениенең, муниципаль унитар предприятиенең жаваплылығы;

әлеге пункттың 4 абзацында күрсәтелгән органның бюджет яисә автоном учреждениенең, муниципаль унитар предприятиенең вәкаләтләрне тапшыру

турында төзелгөн килешүдө билгеләнгән шартларның үтәлешиен тикшерүгә хокукуын билгели торган нигезләмәләр;

бюджет яисә автоном учреждениенең, муниципаль унитар предприятиенең бюджет исәбен алыш бару, әлеге пункттың 4 абзацында күрсәтелгән органга бюджет хисаплылыгын төзу һәм бирү бурыйын билгели торган нигезләмәләр.

Вәкаләтләрне тапшыру турындағы килешү әлеге пункттың 4 абзацында күрсәтелгән органнарга федераль казначылык органнарында (финанс органнарында) бюджет акчаларын алучының муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру буенча операцияләрне исәпкә алу өчен тапшырылган вәкаләтләре буенча шәхси счетларын ачу өчен нигез булып тора.

Муниципаль заказчы вәкаләтләре муниципаль заказчы булып торучы жирле үзидарә органнары, акцияләре (өлемешләре) жирлеккә карый торган, муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашырганда, алга таба күрсәтелгән объектларны әлеге пункттың 3 абзацында күрсәтелгән каарлар нигезендә мондый юридик затларның устав (жыелма) капиталларына кертем сыйфатында тапшыру белән жирле үзидарә органнарына тапшырылырга мөмкин. Күрсәтелгән каарларда муниципаль заказчы вәкаләтләре тапшырыла торган юридик затлар турында мәгълүмат булырга тиеш.

Әлеге пункттың 13 абзацында Күрсәтелгән юридик затларның устав (жыелма) капиталларына кертем сыйфатында капитал төзелеш объектларын тапшыру Күрсәтелгән юридик затларның устав (жыелма) капиталларының эквивалент өлемешенә муниципаль милек хокуқы барлыкка килүгә кiterә, ул жирлекнең Россия Федерациясе граждан законнары нигезендә юридик затларның устав (жыелма) капиталларында катнашуы белән рәсмиләштерелә. Жирлектәге устав (склад) капиталында жирлек өлемешен рәсмиләштеру Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган тәртиптә һәм бәяләрдән гамәлгә ашырыла.

Гавами-хокукый компанияләргә яисә башка юридик затларга әлеге пунктта караган вәкаләтләре тапшырганда аларга әлеге пункттың 4 абзацында билгеләнгән бюджет һәм автоном учреждениеләр, муниципаль унитар предприятиеләр өчен нигезләмәләр тараала.

Муниципаль милектәге капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләре концессион килешүләр нигезендә гамәлгә ашырылырга мөмкин. Жирлек бюджетын үтәгендә муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләре бирү рәхсәт ителми, алар буенча, әлеге пункттың 18 абзацында күрсәтелгән очрактан тыш, муниципаль милек объектларына капитал салуларны гамәлгә ашыруга субсидияләр бирү турында каар кабул ителгән.

Жирлек бюджетын үтәгендә әлеге пункттың 17 абзацында күрсәтелгән муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләре бирү рәхсәт ителә, бюджет яисә автоном учреждение тибындагы яисә муниципаль унитар предприятиенең оештыру-хокукый рәвеше билгеләнгән тәртиптә үзгәргән очракта, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 78.2 статьясында караган субсидияләр алучылар булып торучы муниципаль унитар предприятиенең оештыру-хокукый формасы үзгәргән очракта, әлеге пункттың 17 абзацында күрсәтелгән муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләре бирү рәхсәт ителә, бюджет яисә автоном учреждениегә, муниципаль унитар предприятиегә шартнамәнең яғын - бюджет яки автоном учреждениегә, муниципаль унитар предприятиегә, казна учреждениесенә һәм шартнамә төренә - бюджет яки автоном учреждениенең, муниципаль унитар предприятиенең муниципаль контрактка алыштыру өлемешендә тиешле үзгәрешләр кертеп, күрсәтелгән объектларга капитал салуларны гамәлгә ашыру өчен субсидияләр бирү турындағы каарга тиешле үзгәрешләр керткәннән соң казна учреждениесенә;

Муниципаль милеккә қарамаган (кертелергә мөмкин түгел) муниципаль милек объектларына жирлек бюджетыннан бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру рәхсәт ителми.

Россия Федерациясе субъекты бюджеты турында закон нигезендә жирле бюджетлардан гамәлгә ашырыла торган муниципаль милек объектларына капитал салуларны финанслашуга жирле бюджетларга субсидияләр каралырга мөмкин.

Жирле бюджетларга күрсәтелгән субсидияләр бирү тәртибе Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенең иң югары башкарма органы тарафыннан билгеләнә.

Капиталь тәзелеш объектларына капитал салуларны һәм (яки) күчемсез мәлкәт объектларын сатып алуны финанслашуга жирле бюджетларга күрсәтелгән субсидияләр бирү муниципаль милеккә керми (кертелергә мөмкин түгел).

17. Муниципаль учреждениеләр яисә муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестицияләре бирү Күрсәтелгән юридик затларның устав (жыелма) капиталларының эквивалент өлешенә муниципаль милек хокуку барлыкка килүгә кiterə. Жирлектәге устав (склад) капиталында жирлек өлешен рәсмиләштеру Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган тәртиптә һәм бәяләрдән гамәлгә ашырыла.

Муниципаль учреждениеләр һәм муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестицияләре бирү туринда каарлар кабул иту тәртибе жирлек бюджетыннан жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Муниципаль учреждениеләр яисә муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга күрсәтелгән юридик затлар милкендәге капитал тәзелеш объектларына һәм (яки) алар тарафыннан күчемсез мәлкәт объектларын сатып ауга йә күрсәтелгән юридик затларның устав (жыелма) капиталларына мондый ярдәмче жәмғыятьләр милкендә булган капитал тәзелеш объектларына капитал салуларны гамәлгә ашыру өчен кертем бирү максатларында бюджет инвестицияләре бирү туринда каарлар, (яисә) мондый бүлендек жәмғыятьләр тарафыннан күчемсез милек объектларын сатып алу өчен жирлек бюджетыннан Башкарма комитеттың муниципаль хокукий актлары рәвешендә кабул ителә.

Россия Федерациясе законнары нигезендә капитал тәзелеш объекты өчен инвестицияләрне нигезләүне әзерләү мәжбүри булса, әлеге пунктның 3 абзацында күрсәтелгән каарлар, шул исәптән, Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә инвестицияләр нигезләү һәм аның технологик һәм бәя аудиты нәтижәләре, шулай ук проектлауга расланган бирем нигезендә дә, Капиталь тәзелеш объектларына карата кабул ителә.

Башкарма комитет һәм әлеге пункттың 1 абзацында Күрсәтелгән юридик зат арасында жирлекнең инвестицияләр субъекты милкендә катнашуы туринда шартнамә бюджет турындағы каар үз көченә көргөн көннән соң өч ай эчендә рәсмиләштерелә.

Әлеге пункттың 1 абзацында күрсәтелгән юридик затларга бюджет инвестицияләре бирү турындағы шартнамәләргә кертелә торган мәжбүри шарт булып, югары технологияле чит ил жиһазларын, чималын һәм комплектлау әйберләрен сатып алганда (жибәргәндә) Россия Федерациясе валюта законнары нигезендә гамәлгә ашырыла торган, шулай ук Россия Федерациясе Хөкүмәте каарлары белән билгеләнгән башка операцияләрне бюджет инвестицияләре бирү максатларына ирешүгә бәйле операцияләрдән тыш, чит ил валютасы акчалары исәбеннән сатып алуны тыю тора., шул исәптән әлеге пункттың 3 абзацында күрсәтелгән Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенең иң югары башкарма органы, муниципаль берәмлекнең жирле администрациясе, шул

исәптән өлеге пунктның 3 абзацында күрсәтелгән.

Өлеге пунктның 1 абзацында күрсәтелгән юридик затларга бюджет инвестицияләре бирү белән бәйле рәвештә тәзелгән шартнамәләргә жирлек бюджеты акчалары исәбеннән таләпләр Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

Билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән шартнамәләр булмау бюджет инвестицияләре бирмәү өчен нигез булып тора.

18. Өлеге статьяда каралган субсидияләр һәм бюджет инвестицияләре бирү шарты булып, аларны алучыларда тиешле гавами-хокукый берәмлек алдындагы акчалата йөкләмәләр буенча кичектерелгән (җайга салынмаган) бурычлары булмау тора, аның бюджетыннан субсидияләр, бюджет инвестицияләре (жирле администрация билгеләгән очраклардан тыш) бирү планлаштырыла.

12 статья. Башкарма комитетның резерв фонды

Жирлек бюджетының чыгым өлешендә Башкарма комитетның резерв фондын булдыру құздә тотыла.

Жирлек бюджетының чыгым өлешендә жирлек Советының резерв фондын булдыру тыела.

Башкарма комитетның резерв фонды күләме жирлек бюджеты турындагы карап белән билгеләнә һәм күрсәтелгән карап белән расланган чыгымнарның гомуми күләменнән 3 проценттан артмаска тиеш.

Башкарма комитетның резерв фонды акчалары көтелмәгән чыгымнарны финанс яғыннан тәэммин итүгә, шул исәптән авария-торгызу эшләрен һәм табигый бәла-казалар һәм башка гадәттән тыш хәлләр нәтижәләрен бетерүгә бәйле башка чараларны үткөругә, шулай ук өлеге пунктның 6 абзацында күрсәтелгән тәртиптә каралган башка чараларга жибәрелә.

Жирлек бюджеты составында каралган Башкарма комитетның резерв фондының бюджет ассигнованиеләре Башкарма комитет каары буенча файдаланыла.

Жирлек бюджеты составында каралган Башкарма комитетның резерв фондының бюджет ассигнованиеләрен куллану тәртибе башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

Башкарма комитетның резерв фондының бюджет ассигнованиеләреннән файдалану турындагы хисап жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисапка күшүмтә итеп бирелә.

13 статья. Жирлек бюджетында карапмаган чыгымнарны гамәлгә ашыру

Чыгым йөкләмәләренең яңа төрләрен кабул итүгә бюджет ассигнованиеләре бүләп бирү яисә чыгым йөкләмәләренең гамәлдәге төрләрен үтәүгә бюджет ассигнованиеләрен арттыру, жирлек бюджеты турында жирлек Советы каарына тиешле бюджет ассигнованиеләрен керту шарты белән йә агымдагы финанс елында жирлек бюджеты турында жирлек Советы каарына тиешле үзгәрешләр керткәннән соң, жирлек бюджетына өстәмә керемнәрнең тиешле чыганаклары булганда һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләре кыскартылганда, Чираттагы финанс елы башыннан гына гамәлгә ашырылырга мөмкин. жирлек бюджеты чыгымнарының аерым статьяларына үзгәрешләр керту турында.

14 Статья. Жирлекнен чыгым йөклөмөлөре

1. Жирлекнен чыгым йөклөмөлөре нәтижәдә барлыкка килә:

1) жирле әһәмияттеге мәсъәләләр һәм федераль законнар нигезендә жирле үзидарә органнары хәл итәргә хокуклы башка мәсъәләләр буенча муниципаль хокукий актлар кабул иту, шулай ук әлеге мәсъәләләр буенча жирлек (муниципаль берәмлек исеменнән) шартнамәләр (килешүләр) төзү;;

2) жирле үзидарә органнары тарафыннан үзләренә тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда муниципаль хокукий актлар кабул иту;;

3) жирлек исеменнән муниципаль казна учреждениеләре тарафыннан килешүләр (килешүләр) төзү.

2. Әлеге статьяның 1 пунктындағы 2 һәм 4 абзацларында курсәтелгән чыгым йөклөмөлөре жирле үзидарә органнары тарафыннан мәстәкыйль билгеләнә һәм үз керемнәре һәм жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары исәбенә үтәлә.

3. Жирлекнен әлеге статьяның 1 пунктындағы 3 абзацында курсәтелгән чыгым йөклөмөлөре федераль законнар (Татарстан Республикасы законнары) нигезендә жирле үзидарә органнарының муниципаль хокукий актлары белән билгеләнә, жирлек бюджетына бирелә торган субвенцияләр исәбеннән һәм чикләрендә Россия Федерациясе БКның 140 статьясында каралган тәртиптә үтәлә.

Муниципаль берәмлектә тиешле субвенцияләрне исәпләү методикаларында кулланыла торган нормативлар арткан очракта, муниципаль берәмлекнен курсәтелгән чыгым йөклөмөләрен тулысынча үтәү өчен кирәkle өстәмә чыгымнарны финанс белән тәэммин иту үз керемнәре һәм жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары исәбенә гамәлгә ашырыла.

4. Жирле әһәмияттеге мәсъәләләрне хәл иту буенча муниципаль районның жирле үзидарә органнары һәм жирлек арасында төзелгән килешүләр нигезендә үзенә тапшырылган жирле әһәмияттеге мәсъәләләрне хәл иту буенча жирле үзидарә органнары вәкаләтләренең бер өлешен муниципаль районның жирле үзидарә органнары тарафыннан гамәлгә ашыруга яисә жирле әһәмияттеге мәсъәләләрне хәл иту буенча муниципаль районның жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен жирле үзидарә органнары тарафыннан гамәлгә ашыруга бәйле чыгым йөклөмөләре, аларга тапшырылган килешүләр нигезендә муниципаль район һәм авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының муниципаль хокукий актлары белән курсәтелгән килешүләр нигезендә билгеләнә, тиешле жирле бюджетлардан бюджетара трансферлар исәбенә һәм чикләрендә Россия Федерациясе БК 142.4 һәм 142.5 статьяларында каралган тәртиптә башкарыла.

Муниципаль берәмлектә тиешле бюджетара трансферларны исәпләү методикаларында кулланыла торган нормативлар арткан очракта, муниципаль берәмлекнен курсәтелгән чыгым йөклөмөләрен тулысынча үтәү өчен кирәkle өстәмә чыгымнарны финанс белән тәэммин иту курсәтелгән муниципаль берәмлекнен жирле бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары исәбенә гамәлгә ашырыла.

5. Жирле үзидарә органнары, РФ БК билгеләгән таләпләрне үтәп, үз вәкаләтләрен даими нигездә гамәлгә ашыручи депутатларга, жирле үзидарәнен сайланулы вазыйфаи затларына, муниципаль хезмәткәрләргә, муниципаль учреждениеләр хезмәткәрләренә хезмәт өчен түләү күләмнәрен һәм шартларын мәстәкыйль билгели.

6. Жирле үзидарә органнары федераль дәүләт хакимияте органнары, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары компетенциясенә

кертелгән мәсьәләләрне хәл итүгә бәйле чыгым йөкләмәләрен, федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән очраклардан тыш, билгеләргә һәм үтәргә хокуклы түгел.

Жирле үзидарә органнары башка муниципаль берәмлекләрнең жирле үзидарә органнары, дәүләт хакимияте органнары компетенциясенә көрмәгән һәм федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән аларның компетенциясенән тәшереп калдырылмаган мәсьәләләрне хәл итүгә бәйле чыгым йөкләмәләрен бары тик үз финанс акчалары булганда гына (бюджетара трансферлардан тыш) билгеләргә һәм үтәргә хокуклы.

7. Жирлекнең чыгым йөкләмәләре реестры Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә алыш барыла.

Жирлекнең чыгым йөкләмәләре реестры финанс органы тарафыннан Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Финанс министрлыгына тапшырыла.

15 статья. Бюджет кытлығы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елына жирлек бюджеты кытлығы, әлеге статьяның 2 пунктында билгеләнгән чикләуләрне үтәп, жирлек советы карары белән билгеләнә.

2021 елда жирле бюджет кытлығы 15 статьяның 2 пунктында билгеләнгән чикләуләрне коронавирус инфекциясе тарапуын профилактикалау һәм бетерү өчен бюджет ассигнованиеләре суммасыннан артып китәргә мөмкин (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ).

2. Жирлек бюджеты кытлығы, кире кайтарылмый торган түләүләрнең һәм (яки) түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым көрөнүшлөнгөн расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирлек бюджеты көрөнүшлөнгөн расланган еллык гомуми күләменең 10 проценттан артмаска тиеш.

РФ БК 136 статьясындагы 4 пунктында каралган чараплар гамәлгә ашырыла торган муниципаль берәмлек өчен бюджет кытлығы, кире кайтарылмый торган түләүләрнең һәм (яисә) түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым көрөнүшлөнгөн расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирле бюджет көрөнүшлөнгөн расланган еллык гомуми күләменең 5 процентыннан артмаска тиеш.

Муниципаль берәмлек милкендәге акцияләрне сатудан һәм капиталда катнашуның башка рәвешләрен сатудан көрөнүшлөнгөн финанслау чыганаклары составында жирлекләр Советы карары белән расланган һәм (яисә) бюджет акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчалар кимү очрагында, жирлек бюджеты кытлығы әлеге пунктта билгеләнгән чикләуләрне үзүп китәргә һәм жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчаларны киметергә мөмкин.

3. Жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисап күрсәткечләре буенча барлыкка килгән бюджет дефициты әлеге статьяның 2 пунктында билгеләнгән чикләуләргә туры килергә тиеш.

15.1 статья. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләр

1. Жирлек алдында акчалата бурычлар буенча бурыч-бурычлы кеше билгеләнгән датага жирлек алдында акчалата йөкләмәләргә туры китереп түләргә тиешле акчалар суммасы.

2. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләр буенча таләпләр жирлекнең финанс активларын формалаштыра.

3. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны исәптән

төшерү һәм торғызу қагыйдәләре (нигезләре, шартлары һәм тәртибе), РФ БК каралган очраклардан тыш, финанс органы тарафыннан билгеләнә.

4. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләрне (акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны) һәм мондый йөкләмәләрне үтәүне тәэммин итә торган алыш-бирешләрне исәпкә алу, шулай ук курсәтелгән йөкләмәләр һәм килешүләр буенча таләпләрнең хокукларын гамәлгә ашыру РФ БК 93.2 статьясындагы 4 пунктында курсәтелгән тиешле орган яисә РФ БК 93.2 статьясындагы 5 пунктында курсәтелгән вәкаләтле зат тарафыннан гамәлгә ашырыла.

5. Килешүдә башкача билгеләнмәгән очракта, жирлек алдындағы акчалата йөкләмәләр тиешле сумманы жирлек бюджетының бердәм счетына күчерү датасыннан башлап үтәлгән дип санала.

16 статья. Жирлек бюджеты қытлығын финанслау чыганаклары

а) жирлек бюджеты қытлығы әчке финанслау чыганаклары составына кертелә:

номиналь хакы Россия Федерациясе валютасында курсәтелгән муниципаль кыйммәтле кәгазьләрне урнаштырудан көргөн акчалар һәм аларны түләүгә юнәлдерелгән акчалар арасындагы аерма;

жирлек тарафыннан Россия Федерациясе валютасында кредит оешмаларының жәлеп ителгән һәм түләнгән кредитлары арасындагы аерма;

жирлек тарафыннан Россия Федерациясе валютасында жәлеп ителгән һәм түләнгән бюджет кредитлары арасындагы аерма (жирлеккә Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетлары тарафыннан бирелгән бюджет кредитлары арасындагы аерма);

тиешле финанс елы дәвамында жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчаларны үзгәрту;

жирлек бюджеты қытлығын әчке финанслауның бүтән чыганаклары;

б) жирлек бюджеты қытлығын әчке финанслауның бүтән чыганаклары составына кертелә:

жирлек милкендә булган акцияләр һәм капиталда катнашуның башка рәвешләре сатудан көремнәр;

жирле бюджет чарапары буенча курс аермасы;

муниципаль гарантияләрне Гарант тарафыннан үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокуку барлыкка килүгә китерсә йә бенефициарның принципалга карата таләп хокуку гарантка бирелүгә бәйле булса, Россия Федерациясе валютасында жирлек гарантияләрен үтәүгә жибәрелә торган акчалар күләме;

жирлеккәң башка бурыч йөкләмәләрен түләүгә Россия Федерациясе валютасында жибәрелә торган акчалар күләме;

юридик затларга жирлек бюджетыннан бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар һәм жирлек бюджетыннан юридик затларга бирелгән бюджет кредитларының Россия Федерациясе валютасында бирелгән суммасы арасындагы аерма;

жирлек бюджетыннан Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар һәм жирлек бюджетыннан Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитлары суммасы белән Россия Федерациясе валютасында бирелгән бюджет кредитлары арасындагы аерма;

жирле бюджетның бердәм счетыннан күчерелгән акчалар һәм жирле бюджетның бердәм счетынна күчерелгән акчалар арасындагы аерма жирле бюджетның бердәм счетында калдыклар белән идарә итү буенча операцияләр

үткәргендә.

в) ағымдагы финанс елы башына жирлек бюджеты акчаларының калдыклары;

хисап финанс елында файдаланылмаган муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләре күләмнәндә ағымдагы финанс елында муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләрен арттыруга, шулай ук жирлек советы карары белән билгеләнә торган күләмдә ағымдагы финанс елында вакытлыча касса өзеклекләрен каплауга һәм жирлек исеменнән товарлар белән тәэммин итүгә, эшләр башкаруга, хәzmәtlәр курсәтүгә муниципаль контрактлар төзүгә бюджет ассигнованиеләрен арттыруга юнәлдерелә ала, хисап финанс елында әлеге муниципаль контрактлар шартлары нигезендә түләнергә тиешле юридик затларга субсидияләр бирү өчен бюджет ассигнованиеләре, хисап финанс елында субсидияләр алучыларның акчалата йөкләмәләрен түләү өчен кирәkle сумма чикләрендә, финанс белән тәэммин итү чыганагы булып курсәтелгән субсидияләр курсәтелгән максатларга файдаланылмаган бюджет ассигнованиеләре суммасыннан артмаган күләмдә, жирлек советы карары белән каралган очракларда, жирлек бюджеты турында жирлек Советы карарында каралган очракларда;

РФ БК нигезендә бурый тотрыклылыгы уртача яки түбән булган заемчылар төркеменә кертелгән заемчыларның гомуми суммасыннан артып киткән күләмдә, жирлек бюджеты кытлыгын финанслауга юнәлдерелгән чарапларның гомуми суммасыннан һәм хисап финанс елы йомгаклары буенча жирлекнең бурый йөкләмәләрен түләү күләмнәреннән чыгып, ағымдагы финанс елында жирлекнең бурый йөкләмәләрен кыскартучы түләүләрне гамәлгә ашыруга жибәрелә.

г) жирле бюджет кытлыгын тышкы финанслау чыганаклары составына кертелә:

Россия Федерациясеннән чит ил валютасында жәлеп ителгән һәм жирлек тарафыннан максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында бирелгән бюджет кредитлары арасындан аерма;

муниципаль гарантияләрне Гарант тарафыннан үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокуку барлыкка килүгә китергән очракта, максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясе тарафыннан бирелгән чит ил валютасында жирлек гарантияләрен үтәүгә жибәрелә торган акчалар күләме.

17 статья. Муниципаль бурый структурасы, муниципаль бурый йөкләмәләре төрләре һәм вакыты

1. Муниципаль бурый структурасы бурый йөкләмәләренең әлеге статьяда билгеләнгән төрләре буенча муниципаль бурый йөкләмәләре төркемлегеннән гыйбарәт.

2. Жирлекнең бурый йөкләмәләре йөкләмәләр рәвешендә булырга мөмкин:

а) жирлекнең кыйммәтле көгазыләренә (муниципаль кыйммәтле көгазыләргә);

б) Россия Федерациясе валютасында жирлек бюджетына Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жәлеп ителгән бюджет кредитлары;

в) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясеннән чит ил валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитлары;

г) жирлек тарафыннан кредит оешмаларыннан Россия Федерациясе валютасында жәлеп ителгән кредитлар;

д) жирлекнең Россия Федерациясе валютасында белдерелгән гарантияләренә (муниципаль гарантияләргә);

- е) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациисе чит ил валютасында бирелгөн муниципаль гарантияләргө;
- ж) РФ БК гамәлгә кергөнче барлыкка килгән һәм муниципаль бурычка кертелгән бүтән бурыч йөкләмәләре буенча.

3. Муниципаль бурыч күләменә кертелә:

а) муниципаль кыйммәтле кәгазыләр буенча бурычның номиналь суммасы;

б) жирлек бюджетына Россия Федерациисе бюджет системасының башка бюджетларыннан жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

в) жирлек тарафыннан кредит оешмаларыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч күләме;

г) муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме;

д) жирлекнең түләнмәгән бүтән бурыч йөкләмәләре күләме.

3.1. Муниципаль эчке бурыч күләменә кертелә:

а) йөкләмәләре Россия Федерациисе валютасында белдерелгән муниципаль кыйммәтле кәгазыләр буенча бурычның номиналь суммасы;

б) йөкләмәләре Россия Федерациисе валютасында белдерелгән Россия Федерациисе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

в) йөкләмәләре Россия Федерациисе валютасында белдерелгән кредит оешмаларыннан жирлек тарафыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч күләме;

г) Россия Федерациисе валютасында белдерелгән муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме;

д) жирлекнең түләнмәгән бүтән бурыч йөкләмәләре күләме Россия Федерациисе валютасында.

3.2. Муниципаль тышкы бурыч күләменә кертелә:

а) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациисеннән жәлеп ителгән чит ил валютасындагы бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

б) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациисе жирлек тарафыннан бирелгән чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме.

4. Жирлекнең бурыч йөкләмәләре кыска вакытлы (бер елдан кимрәк), уртача сроклы (бер елдан биш елга кадәр) һәм озак сроклы (биш елдан алып 10 елга кадәр) булырга мөмкин.

17.1 статья. Жирлекнең Россия Федерациисе валютасында белдерелгән бурыч йөкләмәләрен туктату һәм аларны муниципаль бурычтан төшереп калдыру

1. Эгәр Россия Федерациисе валютасында белдерелгән бурыч йөкләмәсе, муниципаль бурыч йөкләмәсе шартларында каралган түләү датасыннан соң килгән датадан соң өч ел эченде, әгәр жирлек Советы карары белән башкасы каралмаган булса, жирлекнең түләүгә (кредитор тарафыннан йөкләмәләр шартларында һәм жирлекнең муниципаль хокукий актларында гамәл кылышмаган) тапшырылмаса, күрсәтелгән йөкләмә тулысынча туктатылган дип санала һәм муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

Жирлекнең муниципаль гарантияләр буенча бурыч йөкләмәләре Россия Федерациисе валютасында вакыйгалар (шартлар) килгәндә тулысынча туктатылган дип санала һәм күрсәтелгән вакыйгалар (шартлар) турында белешмәләр житкәнгә (килеп житүгә) карап, муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

2. Жирле администрация әлеге статьяның 1 пунктындагы 1 абзацында

курсәтелгән сроклар үткәннән соң Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен муниципаль бурычтан тәшереп калдыру турында муниципаль хокукий акт чыгара.

3. Муниципаль бурычтан тәшереп калдыру Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләре төрләре буенча муниципаль бурыч күләмен жирлек бюджеты кытлығын финанслау чыганакларында исәптән тәшерү суммасын чагылдырмыйча гына, аларны исәптән тәшерү суммасына киметү юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. Өлеге статьяның 1 пункттындагы 1 абзацының, 2 һәм 3 пункттарының гамәлдә булуы кредит килешүләре буенча йөкләмәләргә, Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектлары һәм башка муниципаль берәмлекләр алдында муниципаль бурыч йөкләмәләренә кагылмый.

5. Реструктурлаштырылган, шулай ук түләнгән (сатып алынган) муниципаль бурыч йөкләмәләрен муниципаль бурычтан тәшереп калдыру РФ БК 105 һәм 113 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

6. Муниципаль кыйммәтле кәгазыләрне, Россия Федерациясе законнарында каралган бүтән операцияләр алмашу нәтижәсендә алынган (алмашу нәтижәсендә алынган) муниципаль кыйммәтле кәгазыләрне, түләү датасы башланганчы, эмиссия шартлары нигезендә, эмитацияләгән орган тарафыннан тұлсыныча сатып алынган (алынган) чыгару курсәтелгән орган карапы буенча вакытыннан алда түләнгән дип танылырга мөмкин.

Муниципаль кыйммәтле кәгазыләр эмитенты, Россия Федерациясе законнарында каралган бүтән операцияләр алмашу нәтижәсендә алынган (алынган) муниципаль кыйммәтле кәгазыләр буенча йөкләмәләрне түләү датасы житкәнчегә кадәр үтәү дип танырга хокуклы.

17.2 статья. Муниципаль бурыч белән идарә итү

1. Муниципаль бурыч белән идарә итү астында жирле үзидарә органнарының заем финанслауга ихтыяжларын тәэммин итүгә, Муниципаль бурыч йөкләмәләрен вакытында һәм тұлсыныча үтәүгә, бурычка хезмәт курсәту чыгымнарын минимальләштерүгә, аларны үтәми торган йөкләмәләр күләмен һәм структурасын тотуга юнәлдерелгән эшчәnlеге аңлана.

2. Муниципаль бурыч белән идарә итү жирле администрация (жирлекнәң башкарма-боеру органы) тарафыннан жирлек уставы нигезендә башкарыла.

17.3 статья. Жирлекнәң бурыч йөкләмәләре буенча жаваплылық

1. Жирлекнәң бурыч йөкләмәләре жирлек милкендә булган барлық милек белән тұлсыныча һәм шартсыз тәэммин ителә һәм жирлек бюджеты хисабына үтәлә.

2. Жирлек, әгәр йөкләмәләр жирлек тарафыннан гарантияләнмәгән булса, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы һәм башка муниципаль берәмлекләрнең бурыч йөкләмәләре буенча жавап бирми.

17.4 статья. Муниципаль бурычны реструктуризацияләү

Бурычны реструктуризацияләү төп бурыч суммасын өлешчә исәптән тәшерү (кыскарту) белән башкарылырга мөмкин.

17.5 статья. Муниципаль эчке һәм тышкы бурычның югары чикләре һәм жирлекнәң бурыч тотрықтылығы курсәткечләренең ин чик курсәткечләре

1. Жирлек бюджеты турындағы карап белән, чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килүче елның 1 гыйнварына, шул исәптән Россия Федерациясе валютасындағы муниципаль гарантияләр, чит ил валютасындағы муниципаль гарантияләр буенча бурычның иң югары чиген (жирлекнәң чит ил валютасындағы муниципаль гарантияләр буенча йәкләмәләре булганда) курсәтеп, муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның иң югары чикләре билгеләнә.

2. Муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның иң югары чикләре (жирлекнәң чит ил валютасындағы йәкләмәләре булганда) әлеге статьяның 3 пунктында билгеләнгән чикләүләрне үтәгендә билгеләнә.

2021 елда муниципаль бурыч күләме коронавирус йогышын профилактикалау һәм бетерү өчен бюджет ассигнованиеләре күләмненнән артмаган суммага 17.5 статьяның 3 пунктында билгеләнгән чикләүләрне узып китәргә мәмкін (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ).

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирле бюджет турында карап белән расланган Түләүсез түләүләрнең һәм (яисә) физик затлар кеременә салымнан түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренең расланган күләменең исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренең гомуми күләме жирле бюджет керемнәренең гомуми күләмненнән артмаска тиеш. РФ БК 136 статьясындағы 4 пунктында каралған очрактарда бурыч күләме, кире кайтарылмый торған түләүләрнең һәм (яисә) физик затлар кеременә салымнан түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренең расланган күләменең исәпкә алмыйча, Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирле бюджет турындағы карап белән расланган гомуми күләмнең 50 процентыннан артмаска тиеш.

4. Жирлек советы бурыч белән идарә итү кысаларында һәм әлеге статьяда билгеләнгән тиешле чикләүләр чикләрендә муниципаль бурыч буенча өстәмә чикләүләр расларга хокуклы.

17.5 статьясындағы 5 пункттың ғамәлдә булуы 01.01.2021 елдан 01.01.2021гә қадәр түктатылды (15.10.2020 №327-ФЗ).

5. Муниципаль бурычка хәзмәт курсәту чыгымнары күләме, тубәндәге таләпләрне үтәгендә, жирлек бюджеты турында карап белән раслана:

а) Чираттагы финанс елында һәм план чорында муниципаль бурычка хәзмәт курсәту чыгымнары күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турында карап белән расланган Бюджет чыгымнарының гомуми күләмненең 10 проценттан артмаска тиеш, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан бирелә торған субвенцияләр исәбеннән ғамәлгә ашырыла торған чыгымнар күләмненнән тыш;

б) Чираттагы финанс елында һәм план чорында Чираттагы финанс елына һәм чираттагы финанс елының 1 гыйнварына барлыкка килгән муниципаль бурычны түләү һәм аларга хәзмәт курсәту буенча түләүләрнең еллык суммасы Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турында карап белән расланган жирле бюджетның салым, салым булмаган керемнәренең һәм Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан дотацияләрнең гомуми күләмненнән 20 проценттан артмаска тиеш.; курсәтелгән нисбәтне исәпләгендә, Чираттагы финанс елы һәм план чорының һәр елы өчен килә торған елның 1 гыйнварыннан соң килүче елның 1 гыйнварыннан соң түләү вакыты белән бурыч йәкләмәләрен вакытыннан алда түләүгә җибәрелә торған түләүләр суммасы исәпкә алынмый.

1. Муниципаль эчке бурыч алулар астында жирлек исеменнән муниципаль кыйммәтле көгазыләр урнаштыру юлы белән һәм Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан һәм кредит оешмаларыннан заем акчаларын жирле бюджетка жәлеп иту аңлашыла, алар буенча Россия Федерациясе валютасында белдерелгән заемчы буларак жирлекнән бурыч йөкләмәләре барлыкка килә.

2. Муниципаль эчке бурыч алулар жирлек бюджеты кытлыгын финанслау, шулай ук жирлекнән бурыч йөкләмәләрен түләү, финанс елы дәвамында жирлек бюджеты счетында калган акчаларны тулыландыру максатларында гамәлгә ашырыла.

3. Жирлекнән муниципаль тышкы бурыч алулары астында, Россия Федерациясеннән максатчан чит ил кредитларын файдалану қысаларында, федераль бюджеттан жирлек бюджетына кредитлар жәлеп иту аңлашыла, алар буенча жирлекнән чит ил валютасында белдерелгән бурыч йөкләмәләре барлыкка килә.

4. Муниципаль тышкы бурыч алулар Чираттагы финанс елына һәм план чорына Россия Федерациясенең Дәүләт тышкы бурыч алулары программасына кертелгән проектларны финанслау максатларында гамәлгә ашырыла.

5. Муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашыру хокуки РФ БК һәм жирлек уставы нигезендә Башкарма комитетка бирелә.

6. Муниципаль кыйммәтле көгазыләр урнаштыру тубәндәге шартларны үтәгәндә жирлек тарафыннан башкарыла:

а) жирлекнән бурыч йөкләмәләре буенча кичектерелгән бурычлары булмау;

18 статьяның 6 пунктындағы «б» пунктчасының гамәлдә булуы 01.01.2021 дән 01.01.2022 гә кадәр (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ) түктатылды.

б) жирлек тарафыннан кредит рейтинги Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган дәрәҗәдән ким булмаган, исемлекләре Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган юридик затларның рейтинг гамәлләрен гамәлгә ашыручи бер яки берничә заттан алынган.

18 статьяның 7 пунктының гамәлдә булуы 01.01.20021 елдан 01.01.2022гә кадәр (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ) түктатылды.

7. РФ БК 107.1 статьясы һәм ТР БК 31.1 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгының уртача дәрәжәсе булган заемчылар төркеменә кертелгән жирлек муниципаль бурыч алулар башкарырга, РФ БК 107.1 статьясындағы 5 пунктында каралған жирлекнән бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләре зурлыгын арттыруга кiterә торган күләмнәрдә муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.

18 статьяның 8 пунктының гамәлдә булуы 01.01.20021 елдан 01.01.2022гә кадәр (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ) түктатылды.

8. РФ БК 107.1 статьясы һәм ТР БК 31.1 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгының уртача дәрәжәсе булган заемчылар төркеменә кертелгән жирлек муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашырырга, муниципаль гарантияләрне бары тик чираттагы финанс елына һәм план чорына эчке һәм тышкы бурыч алулар, муниципаль гарантияләрнең, шулай ук күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы белән килештерелгән очракта гына бирергә хокуклы.

18 статьяның 9 пунктының гамәлдә булуы 01.01.20021 елдан 01.01.2022гә кадәр (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ) түктатылды.

9. РФ БК 107.1 статьясы һәм ТР БК 31.1 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы тубән булган заемчылар төркеменә кертелгән жирлек муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашырырга, РФ БК 107.1 статьясындағы 5 пунктында

каралған жи्रлекнен бурычtotрыктылығы күрсәткечләренең зурлығын арттыруға китерә торған күләмнәрдә муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.

18 статьяның 10 пунктының гамәлдә булуы 01.01.20021 елдан 01.01.2022гә кадәр (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ) түктатылды.

10. РФ БК 107.1 статьясы һәм ТР БК 31.1 статьясы нигезендә бурыч totрыктылығы тубән булған заемчылар төркеменә кертелгән жирилек кредит оешмаларыннан кредитлар рәвешендә һәм жирилекнен кыйммәтле кәгазыләрен урнаштыру юлы белән генә, шулай ук жирилекнен бурыч йөкләмәләрен рефинанслау максатларында, шулай ук жирилекнен түләү сәләтен торғызу планы кысаларында бирелгән Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан максатчан бюджет кредитлары рәвешендә муниципаль эчке бурыч алулар башкарырга хокуклы, РФ БК 107.1 статьясындагы 9 пунктында һәм ТР БК 31.1 статьясындагы 7 пунктында каралған.

18 статьяның 11 пунктының гамәлдә булуы 01.01.20021 елдан 01.01.2022гә кадәр (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ) түктатылды.

11. РФ БК 107.1 статьясы һәм ТР БК 31.1 статьясы нигезендә бурыч totрыктылығы тубән булған заемчылар төркеменә кертелгән жирилек муниципаль тышкы бурыч алуларны гамәлгә ашырырга һәм муниципаль гарантияләрне чит ил валютасында бирергә хокуклы түгел.

18 статьяның 12 пунктының гамәлдә булуы 01.01.20021 елдан 01.01.2022гә кадәр (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ) түктатылды.

12. РФ БК 107.1 статьясы һәм ТР БК 31.1 статьясы нигезендә бурыч totрыктылығы тубән булған заемчылар төркеменә кертелгән жирилек муниципаль эчке бурыч алуларны гамәлгә ашырырга, муниципаль гарантияләрне Россия Федерациясе валютасында бары тик чираттагы финанс елына һәм план чорына Россия Федерациясе валютасында эчке бурыч алулар, муниципаль гарантияләр программаларын Татарстан Республикасы Финанс министрлығы белән килештергән очракта гына бирергә, шулай ук күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр кертергә хокуклы.

18 статьяның 13 пунктының гамәлдә булуы 01.01.20021 елдан 01.01.2022гә кадәр (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ) түктатылды.

13. Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бирелгән максатчан бюджет кредитлары буенча жирилек йөкләмәләрен реструктуризацияләүне үткәру Россия Федерациясе БК 107.1 статьясындагы 9 пунктында каралған жирилекнен түләү сәләтен торғызу планы кысаларында рөхсәт ителми.

18.1 статья. Чит ил валютасында күчеп утыру белән гарантияләр бирү үзенчәлекләре

Жирилек Россия Федерациясенән чит ил валютасында үзләштерүне гамәлгә ашырырга, Россия Федерациясенә чит ил валютасында, Россия Федерациясенең 103 статьясындагы 25 пункты нигезләмәләрен исәпкә алып, жәлеп ителгән максатчан чит ил кредитлары акчаларыннан файдалану кысаларында гына, чит ил валютасында гарантияләр бирергә хокуклы.

18.2 статья. Муниципаль бурыч алуларның ин чик күләме

1. Тиешле финанс елына муниципаль бурыч алуларның ин чик күләме астында тиешле финанс елына муниципаль эчке һәм тышкы бурыч алулар программалары буенча жирилек бюджетына акча жәлеп итүнең жыелма күләме аңлашыла.

2. Жирлек бюджетына акча жәлеп итү күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль әчке һәм тышкы бурыч алулар программалары белән билгеләнә, һәм тиешле финанс елында акчаларны жәлеп итүнен гомуми суммасы жирле бюджет кытлыгын финанслауга жибәрелә торган акчаларның гомуми суммасыннан һәм жирлек бюджеты турындагы карап белән тиешле финанс елына расланган жирлекнең бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәреннән, РФ БК 103 һәм 104 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып артмаска тиеш.

3. Хисап финанс елында жирлекнең бурыч алуларының гомуми суммасы жирле бюджет кытлыгын финанслауга юнәлдерелгән акчаларның гомуми суммасыннан һәм хисап финанс елы йомгаклары буенча жирлекнең бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәреннән артып киткән очракта, күрсәтелгән артык суммасында жирле бюджет акчаларының калган өлешләре, агымдагы финанс елына бурыч алуларның инч үзгәртүшкіннән артып, РФ БК 96 статьясында каралган максатларга юнәлдерелергә тиеш.

18.3 статья. Муниципаль тышкы бурыч алулар программы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль тышкы бурыч алулар программы Чираттагы финанс елында һәм план чорында чит ил максатчан кредитларын һәм (яисә) чит ил валютасында түләнә торган максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында федераль бюджеттан чит ил валютасына жәлеп ителә торган бюджет кредитлары исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль тышкы бурыч алулар программы белән билгеләнә:

а) жирлек бюджетына акчалар жәлеп итү күләме һәм чираттагы финанс елында һәм план чорында федераль бюджеттан чит ил максатчан кредитларын куллану кысаларында жирлек бюджетына жәлеп ителә торган бюджет кредитлары буенча барлыкка килә торган бурыч йөкләмәләрен түләү сроклары; ;

б) Чираттагы финанс елында һәм план чорында, максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында федераль бюджеттан жирлек бюджетына федераль бюджеттан чит ил валютасына жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча барлыкка килгән бурыч йөкләмәләрен түләү күләмне.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль тышкы бурыч алулар программы Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турындагы карап белән тиешле бурыч йөкләмәләрен түләү күләмне.

18.4 статья. Муниципаль әчке бурыч алулар программы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль әчке бурыч алулар программы Чираттагы финанс елында һәм план чорында гамәлгә ашырыла һәм (яисә) түләнгән тиешле бурыч йөкләмәләре тәрләре буенча муниципаль әчке бурыч алулар исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль әчке бурыч алулар программы белән билгеләнә:

а) жирлек бюджетына акчалар жәлеп итү күләмнәре һәм чираттагы финанс елында һәм план чорында муниципаль әчке бурыч алуларны гамәлгә ашырганда барлыкка килә торган бурыч йөкләмәләрен түләүнен инч үзгәртүшкіннән артып тиешле бурыч йөкләмәләре тәрләре буенча;

б) тиешле бурыч йөкләмәләре тәрләре буенча Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәре.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль әчке бурыч алулар программы Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турындагы карап белән тиешле бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәре.

4. РФ БК 105 статьясы нигезендә муниципаль әчке бурычны

реструктуризацияләу муниципаль эчке бурыч алулар программасында чагылыш тапмый.

19 статья. Муниципаль гарантияләр

1. Муниципаль гарантия принципалның бенефициар каршында килешүдән яки башка алыш-бирештән (төп йөкләмәдән) килеп чыккан акчалата йөкләмәләрен тиешенчә үтәүне тәэммин итә.

2. Муниципаль гарантия принципал йөкләмәләрен вакытыннан алда үтәүне, шул исәптән принципалга аларны вакытыннан алда үтәү йә принципал йөкләмәләрен үтәү срогы килеп чыккан вакыйгалар (шартлар) житкән очракта да, тәэммин итми.

3. Муниципаль гарантиянең язма формасы мәжбүри булып тора.

4. Муниципаль гарантия төп йөкләмә суммасы белдерелгән валютада бирелә.

5. Муниципаль гарантия буенча Гарант принципалның гарантия суммасы чикләрендә үзенә тәэммин ителгән йөкләмәсө буенча субсидия җаваплылык тота.

6. Муниципаль гарантиядә курсәтөлө:

а) Гарант исеме (тиешле гавами-хокукий белем - жирлек) һәм Гарант исеменнән гарант бирүче орган исеме;

б) бенефициар атамасы;

в) принципалның исеме;

г) тәэммин ителешенә гарантия бирелә торган йөкләмә (төп йөкләмәненең исемен, төзелү датасын һәм номерын (булган очракта), төп йөкләмәненең гамәлдә булу вакытын яисә аның буенча йөкләмәләрне үтәү срогын, якларның атамаларын, төп йөкләмәненең башка мөһим шартларын курсәтеп);

д) гарантия буенча Гарант йөкләмәләре қуләме һәм гарантиянең ин чик суммасы;

е) гарантия бирү нигезләре;

ж) гарантия үз көченә керү датасы яки гарантия үз көченә керә торган вакыйга (шарт);

з) гарантиянең гамәлдә булу срогы;

и) гарантия очрагын билгеләү, гарантияне үтәү турында бенефициар таләпләрен кую вакыты һәм тәртибе;

к) гарантияне кире алу нигезләре;

л) Гарант тарафыннан гарантия буенча йөкләмәләрне үтәү тәртибе;

м) гарантиянең тулы құләмендә яисә нинди дә булса өлешендә, үтәлгендә (тұктатылғанда) принципалның гарантия белән тәэммин ителгән йөкләмәләренең нинди дә булса өлешендә яисә гарантиядә билтегінгән башка очракларда гарантия суммасын киметү нигезләре;

н) гарантияне тұктату нигезләре;

о) гарантның алдан язма ризалығыннан башка үзгәртелә алмый торган төп йөкләмә шартлары;

п) гарантның муниципаль гарантия буенча бенефициарга Гарант тарафыннан тұләнгән акчаларны каплау турында принципалга карата таләбе булу яисә булмау (гарантның принципалга карата регресс таләбе, регресс);

р) гарантиянең башка шартлары, шулай ук РФ БК, гарантның норматив хокукий актлары, Гарант исеменнән гарантия бирүче орган актлары белән билгеләнгән белешмәләр.

7. Принципалга карата гарантның регресс таләбе хокуқын күздә тотмый торған муниципаль гарантия белән бары тик хужалық жәмғияте йөкләмәләре генә тәэммин ителергә мөмкин, аның акцияләре (өлешләре) жирлек (Гарант) милкенде

булган муниципаль унитар предприятие, мөлкөте жирлек (Гарант) милкендә булган муниципаль унитар предприятие.

8. Муниципаль гарантаянең үз көченә көрүе гарантиядә курсәтелгөн билгеле бер вакыйга (шартлар) башлану белән билгеләнә.

9. Гарант бенефициарның алдан язма ризалыгыннан башка муниципаль гарантия шартларын үзгәртергә хокуклы түгел.

10. Бенефициарга муниципаль гарантка карата таләпләр, курсәтелгән хокукларны, яңа хужага (сатып алучыга) облигацияләргә хокуклар күчүгә бәйле рәвештә, Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә кыйммәтле кәгазыләр турындагы таләпләрне тапшырудан (кучудән), принципалның (эмитентның) йөкләмәләрен үтәудән тыш, гарантның алдан язма ризалыгыннан башка тапшырыла алмый.

11. Кредит (заем, шул исәптән облигацион) буенча принципал йөкләмәләрен үтәүне тәэммин итүче муниципаль гарантия Гарант тарафыннан түбәндәге очракларда гына кире алышырга тиеш:

1) гарантның муниципаль гарантта курсәтелгән тәп йөкләмә шартларын гарантның алдан язма ризалыгыннан башка үзгәрту мөмкин түгел;

2) муниципаль гарантия белән тәэммин итеп кредит (займ, шул исәптән облигацион) акчаларыннан максатчан файдаланмау.

12. Бенефициар таләбе (гарантаяне үтәү турында бенефициар таләбе) гарантка гарантиядә билгеләнгән очракта гына (гарантия очрагы килеп туган очракта) бирелергә мөмкин. Гарантаяне үтәү турында бенефициар таләбе гарантиядә курсәтелгән документларны күшүп, гарантиядә билгеләнгән тәртиптә гарантка язмача тапшырылырга тиеш.

13. Бенефициар муниципаль гарантия бирү турында шартнамәдә һәм Шартнамәдә билгеләнгән сробыннан алда гарантия үтәлеше турында таләпләрне, шул исәптән принципалның гарантия белән тәэммин итеп йөкләмәләрен үтәү сробы килеп чыккан вакыйгалар (шартлар) вакытында да, курсәтергә хокуклы түгел.

14. Гарант бенефициар таләпләрен үтәү турында принципалга хәбәр итәргә һәм принципалга таләпнәң күчәрмәсен тапшырырга тиеш.

15. Гарант муниципаль гарантиядә билгеләнгән срокта гарантаяне үтәү турында бенефициар таләпләрен, курсәтелгән таләпкә күшымта итеп куелган документларның нигезлелек һәм гарантия шартларына һәм аңа күшүп бирелгән документларның туры килү-килмәве предметын карарга тиеш.

16. Гарантаяне үтәү турында бенефициар таләбе һәм аңа күшүп бирелгән документлар нигезсез һәм (яисә) гарантия шартларына туры килми дип таныла һәм гарант бенефициарга түбәндәге очракларда аның таләпләрен канәгатьләндерүдән баш тарта:

а) таләп һәм (яисә) аңа күшүп бирелгән документлар гарантка гарантия бирелгән сроктан соң (гарантия гамәлдә булу сробы) гарантка тапшырыла;

б) таләп һәм (яки) аңа күшүп бирелгән документлар гарантка гарантиядә билгеләнгән тәртипне бозып курсәтелгән;

в) таләп һәм (яки) аңа күшүп бирелгән документлар гарантия шартларына туры килми;

г) бенефициар принципалның принципал һәм (яки) ёченче затлар тарафыннан тәкъдим итеп гарантияне һәм (яисә) аңа күшүп бирелгән документларны үтәү турындагы таләбен канәгатьләндерүдән баш тарту турында

д) гарантиядә билгеләнгән башка очракларда.

17. Муниципаль гарантия шартларына туры килми дип танылган очракта, гарант бенефициарның гарантаяне һәм (яисә) аңа күшүп бирелгән документларны үтәү турындагы таләбен канәгатьләндерүдән баш тарту турында

бенефициарга хәбәр итәргә тиеш.

18. Гарант бенефициар таләбенә каршы чыгарга хокуклы, алар принципал тәкъдим итә ала. Гарант, принципал алардан баш тарткан яки үз бурычын таныган очракта да, әлеге каршылықтарга хокуқын югалтмый.

19. Гарантия үтәлеше турында бенефициар таләбе һәм аңа күшүп бирелгән документлар муниципаль гарантиянең нигезле һәм тиешле шартларына туры килә дип танылган очракта, гарант гарантия белән билгеләнгән вакытта гарантия буенча йөкләмәне үтәргә тиеш.

20. Муниципаль гарантиядә каралган гарантның бенефициар алдындагы бурычы принципалның гарантия белән тәэммин ителгән срокы чыккан йөкләмәләре күләмендә, әмма гарантия суммасыннан да артмаган күләмдә акча түләү белән чикләнә.

21. Муниципаль гарантия буенча бенефициар каршында Гарант йөкләмәсе туктатыла:

- а) бенефициарга гарантиядә билгеләнгән күләмдә акча түләү белән;
- б) гарантиядә билгеле бер вакыт үткәннән соң, ул бирелә (гарантиянең гамәлдә булу срокы);
- в) принципал һәм (яисә) өченче затлар тарафыннан гарантия белән тәэммин ителгән принципал йөкләмәләрен үтәү яисә принципалның курсәтелгән йөкләмәләрен башка нигезләр буенча туктатылган очракта (бенефициар гарантка һәм (яисә) судка гарантия үтәлеше турында гарантка карата таләпләр булуга карамастан) (РФ БК 116 статьясындагы 8 пунктында курсәтелгән очрактан тыш);
- г) бенефициарның гарантка кире кайтару һәм (яисә) бенефициарның гарантия буенча үз йөкләмәләреннән азат итү турында язма гаризасын гарантка кире кайтару юлы белән үз хокукларыннан баш тарту нәтижәсендә, принципал тарафыннан мондый гарантия буенча бенефициарлар фактта булмаганда һәм киләчәктә алар барлыкка килү өчен нигезләр булмаганда, гарантияне РФ КК 115.1 статьясында каралган гарантияне кире кайтару нәтижәсендә, бенефициарның гарантия буенча үз йөкләмәләреннән гарантияне азат итү;
- д) тәэммин ителүгә гарантия бирелгән принципалның йөкләмәсе билгеләнгән срокта барлыкка килмәгән булса;
- е) төп йөкләмәне туктатуга (шул исәптән бенефициар гарантка һәм (яки) судка гарантия үтәлеше турында гарантка таләп куелгеннән соң, принципалны һәм (яисә) бенефициарны юкка чыгаруга бәйле рәвештә) (РФ БК 116 статьясындагы 8 пунктында курсәтелгән очрактан тыш) яисә аны алыш-биреш белән гамәлдә булмаган дип тануга бәйле рәвештә);
- ж) бенефициарның башка затка бүтән затка күчүе яисә бенефициарга караган башка нигезләр буенча гарантка карата таләпләрнең, хокукларның һәм (яисә) төп йөкләмә буенча гарантка карата таләпләрнең (курсәтелгән хокукларны (хокукларны һәм бурычларны) гарантның алдан язма ризалыгыннан башка (тапшыру (кучудән) башка таләпләрне, кыйммәтле кәгазыләр турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә тапшырудан тыш) яисә бенефициарның башка затка бүтән затка күчүе, принципалның (сатып алучыга) йөкләмәләрен үтәү гарантия белән тәэммин ителә);
- з) принципал бүтән затка тапшырган яисә принципалга караган башка нигезләр буенча башка затка күкән очракта, төп бурыч буенча принципалга караган хокуклар һәм (яисә) бурычлар (бурычлар) принципалга гарантның алдан язма ризалыгыннан башка төп йөкләмә буенча күкән очракта;
- и) гарантияне чакыртып алу нәтижәсендә, гарантиядә курсәтелгән очракларда һәм нигезләр буенча;
- к) гарантиядә билгеләнгән башка очракларда.

22. Бенефициарның Гарант йөкләмәләре туктатылғаннан соң гарантияне

тотып калуы бенефициарның күрсәтелгөн гарантия буенча нинди дә булса хокукларын сакламый.

23. Муниципаль гарантияне тұктату турында мәгълүм булған Гарант бу хакта бенефициарга һәм принципалга хәбәр итәргә тиеш.

Бенефициар һәм муниципаль гарантияне чакыртып алу яисә тұктатуга кiterә торған хәлләр килеп чыгу турында мәгълүм булған принципал бу хакта гарантка хәбәр итәргә тиеш.

24. Әгәр Гарант тарафыннан муниципаль гарантияне үтәу гарантның принципалга карата регресс таләбе хокуқы барлықка килүгә китерсә یә бенефициарның принципалга Карата таләбе хокукларының гарантка бирелүенә бәйле булса, мондый муниципаль гарантияне үтәу өчен акчалар жирлек бюджеты қытлығын финанслау чыганакларында исәпкә алына, ә мондый муниципаль гарантия буенча йөклөмәлөрне үтәу бюджет кредити бири буларак карала.

25. Әгәр Гарант тарафыннан муниципаль гарантияне үтәу гарантның принципалга карата регресс таләбе хокуқы барлықка килүгә китермәсә іә бенефициарның принципалга Карата таләбе хокуклары гарантка юл куелуга бәйле булмаса, мондый муниципаль гарантияне үтәу өчен акчалар тиешле бюджет қыттынарында исәпкә алына.

26. Гарант тарафыннан гарантия буенча йөклөмәлөрнең тұлы күләмендә яисә нинди дә булса өлешиендә үтәу өчен гарант тарафыннан түләнгән акчалар ресресси тәртибендә Гарант тарафыннан алынған акчалар яисә гарантка бенефициарның принципалга Карата таләбе хокуқын үтәу йөзеннән Гарант тарафыннан алына торған акчалар бюджет кредитларын кире кайтару буларак ҹагылдырыла.

27. Муниципаль гарантияләр белән тәэммин итептән кредитлар һәм кредитлар (шул исәптән облигационные) максатчан булырга тиеш. Кредит (заем, облигациядән тыш) буенча принципал йөклөмәлөрен үтәүне тәэммин итүче муниципаль гарантия кредит килешүендә (займ килешүендә) һәм (яисә) күрсәтелгөн муниципаль гарантияне кредитор (заемчы) йөклөмәлөрен бири турындагы шартнамәдә үз яғыннан күрсәтелгөн кредит (займ) акчаларының максатчан кулланылышын тикшереп тору шарты белән бирелә.

28. Муниципаль гарантия белән тәэммин итептән кредит (займ, шул исәптән облигация) ҹараларын максатсыз файдалану фактын билгеләгән очракта, муниципаль гарантия бири турында килешүдә билгеләнгән йөклөмәлөрне үтәмәгән яки тиешенчә үтәмәгән очракта принципал һәм бенефициар Россия Федерациясе законнарында, муниципаль гарантия бири турындагы килешүдә билгеләнгән җаваплылык тота.

29. Бенефициарлар буенча билгесез затлар даирәсө булған йөклөмәлөрне үтәүне тәэммин итү өчен муниципаль гарантия бири РФ БК билгеләгән үзенчәлекләр белән гамәлгә ашырыла.

30. Муниципаль қыйыммәтле көгазыләр эмиссиясе нәтижәсендә барлықка килгән йөклөмәләр буенча муниципаль гарантияләрне бири һәм үтәу үзенчәлекләре РФ БК тарафыннан билгеләнә.

31. Муниципаль гарантияләрне бири тәртибе һәм шартлары РФ БК тарафыннан билгеләнә.

32. Жирлек исеменнән муниципаль гарантияләр жирле администрация тарафыннан чираттагы финанс елыша һәм план чорына бюджет турында жирлек Советы ҹарарында күрсәтелгөн гарантияләрнең гомуми суммасы чикләрендә, РФ БК таләпләре нигезендә һәм Башкарма комитет ҹарарында билгеләнгән тәртиптә бирелә.

33. Муниципаль гарантиядән килеп чыга торған йөклөмәләр муниципаль бурыч составына көртөлә.

34. Муниципаль гарантияне бирү һәм үтәу Муниципаль бурыч кенәгәсендә өткізу үшін тиеш.

35. Финанс органы бирелгән гарантияләрне, алар буенча муниципаль бурычны арттыру, принципаллар йә өченче заттар тарафыннан тулы күләмдә яисә гарантияләр белән тәэммин ителгән принципал йәкләмәләренең нинди дә булса өлешендә муниципаль бурычны киметү, принципалларның гарантия белән тәэммин ителгән йәкләмәләрен тулы күләмдә яисә нинди дә булса өлешендә туктату, бирелгән гарантияләр буенча Гарант тарафыннан түләүләрне гамәлгә ашыру, шулай ук муниципаль гарантияләр белән билгеләнгән башка очракларда муниципаль бурычны киметүне алышп бара.

19.1 статья. Чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программы

1. Чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр программы Чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган муниципаль гарантияләрнең чит ил валютасындагы исемлеге, түбәндәге белешмәләрне күрсәтеп, үз эченә ала:

а) гарантиянең һәр юнәлеше (максатлары), категорияләре (төркемнәре) һәм (яисә) принципалларның һәр юнәлеше (максатлары) буенча гарантияләр күләмен күрсәтеп гарантияләү юнәлешләре (максатлары) ;

б) гарантияләр һәм алар тарафыннан тәэммин ителә торган йәкләмәләр валютасы;

в) гарантияләрнең гомуми күләме;

г) гарантның принципалларга карата регресс таләбе хокуқы булу (булмау);

д) гарантияләрнең бирү һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Муниципаль гарантия муниципаль гарантия белән тәэммин ителә торган йәкләмәләр белдерелгән валютада бирелә.

3. Чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр программы бюджет түрүндагы карага күшымта булып тора.

19.2 статья. Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр программы

1. Россия Федерациясе валютасындагы муниципаль гарантияләр программы Чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган муниципаль гарантияләрнең Россия Федерациясе валютасындагы исемлегеннән гыйбарәт, түбәндәге белешмәләрне күрсәтеп:

а) гарантиянең һәр юнәлеше (максатлары), категорияләре (төркемнәре) һәм (яисә) принципалларның һәр юнәлеше (максатлары) буенча гарантияләр күләмен күрсәтеп гарантияләү юнәлешләре (максатлары) ;

б) гарантияләрнең гомуми күләме;

в) гарантның принципалларга карата регресс таләбе хокуқы булу (булмау);

г) гарантияләрнең бирү һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Россия Федерациясе валютасында белдерелгән йәкләмәләр буенча муниципаль гарантияләр бары тик Россия Федерациясе валютасында гына бирелә һәм үтәлә.

3. Россия Федерациясе валютасындагы муниципаль гарантияләр программы бюджет түрүндагы карага күшымта булып тора.

19.3 статья. Муниципаль кыйммәтле көгазыләр һәм аларның эмитентлары

1. Муниципаль кыйммәтле көгазыләр жирлек исеменнән чыгарылган

кыйммәтле кәгазыләр таныла.

2. Муниципаль кыйммәтле кәгазыләр эмитенты булып жирле администрация тора, ул жирлек уставы белән муниципаль бурыйч алулар башкару хокуқына ия.

3. Төрләре муниципаль кыйммәтле кәгазыләр мөмкин булган выпущены жирлеге, тәртибе һәм шартлары, аларның эмиссии һәм мәрәжәгатьләр РФ БК билгеләнә.

19.4 статья. Муниципаль кыйммәтле кәгазыләр урнаштыруның чик күләмнәре

Чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елына муниципаль кыйммәтле кәгазыләрне номиналь бәя буенча урнаштыруның ин чик күләмнәре, бюджет турында карар белән билгеләнгән муниципаль эчке бурыйчның югары чикләренә туры китереп, жирлек Советы тарафыннан билгеләнә.

2 бүлек. ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫ ПРОЕКТЫН ТӘЗҮ

20 статья. Гомуми нигезләмәләр

1. Жирлек бюджеты проекты чыгым йәкләмәләрен финанс белән тәэммин иту максатларында жирлекнең социаль-икътисади үсешен фаразлау нигезендә төзелә.

2. Жирлек бюджеты проекты, РФ БК нигезендә һәм аның таләпләре үтәлеп, жирлек Советының муниципаль хокукий актлары нигезендә, Башкарма комитет тарафыннан билгеләнгән тәртиптә төзелә.

3. Жирлек бюджеты проекты жирлек Советы карары нигезендә өч елга (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) төзелә һәм раслана.

Әгәр жирлек бюджеты проекты Чираттагы финанс елына төзелә һәм раслана икән, Башкарма комитет жирлекнең уртacha сроклы финанс планын эшли һәм раслый.

4. Озак вакытлы Бюджет планлаштыруы, әгәр жирлек Советы аны РФ БК таләпләре нигезендә формалаштыру турсында Карап кабул иткән очракта, озак вакытлы чорга жирлекнең бюджет фаразын формалаштыру юлы белән гамәлгә ашырыла.

5. Бюджет проектын тәзү-жирлекнең жирле администрациясенең аерым прерогативасы.

6. Жирлек бюджеты проектын турыйдан-турды финанс органы төзи.

21 статья. Жирлек бюджеты проектын тәзү өчен кирәкле белешмәләр

1. Жирлек бюджеты проектын үз вакытында һәм сыйфатлы тәзү максатларында финанс органы башка финанс органнарыннан, шулай ук башка жирле үзидарә органнарыннан кирәкле белешмәләр алырга хокуклы.

2. Жирлек бюджеты проектын тәзү тубәндәгеләргә нигезләнә::

Россия Федерациясе Президентының Россия Федерациясе Федераль Собраниесенә Юлламасының Россия Федерациясендә бюджет сәясәтен (бюджет сәясәтенә таләпләр) билгели торган нигезләмәләре;

жирлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;

жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразлары;

озак вакытлы чорга бюджет фаразы (бюджет фаразы проекты, бюджет фаразына үзгәрешләр кертү проекты);

(муниципаль программалар проектлары, күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр проектлары).

22 статья. Жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы

1. Жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы кимендә өч елга эшләнә.
  2. Жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә ел саен эшләнә.
  3. Социаль-икътисадый жирлек фаразы, РФ БК 154 статьясындагы 1 пунктының 2 абзацында билгеләнгән очрактан тыш, жирлекнең жирле администрациясе һәм муниципаль районның жирле администрациясе арасындагы килешү нигезендә муниципаль районның жирле администрациясе тарафыннан эшләнергә мөмкин.
  4. Жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы Башкарма комитет тарафыннан жирлек бюджеты проектын жирлек Советына керту турында карар кабул итү белән бер үк вакытта хуплана.
  5. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы план чорының параметрларын төгәлләштерү һәм план чорының икенче елы параметрларын ёстәү юлы белән эшләнә.
- Жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразына аңлатма языунда фараз параметрларын нигезләү, шул исәптән, фаразланган үзгәрешләрнең сәбәпләрен һәм факторларын күрсәтеп, элек расланган параметрлар белән чагыштыру китерелә.
6. Жирлек бюджеты проектын тәзү яки карау барышында жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразын үзгәртү жирлек бюджеты проектының төп характеристикаларын үзгәртүгә китерә.
  7. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразын эшләү Башкарма комитетның вәкаләтле органы (вазыйфаи заты) тарафыннан башкарыла.
  8. Озак вакытлы чорга жирлекнең бюджет фаразын формалаштыру максатларында, РФ БК 170.1 статьясы нигезендә, Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә озак вакытлы чорга жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы эшләнә.

Озак сроклы чорга жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы, РФ БК 154 статьясындагы 1 пунктының 2 абзацында билгеләнгән очрактан тыш, жирлекнең жирле администрациясе һәм муниципаль районның жирле администрациясе арасындагы килешү нигезендә, муниципаль район хакимияте тарафыннан эшләнергә мөмкин.

23 статьяның гамәлдә булуы 01.01.2022 (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ) кадәр туктатылды.

23 статья. Жирлекнең керемнәрен фаразлау

Бюджет керемнәре Чираттагы финанс елында һәм план чорында кабул ителгән һәм чираттагы финанс елында һәм план чорында үз көченә көргән, салымнар һәм жыемнар турындагы законнар, Россия Федерациясе Бюджет законнары, Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары һәм жирлек Советының муниципаль хокукий актлары нигезендә жирлек бюджетының салым булмаган керемнәрен билгели торган территориянен социаль-икътисадый үсешен фаразлау нигезендә фаразлана.

Жирлек бюджеты керемнәренең гомуми күләмен үзгәртүгә китерә торган һәм бюджет турындагы карар проектын жирлек Советына керткәннән соң кабул ителгән федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, жирлек

Советының муниципаль хокукий актлары нигезләмәләре агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджетка үзгәрешләр керткәндә Чираттагы финанс елында исәпкә алына.

24 статья. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру

1. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру, РФ БК 174.2 статьясында билгеләнгән үзенчәлекләрне исәпкә алып, финанс органы билгели торган методика нигезендә һәм тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру гамәлдәге һәм кабул ителә торган йөкләмәләрне үтәүгә бюджет ассигнованиеләре буенча аерым гамәлгә ашырыла.

Кабул ителә торган йөкләмәләрне үтәүгә бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру гамәлдәге йөкләмәләрне үтәүгә бюджет ассигнованиеләрен беренче чиратта планлаштырганда гамәлдәге һәм үтәлмәгән йөкләмәләрне исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

3. Бюджет һәм автоном учреждениеләр тарафыннан муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль йөкләмәне, шулай ук хисап финанс елында һәм агымдагы финанс елында аның үтәлешен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

24.1 статья. Салым чыгымнары исемлеге һәм аны бәяләү

1. Жирлекнең салым чыгымнары исемлеге башкарма комитет билгеләгән тәртиптә муниципаль программалар һәм аларның структур элементлары, шулай ук муниципаль программаларга карамаган эшчәнлек юнәлешләре буенча төзелә.

2. Жирлекнең салым чыгымнарын бәяләү, Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләрне үтәп, Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә ел саен башкарыла.

Күрсәтелгән бәяләү нәтижәләре жирлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләрен формалаштырганда, шулай ук муниципаль программаларны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләгәндә исәпкә алына.

25 статья. Муниципаль программалар

1. Муниципаль программалар Башкарма комитет тарафыннан раслана.

Муниципаль программаларны гамәлгә ашыру сроклары Башкарма комитет тарафыннан ул билгеләгән тәртиптә билгеләнә.

Муниципаль программаларны эшләү һәм әлеге программаларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру турында каарлар кабул иту тәртибе башкарма комитет каары белән билгеләнә.

2. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэммин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләме, программаны раслаган Башкарма комитет каары нигезендә, бюджет чыгымнарының һәр максатчан статьясы буенча жирлек советы каары белән раслана.

Чираттагы финанс елыннан башлап гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган муниципаль программалар, шулай ук элегрәк расланган муниципаль программаларга үзгәрешләр Башкарма комитет каары белән билгеләнгән срокларда расланырга тиеш. Жирлек Советы муниципаль программалар проектларын һәм муниципаль программаларга үзгәрешләр кертү турындағы тәкъдимнәрне жирлек Советы каары белән билгеләнгән тәртиптә карауны

гамәлгә ашырырга хокуклы.

Муниципаль программалар бюджет түрүндагы карап белән аның үз көченә кергән көннән өч айдан да соңга калмыйча туры китерелергә тиеш.

3. Һәр муниципаль программа буенча ел саен аны тормышка ашыруның нәтижәлелеген бәяләү үткәрелә. Күрсәтелгән бәяләү тәртибе һәм аның критерийлары Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

Күрсәтелгән бәяләү нәтижәләре буенча Башкарма комитет Чираттагы финанс елыннан башлап расланган муниципаль программаның туктатылу яки үзгәрүе, шул исәптән муниципаль программаны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмим итүгә бюджет ассигнованиеләре күләмен үзгәртү кирәклеге түрүнда Карап кабул итәргә мөмкин.

26 статья. Ведомство максатчан программалары

Жирлек бюджетында ведомство максатчан программаларын гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре каралырга мөмкин, аларны эшләү, раслау һәм гамәлгә ашыру башкарма комитет билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

27 статья. Жирлек бюджеты проектын төзү тәртибе һәм сроклары

Жирлек бюджеты проектын төзү тәртибе һәм сроклары, РФ БК һәм жирлек Советы каарлары белән билгеләнгән таләпләрне үтәп, Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

З бүлек. ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫН КАРАУ һәм РАСЛАУ

28 статья. Гомуми нигезләмәләр

1. Жирлек Советы каарында бюджетның төп характеристикалары булырга тиеш, аларга бюджет көрөмнәренең гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, бюджет дефициты (профицит), шулай ук РФ БК, Татарстан Республикасы законнары, жирлек Советы каарлары (жирлек Советының бюджет түрүндагы каарларыннан тыш) белән билгеләнгән башка күрсәткечләр керә.

28 статьяның 2 пункты 2022 елга һәм 2023 һәм 2024 еллар план чорына бюджетлар төзегәндә һәм үтәгәндә барлыкка килгән хокук мөнәсәбәтләренә карата кулланыла (01.07.20021 ел, № 251-ФЗ).

2. Жирлек советы каары белән жирлек бюджеты түрүнда раслана:

әлеге Нигезләмәнен 8 статьясында караган очракларда жирлек бюджеты көрөмнәренең Баш администраторлары Исемлеге;

жирлек бюджеты қытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары исемлеге, әлеге Нигезләмәнен 8 статьясында караган очракларда;

чыгымнар төрләре бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) буенча яисә чыгымнар төрләре бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм программага карамаган эшчәнлек юнәлешләре), чыгымнар төрләре төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре) һәм (яисә) максатчан статьялар (муниципаль программалар һәм программага карамаган эшчәнлек юнәлешләре), Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнары классификациясенең чыгымнар төрләре (төркемнәре һәм төркемчәләре) буенча, шулай ук чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнары классификациясенең бүлекләре һәм бүлекчәләре, билгеләнгән РФ БК, Татарстан Республикасы законы,

жирлек советы карары белән;

Чираттагы финанс елына һәм план чорына авыл жирлеге бюджеты чыгымнарының ведомство структурасы;

гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә юнәлдерелә торган бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме;

Чираттагы финанс елында һәм план чорында Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына башка бюджетлардан алына торган һәм (яисә) бирелә торган бюджетара трансфертлар күләме;

Чираттагы финанс елына һәм план чорының беренче елына бюджет расланган очракта шартлы рәвештә расланган (расланган) чыгымнарының гомуми күләме план чорының беренче елына жирлек бюджеты чыгымнарының гомуми күләменең кимендә 2,5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбенә каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), план чорының икенче елына план чорының кимендә 5 проценты күләмендә (жирлек бюджеты чыгымнарының гомуми күләменең кимендә 5 проценты күләмендә (бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), жирлек бюджеты чыгымнарының, максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбенә каралган;

Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты қытлығын финанслау чыганаклары;

муниципаль эчке бурыйчның ин югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурыйчның ин югары чиге, Чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килүче елның 1 гыйнварына, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурыйчның ин югары чиген күрсәтеп, муниципаль тышкы бурыйчның ин югары чиге;

жирлек бюджетының РФ БК, Татарстан Республикасы законы, жирлек Советы карары белән билгеләнгән башка күрсәткечләре.

2.1. Татарстан Республикасы законы белән, чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турында жирлек Советы карары белән әлеге статьяның 2 пунктындагы 4 абзацында күрсәтелгән бюджет ассигнованиеләрен булуне раслау зарурлыгы, чыгымнар төрләренең бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм программага карамаган юнәлешләре), төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре) һәм (яисә) максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре) буенча һәм (яисә) чыгымнарың максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм, (икенче абзац 2013 елның 16 октябрендәге 79-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә) чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнары классификациясенең чыгымнар төрләре төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре), шулай ук чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнары классификациясенең бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча, чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты чыгымнарының ведомство структурасы Бюджет акчаларын баш булучеләр, бүлекчәләр, максатчан статьялар (муниципаль программалар һәм программага карамаган эшчәнлек юнәлешләре), бюджет чыгымнары классификациясенең чыгымнар төрләре төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре) буенча.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет расланган очракта, жирлек советы карары проекты жирлек бюджетының расланган план чорының параметрларын үзгәртү һәм аларга жирлек бюджеты проектының план чорының икенче елы параметрларын ёстәү юлы белән раслана.

Жирлек бюджетының план чорының параметрларын үзгәрту жирлек Советы карары нигезендә башкарыла.

4. Жирлек советы каары белән чираттагы финанс елыннан башлап, жирлек бюджеты турында жирлек Советы каары белән билгеләнгән максатларга, тиешле бюджет ассигнованиеләреннән һәм (яисә) жирлек бюджеты чыгымнарының гомуми күләменнән тыш, жирлек бюджеты керемнәренең аерым төрләре (төрләре) буенча жирлек бюджеты керемнәреннән файдалану каралырга мөмкин.

29 Статья. Жирлек бюджеты проекты белән бер үк вакытта тапшырыла торган документлар һәм материаллар

Бюджет турындагы каар проекты белән бер үк вакытта жирлек Советына тәкъдим ителә:

жирлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;

агымдагы финанс елының узган чорында жирлекнең социаль-икътисади үсешенең якынча нәтижәләре һәм агымдагы финанс елында жирлекнең социаль-икътисади үсешенең көтелүче нәтижәләре;

жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы;

чираттагы финанс елына һәм план чорына авыл жирлеге бюджетының төп характеристикалары (керемнәренең гомуми күләме, чыгымнарының, дефицитның (профицит) гомуми күләме йә урта сроклы финанс планы белән расланган Төп характеристикалар фаразы;

бюджет проектына аңлатма языу;

бюджетара трансфертларны бүлү методикалары (методикалар проектлары) һәм исәп-хисап;

муниципаль эчке бурыйчның иң югары чиге һәм (яки) муниципаль тышкы бурыйчның иң югары чиге, Чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына;

агымдагы финанс елына бюджетның көтелүче үтәлешен бәяләү;

авыл жирлеге Советы, тышкы муниципаль финанс контроле органнары тарафыннан күрсәтелгән бюджет сметаларына карата финанс органы белән каршылыклар барлыкка килгән очракта тапшырыла торган күрсәтелгән органнарың бюджет сметалары проектлары;

Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары керемнәре чыганаклары реестрлары;

башка документлар һәм материаллар.

Жирлек бюджеты турындагы каар белән расланган очракта, жирлек бюджеты турындагы каар проектына муниципаль программалар паспортлары (әлеге паспортларга үзгәрешләр керту проектлары) тапшырыла.

Әгәр жирлек бюджеты турындагы каар проекты бюджет чыгымнарын классификацияләү бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү белән күшымта булмаса, бюджет чыгымнары классификациясе бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү белән күшымта жирлек бюджеты турындагы каар проектына аңлатма языуна күшымталар составына кертелә.

30 Статья. Жирлек бюджеты турындагы каар проектын жирлек Советы каравына керту

1. Башкарма комитет авыл жирлеге Советы каравына жирлек бюджеты турындагы каар проектын жирлек Советы каары белән билгеләнгән срокларда, әмма агымдагы елның 15 ноябреннән дә соңга калмыйча кертә.

2. Бюджет проекты белән бер үк вакытта жирлек Советына әлеге

Нигезләмәнең 29 статьясы нигезендә документлар һәм материаллар тапшырыла.

31 Статья. Жирлек бюджеты турында карап проектын карау тәртибе һәм аны раслау

1. Жирлек бюджеты турындагы карап проектын карау һәм аны раслау тәртибе РФ БК таләпләре нигезендә жирлек Советы карапы белән билгеләнә.

2. Башкарма комитет тарафыннан жирлек бюджеты турындагы карап проекты кертелгәннән соң ике эш көне дәвамында жирлек Советы Рәисе аны, экспертиза үткәру өчен, жирлекнең ревизия комиссиясенә җибәрә.

3. Жирлекнең ревизия комиссиясе әлеге проект алыштаннан соң ике атна эчендә тапшырылган документларның һәм материалларның Россия Федерациясе бюджет законнарына туры килүе турында бәяләмә әзерли.

4. Жирлек бюджеты турындагы карап проекты, жирлекнең Ревизия комиссиясе бәяләмәсе белән, комиссия каравына, шулай ук жирлек Советы депутатларына җибәрелә.

5. Жирлекнең Ревизия комиссиясе бәяләмәсе жирлек Советы депутатлары тарафыннан жирлек бюджеты турындагы карап проектына тәзәтмәләр әзерләгәндә исәпкә алына.

6. Жирлек советы рәисе, жирлекнең Ревизия комиссиясе бәяләмәсе нигезендә, жирлек Советы каравына жирлек бюджеты турындагы карап проектын кабул итү яки аны Башкарма комитетка эшләп бетерү өчен кире кайтару турында Карап кабул итә.

7. Жирлек бюджеты турындагы карап проекты барлык кирәклө документлар һәм материаллар белән Башкарма комитет тарафыннан эшләп бетерү өчен кергән көннән алып биш эш көне эчендә жирлек Советына тәкъдим ителергә тиеш.

8. Жирлек советы жирлек бюджеты турындагы карап проектын бер укылышта карый.

9. Жирлек бюджеты проекты, жирлек бюджетын раслау турындагы карап жирлек Советы тарафыннан рәсми рәвештә басылып чыгарга тиеш.

10. Бюджет турында карап проектын карау һәм аны жирлек Советы карапы белән билгеләнгән раслау тәртибе Чираттагы финанс елының 1 гыйнварыннан бюджет турындагы карапның үз көченә керүен, шулай ук әлеге Нигезләмәнең 28 статьясы нигезендә курсәтләгән карап белән курсәткечләрне һәм характеристикаларны (кушымталарны) раслауны күздә тотарга тиеш.

11. Әгәр жирлек бюджеты турындагы карап агымдагы финанс елы башыннан үз көченә кермәгән булса:

Финанс органы ай саен бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә бюджет ассигнованиеләрен һәм бюджет йөкләмәләре лимитларын хисап финанс елында бюджет ассигнованиеләренең уникенче өлешеннән һәм бюджет йөкләмәләре лимитларыннан артмаган күләмдә житкерергә хокуклы;

жирлек бюджеты турында карап белән билгеләнә торган башка курсәткечләр жирлек бюджеты турында карап белән билгеләнгән күләмнәрдә (нормативларда) һәм тәртиптә кулланыла, алар хисап финанс елына жирлек бюджеты турында карап белән билгеләнгән тәртиптә билгеләнә;

Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бюджетара трансферлар бүләп бирү һәм (яисә) бирү тәртибе хисап финанс елына билгеләнгән тәртиптә саклана.

12. Әгәр жирлек бюджеты турындагы карап финанс елы башланганнын соң өч ай узгач үз көченә кермәсә, финанс органы, әлеге статьяның 11 пунктында билгеләнгән шартлар үтәлгәндә, жирлек бюджетының үтәлешен оештыра.

Шул ук вакытта финанс органы хокуклы түгел:

РФ БК билгеләгән бюджет йөкләмәләре лимитларын һәм бюджет инвестицияләре һәм юридик һәм физик затларга субсидияләр бирү өчен бюджет ассигнованиеләрен расларга;

бюджет кредитларын тәэммин итү;

алдагы финанс елының бурыч алуларның сигездән бер күләменнән артык күләмендә бурыч алуларны кварталга исәпләгендә гамәлгә ашырырга;

резерв фонdlары формалаштырырга.

13. Элеге статьяның 11 һәм 12 пунктларында күрсәтелгән чикләүләр гавами норматив йөкләмәләрне үтәү, муниципаль бурычны хезмәт курсетү һәм түләү белән бәйле чыгымнарга кагылмый.

14. Эгәр җирлек бюджеты турындагы карап агымдагы финанс елы башыннан соң үз көченә керә һәм әлеге карап үз көченә кергән көнгә кадәр җирлек бюджетының үтәлеше әлеге Нигезләмәнең 11 һәм 12 пунктлары нигезендә гамәлгә ашырыла икән, күрсәтелгән карап үз көченә кергән көннән бер ай эчендә Башкарма комитет, җирлек бюджеты турындагы карапга үзгәрешләр керту турында карап проектын, җирлек бюджеты белән вакытлыча идарә итү чорында җирлек бюджеты үтәлешен исәпкә алып, җирлек бюджеты турындагы карапга үзгәрешләр керту турында карап проектын җирлек Советына карауга һәм раслауга тапшыра.

15. Элеге карап проекты Авыл җирлек Советы тарафыннан тәкъдим ителгән көннән 15 көннән дә артмаган срокта карала һәм раслана.

4 бүлек. ҖИРЛЕК БЮДЖЕТЫ ҮТӘЛЕШЕ

32 Статья. Җирлек бюджеты үтәлеше нигезләре

Җирлек бюджетының үтәлеше Башкарма комитет тарафыннан тәэмmin ителә.

Җирлек бюджетының үтәлешен оештыру финанс органына йөкләнә. Бюджет үтәлеше жыелма бюджет язмасы һәм касса планы нигезендә оештырыла.

Җирлек бюджеты касса бердәмләге һәм чыгымнарың ведомство буйсынуы нигезендә башкарыла.

33 Статья. Җирлекнең жыелма бюджет язмасы

1. Җирлекнең жыелма бюджет язмасын төзу һәм алып бару тәртибе финанс органы тарафыннан билгеләнә.

Җирлекнең жыелма бюджет язмасын раслау һәм аңа үзгәрешләр керту финанс органы житәкчесе тарафыннан башкарыла.

2. Җирлекнең жыелма бюджет язмасы күрсәткечләре җирлек бюджеты турындагы карапга туры килергә тиеш.

Җирлек бюджеты турындагы карап кабул ителгән очракта, финанс органы житәкчесе җирлекнең жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр раслый.

Җирлекнең жыелма бюджет язмасына, бюджет турындагы карапга үзгәрешләр кертмичә, финанс органы житәкчесе караплары нигезендә, үзгәрешләр кертелергә мөмкин:

гавами норматив йөкләмәләрне үтәү өчен карапланган бюджет ассигнованиеләрен яңадан бүлгән очракта-агымдагы финанс елында аларны үтәү өчен бюджет турындагы карап белән расланган әлеге ассигнованиеләрнең гомуми күләме чикләрендә, шулай ук расланган бюджет ассигнованиеләре составында резервланган акчаларны яңадан бүлү исәбеннән 5 проценттан да артмаган

күләмдә аны яңадан бұлу очрагында;

бюджет акчаларын алушылар, баш бүлүчеләрнең (бүлүчеләрнең) функцияләрен һәм вәкаләтләрен үзгәрткән очракта, шулай ук муниципаль милекне тапшыру, бюджет акчаларын алушыларның ведомство буйсынуы үзгәру, муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алударны үзәкләштеру белән бәйле рәвештә, «дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алу өлкәндә контракт системасы турында» 2013 елның 5 апрелендәге 44-ФЗ номерлы Федераль законның 26 статьясындағы 3 өлеше нигезендә һәм жирле үзидарә органнары тарафыннан бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда, бюджет ассигнованиеләрен бюджет турындағы каарда билгеләнгән бюджет акчаларын баш бүлүчеләр арасында яңадан бұлу, бюджет ассигнованиеләре күләме чикләрендә карапган;

суд актларын үтәу очрагында, жирлек бюджеты һәм (яки) әлеге акчаларны суд чыгымнарын түләү, казна учреждениесе тарафыннан түләнергә тиешле салымнар, жыемнар, пенялар, шрафлар, шулай ук социаль түләүләр суммаларын (халық алдында норматив йөкләмәләргә кертелгән түләүләрдән тыш) арттыру хисабына түләтүне күздә тоткан суд актларын үтәу очрагында (Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән түләүләрдән тыш);

резерв фонdlары акчаларын, шулай ук расланган бюджет ассигнованиеләре составында резервланган башка акчаларны, бюджет турындағы каарда аларны куллану күләмен һәм юнәлешләрен күрсәтеп, куллану (яңадан бұлу) очрагында;

бюджет ассигнованиеләрен конкурс нигезендә һәм бюджет үтәлеше үзенчәлекләренә бәйле башка нигезләр буенча бирелә торган бүлгән очракта;

агымдагы финанс елы һәм план чоры арасында бюджет ассигнованиеләрен яңадан бұлу очрагында-бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме бюджет турындағы каарда карапган чикләрдә-тиешле финанс елына муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә бюджет акчаларын баш бүлүчегә бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме чикләрендә;

максатчан билгеләнеше булган субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджеттара трансферлар бири һәм максатчан билгеләнеше булган физик һәм юридик затлардан бюджет турындағы каар белән расланган күләмнәрдән тыш, шулай ук күрсәтелгән акчаларны киметү (кире кайтару) очрагында, физик һәм юридик затлардан максатчан түләүсез көремнәр алу очрагында;

муниципаль учреждениеләр тибын (ведомствосын) һәм муниципаль унитар предприятиеләренең оештыру-хокукий рәвешләрен үзгәрткән очракта;

агымдагы финанс елышын үзгәрткән очракта, хисап финанс елында әлеге муниципаль контрактлар шартлары нигезендә түләнергә тиешле товарлар китеругә, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль контрактлар төзүгә, агымдагы финанс елышына кулланылмаган бюджет ассигнованиеләренең РФ БК билгеләгән таләпләр нигезендә әлеге муниципаль контрактларны үтәу өчен кулланылмаган калдықларыннан артмаган күләмдә, хисап елында әлеге муниципаль контрактларны үтәүгә, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә агымдагы финанс елышын бюджет ассигнованиеләре арткан очракта;

агымдагы финанс елышын бюджет ассигнованиеләре арткан очракта, хисап финанс елында бирелә торган субсидияләр алушыларның акчалата йөкләмәләрен түләү өчен кирәклө акчалар чикләрендә финанс белән тәэммин иту чыганагы мондый субсидияләр булган акчалар чикләрендә, агымдагы финанс елышына субсидияләр бири өчен РФ БК билгеләгән таләпләр нигезендә субсидияләр бири өчен файдаланылмаган бюджет ассигнованиеләренең калдықларыннан артмаган

күләмдә гамәлгә ашырылган;

бюджет ассигнованиеләрен яңадан булы һәм муниципаль милек объектларына (юл фондларының бюджет ассигнованиеләреннән тыш) капитал салуларны гамәлгә ашыруга субсидияләр бирү очрагында, күрсәтелгән муниципаль милек объектына капитал көртмәнәрне финанс белән тәэммин иту ысулын үзгәрткәндә, РФ БК 78.2 статьясындагы 2 пунктында һәм 79 статьясындагы 2 пунктында күрсәтелгән каарларга үзгәрешләр көрткәннән соң, муниципаль контрактларга яисә капитал көртмәнәрне гамәлгә ашыруга субсидияләр бирү турындагы Шартнамәгә үзгәрешләр көртләннән соң, муниципаль милек объектларына (юл фондларының бюджет ассигнованиеләреннән тыш), шулай ук инвестицияләрнән нигезләнешен әзерләү һәм аның технологик һәм бәя аудиты үткәру максатларында, әгәр Россия Федерациясе законнары нигезендә инвестицияләр нигезләүнә әзерләү мәжбури булып тора.

Әлеге пункттың 7 абзацында күрсәтелгән җирлек бюджеты акчалары финанс органына йә бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга салучы (бюджет турындагы Каардан тыш) җирлек Советының муниципаль хокукий актында билгеләнгән очракларда карала. Әлеге пункттың 7 абзацында күрсәтелгән акчалардан файдалану (файдалану, яңадан булы турында каарлар кабул иту тәртибе) РФ БК билгеләгән очраклардан тыш, Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

Әлеге пунктта билгеләнгән нигезләр буенча жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр көртү бюджет турындагы каар белән расланган бюджет ассигнованиеләре күләме чикләрендә, әлеге пункттың 10 һәм 12 абзацларында билгеләнгән нигезләрдән тыш гамәлгә ашырыла.

Жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр көрткәндә, гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә һәм муниципаль бурыйка хезмәт күрсәтүгә каралган бюджет ассигнованиеләрен киметү бюджет турындагы каарга үзгәрешләр көртмичә башка бюджет ассигнованиеләрен арттыру өчен рәхсәт ителми.

3. Җирлекнең жыелма бюджет язмасын төзу һәм алып бару тәртибендә бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә, бүлекләргә, максатчан статьяларга, төркемнәргә, төркемнәргә һәм төркемнәргә) чыгымнар төрләре йә бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә, бүлекләргә, бүлекләргә, максатчан статьяларга (муниципаль программаларга һәм программага карамаган эшчәнлек юнәлешләренә), бюджет чыгымнары классификациясенең чыгымнар төркемнәренә (төркемнәренә һәм төркемнәренә) бюджет йөкләмәләре лимитларын раслау карала.

Жыелма бюджет язмасын төзу һәм алып бару тәртибендә бюджет чыгымнары классификациясенең чыгымнар төрләре төркемнәре, төркемнәре (төркемнәре, төркемнәре һәм элементлары) буенча бюджет йөкләмәләре лимитларын, шул исәптән төрле максатчан статьялар һәм (яисә) бюджет чыгымнары төрләре, бюджет акчаларын баш бүлүчеләр өчен дифференциацияләнгән раслау каралырга мөмкин.

4. Җирлекнең чыгымнар буенча жыелма бюджет язмасының расланган курсәткечләре, РФ БК 190 һәм 191 статьяларында каралган очраклардан тыш, чираттагы финанс елы башына кадәр бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә житкәрелә.

Жирлекнең жыелма бюджет язмасын төзу һәм алып бару тәртибе белән жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр көртүнең иң чик сроклары, шул исәптән әлеге статьяда күрсәтелгән нигезләрнән төрле төрләре буенча дифференциацияләнгән билгеләнәргә мөмкин.

5. Жыелма бюджет язмасына, җирлек бюджетының бердәм счетында калган

акчалар белән идарә итү операцияләреннән тыш, бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджет ассигнованиеләре кертелә.

6. Жирлек Советының бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга салучы каарлары (жирле бюджет турыйнагы Каардан тыш) белән, бюджет турыйнагы каарга үзгәрешләр кертмичә, жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр керту өчен өстәмә нигезләр карапыра га мәмкин һәм (яисә) бюджет турыйнагы каарда курсәтелгән өстәмә нигезләрне билгеләү турыйнада нигезләмәләр карапыра га мәмкин.

34 статья. Касса планы

1. Финанс органы касса планын тәзу һәм алып бару тәртибен, шулай ук бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бюджет керемнәренең Баш администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары касса планын тәзу һәм алып бару өчен кирәклә белешмәләрнең составын һәм срокларын билгели.

2. Муниципаль контрактларга, башка шартнамәләргә түләү буенча бюджеттән күчерүләр фаразы муниципаль ихтыяжларны тәэмим итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт курсәтуләр сатып алуны планлаштырганда билгеләнгән муниципаль контрактлар, башка шартнамәләр буенча акчалата йәкләмәләрне түләү срокларын һәм күләмнәрен исәпкә алып тәзелә.

Касса планын тәзу һәм алып бару финанс органы яисә жирле администрациянең вәкаләтле органы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

35 статья. Жирлек бюджетының керемнәр буенча үтәлеше

Жирлек бюджетының керемнәр буенча үтәлешен құздә tota:

агымдагы финанс елында гамәлдә булған нормативлар, жирлек бюджеты турыйнагы каар һәм Татарстан Республикасының башка законнары, РФ БК нигезләмәләре нигезендә кабул ителгән муниципаль хокукий актлар белән билгеләнгән Россия Федерациясе бюджет системасына салымнар, жыемнар һәм башка керемнәрне бүлүдән кергән керемнәрне жирлек бюджетының бердәм счетына күчерү;

артык бүленгән суммаларны күчерү, артык түләнгән яки артык түләттерелгән суммаларны кире кайтару, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган өчен процентлар суммасы һәм артык алынган суммаларга исәпләнгән процентлар;.

артык түләнгән яки артык алынган суммаларны Россия Федерациясе законнары нигезендә исәпкә алу;

Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына түләүләрнең бюджет керемнәре администраторы тарафыннан төгәлләштерү;

артык түләнгән яки артык түләнгән салымнар, жыемнар һәм башка түләүләр суммаларын кире кайтару (зачет, төгәлләштерү) өчен кирәклә артык бүленгән суммаларны, акчаларны, шулай ук мондый кире кайтаруны үз вакытында башкармаган өчен процентлар суммасын һәм артык алынган суммаларга исәпләнгән процентларны Федераль казначылык тарафыннан артык бүленгән суммаларны, акчаларны күчерү, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары арасында керемнәрне исәпкә алу һәм аларны бүлү өчен керемнәрне исәпкә алу һәм бүлү буенча операцияләрне гамәлгә ашыру һәм гамәлгә ашыру өчен тиешле казначылык счетларына тиешле бюджетларның бердәм счетларыннан тиешле акчалар күчерү.

36 статья. Жирлек бюджетының чыгымнар буенча үтәлеше

1. Жирлек бюджетының чыгымнар буенча үтәлеше, РФ БК һәм ТР БК таләпләрен үтәп, финанс органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Жирлек бюджетының чыгымнар буенча үтәлешен күздә тота:

бюджет һәм акчалата йөкләмәләрне кабул итү һәм исәпкә алу;

акчалата йөкләмәләрне раслау;

акчалата йөкләмәләрне түләүне санкцияләү;

акчалата йөкләмәләрне үтәүне раслау.

2.1. Бюджетына бюджетара трансфертлар, максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансфертлар бирү турында хәбернамәләр бирелә торган гавами-хокукий берәмлекнең финанс органына ул билгеләнгән тәртиптә Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән форма буенча җибәрә.

3. Бюджет акчаларын алучы аңа җиткерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә.

Бюджет акчаларын алучы бюджет йөкләмәләрен муниципаль контрактлар, физик һәм юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр белән бүтән шартнамәләр тәзү юлы белән яисә закон, башка хокукий акт, килешү нигезендә кабул итә.

Бюджет акчаларын алучы үзенә җиткерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм кабул ителгән, әмма бюджет йөкләмәләре үтәлмәгән арасындагы аерманы арттырмый торган күләмдә яңа бюджет йөкләмәләрен кабул итә.

4. Бюджет акчаларын алучы казначылык түләүләрен башкару турындагы курсәтмәләр һәм аларны түләүне санкцияләү өчен кирәkle башка документлар нигезендә, шулай ук оператив - эзләү چараларын үтәүгә һәм зыян күрүчеләргә, шаһитларга һәм җинаять судында катнашуучыларга карата куркынычсызылык چараларын үтәүгә бәйле очракларда, курсәтмәләр нигезендә, жирлек бюджеты акчалары исәбеннән акча йөкләмәләрен түләү бурычын раслый.

5. Федераль казначылык, финанс органы бюджет һәм акчалата йөкләмәләрне исәпкә алганда, акчалата йөкләмәләре түләүне санкцияләгендә әлеге статьяның 1 пунктында каралган финанс органы тарафыннан билгеләнгән тәртип нигезендә контроль гамәлгә ашыралар.:

бюджет йөкләмәләренең тиешле лимитларына яисә бюджет акчаларын алучыга җиткерелгән бюджет ассигнованиеләренә, шулай ук бюджет йөкләмәсе турындагы мәгълүматның бюджет чыгымнары классификациясе кодына туры килүенә туры килмәве;

тиешле бюджет йөкләмәсе турында исәпкә куелган мәгълүматның акчалата йөкләмәсе турында мәгълүматның туры килүе;

акчалата йөкләмәне түләү өчен эш итүдә қурсәтелгән мәгълүматка, акчалата йөкләмә турында мәгълүматка туры килү;

акчалата йөкләмә барлыкка килүнә раслаучы документлар булу.

Финанс органы билгеләгән тәртиптә һәм әлеге статьяның 1 пунктында каралган тәртиптә, әлеге пунктта қурсәтелгән мәгълүматка өстәп, контрольгә алынырга тиешле бүтән мәгълүмат билгеләнергә мөмкин.

Бюджет йөкләмәсе муниципаль контракт нигезендә барлыкка килгән очракта, өстәмә рәвештә муниципаль контракт турындагы белешмәләрнең дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациясе законнарында каралган контрактлар реестрындагы белешмәләрнең һәм муниципаль контракт нигезендә барлыкка килгән бюджет йөкләмәсе, муниципаль контракт шартлары нигезендә барлыкка килгән бюджет йөкләмәсе

турындағы белешмәләрнең муниципаль контракт шартларына туры килүен контролъдә тоту ғамәлгә ашырыла.

Акчалата йөкләмәләрне түләү (гавами норматив йөкләмәләр буенча акчалата йөкләмәләрдән тыш) бюджет акчаларын алучыга житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә ғамәлгә ашырыла.

Гавами норматив йөкләмәләр буенча акчалата йөкләмәләрне түләү бюджет акчаларын алучыга житкерелгән бюджет ассигнованиеләре чикләрендә ғамәлгә ашырылырга мөмкин.

6. Акчалата йөкләмәләрне үтәүне раслау физик яисә юридик затлар файдасына бердәм бюджеттан, Россия Федерациясе бюджет системасы, халықара хокук субъектлары бюджетлары файдасыннан акча средстволарын қүчерүне раслый торган курсәтмәләр, шулай ук бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләрен үтәү буенча бернинди дә акча операцияләре уздыруны раслый торган башка документларны тикшерү нигезендә ғамәлгә ашырыла.

37 статья. Бюджет язмасы

1. Бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнең (бүлүчеләрнең) бюджет язмаларын төзу һәм алып бару тәртибе, аларга үзгәрешләр кертүне дә кертеп, финанс органы тарафыннан билгеләнә.

Бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнең бюджет язмалары жыелма бюджет язмасы белән расланган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөкләмәләренең финанс органы тарафыннан расланган лимитлары нигезендә төзелә.

Бюджет акчаларын бүлүчеләрнең бюджет язмалары бюджет ассигнованиеләре һәм аларга житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә төзелә.

2. Бюджет язмасын раслау һәм аңа үзгәрешләр кертү бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) тарафыннан ғамәлгә ашырыла.

Бюджет йөкләмәләре чыгымнары һәм лимитлары буенча бюджет язмасы курсәткечләре, РФ БК 190 һәм 191 статьяларында каралган очраклардан тыш, чираттагы финанс елы башына кадәр ведомство карамагындағы бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләргә житкерелә.

3. Бюджет язмаларын төзу һәм алып бару тәртибе бюджет акчаларын баш бүлүченең (бүлүченен) чыгымнар төрләре төркемнәре (төркемнәре һәм элементлары) буенча расланган бюджет йөкләмәләре лимитларын детальләштерүне ғамәлгә ашыру хокуқын яисә бурычын билгеләргә мөмкин.

4. Жыелма бюджет язмасы курсәткечләре нигезендә бюджет акчаларын баш бүлүченең чыгымнары буенча бюджет язмасы белән расланган курсәткечләрне жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә үзгәрту рәхсәт ителми.

Бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет язмасы курсәткечләре нигезендә бюджет акчаларын бүлүченең чыгымнары буенча бюджет язмасы белән расланган курсәткечләрне бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә үзгәрту рәхсәт ителми.

38 Статья. Бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджет үтәлеше

Бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча жирлек бюджеты үтәлеше жыелма бюджет язмасы нигезендә, РФ БК нигезләмәләре нигезендә финанс органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә, бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары, администраторлары тарафыннан

гамәлгә ашырыла.

Бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджет ассигнованиеләре исәбеннән үтәлергә тиешле акчалата йөкләмәләрне түләүне санкцияләү финанс органы билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

38.1 статья. Шәхси (лицевой) счетлар

1. Бюджет көрөмнәре администраторларының операцияләрен исәпкә алу федераль казначылыкта ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

2. Жирле бюджетларны үтәү буенча операцияләрне исәпкә алу, РФ БК билгеләгән очраклардан тыш, финанс органында ачыла торган шәхси счетларда, Федераль казначылыкта финанс органы ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

3. Россия Федерациисе законнары нигезендә жирле бюджетлар акчаларын алучыларның вакытлыча кулланылышина керә торган һәм Россия Федерациисе Хәкүмәте билгеләгән очракларда һәм тәртиптә кире кайтарылырга яки күчерелергә тиешле акчалар белән операцияләрне исәпкә алу алар тарафыннан финанс органында ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

4. Муниципаль бюджет һәм автоном учреждениеләр акчалары белән операцияләрне исәпкә алу, федераль законнарда билгеләнгән очраклардан тыш, финанс органында ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

5. Финанс яғыннан тәэммин иту чыганагы федераль бюджеттан, Россия Федерациисе субъекты бюджетыннан (жирле бюджеттан) бирелгән акчалар булган бюджеттан акча алучылар акчалары белән операцияләрне исәпкә алу Федераль казначылыкта, Россия Федерациисе субъектының (муниципаль берәмлекнән) финанс органында, федераль законнарда билгеләнгән очракларда аларга ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

6. Әлеге статьяда курсәтелгән шәхси счетлар бюджет процессында катнашучыларга, бюджет һәм автоном учреждениеләргә, бюджет процессында катнашучылар булмаган башка юридик затларга ачыла, алар турында белешмәләр бюджет процессында катнашучылар реестрына кертелгән, шулай ук бюджет процессында катнашучылар булмаган юридик затлар реестрына кертелгән.

7. Финанс органында шәхси счетларны ачу һәм алып бару Федераль казначылык тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә финанс органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

8. Әлеге статьяда курсәтелгән шәхси счетлар РФ БК 242.14 статьясында билгеләнгән казначылык счетларының тиешле тәрләренә ачыла.

38.2 статья. Федераль казначылык тарафыннан финанс органының аерым функцияләрен гамәлгә ашыру

1. Жирлек башкарма комитеты мәрәҗәгать иткән очракта, Федераль казначылык финанс органының аерым функцияләрен башкара:

1) жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчеләргә, бүлүчеләргә һәм алучыларга, жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторларына (администраторларына) бюджет үтәлеше буенча операцияләрне исәпкә алу өчен билгеләнгән шәхси счетларны ачу һәм алып бару белән бәйле;

2) бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын, финанслауның иң чик құләмнәрен (алга таба - бюджет мәгълүматлары) жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчеләргә, бүлүчеләргә һәм алучыларга, жирлек

бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторларына (администраторларына) житкерү белән бергә;

3) жирлек бюджеты акчаларын алучыларның бюджет һәм акчалата йөкләмәләрен исәпкә алыш;

4) жирлек бюджеты акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләрен түләү белән бәйле операцияләрне санкцияләү белән.;

5) жирлек бюджеты акчаларын алучыларның вакытлыча кулланылышина керә торган акчалар белән операцияләрне исәпкә алу өчен шәхси счетларны ачу һәм алыш бару белән;

6) финанс белән тәэммин иту чыганагы бу учреждениеләр тарафыннан жирлек бюджетыннан алынган акчалар булган муниципаль бюджет һәм Автоном учреждениеләрнең чыгымнары буенча операцияләрне үткәру һәм санкцияләү белән;

7) бюджет процессында катнашучы булмаган юридик затларның чыгымнары буенча операцияләрне санкцияләү белән, финанс тәэммин ителеше чыганагы жирлек бюджеты акчалары булган шәхси счетлар ачылган бюджет һәм автоном учреждениеләр белән бергә, жирлек бюджеты акчалары булган юридик затларның чыгымнары буенча операцияләрне санкцияләү белән.;

8) жирлек бюджетының бердәм счетына жәлеп итеп һәм жәлеп ителгән акчаларны кире кайтарып, РФ БК 236.1 статьясындагы 9 пункты нигезендә.

2. Авыл жирлеге Башкарма комитетының Федераль казначылыкка мәрәжәгать итүен жибәру һәм Федераль казначылыкның әлеге статьяда каралган мәрәжәгатьләрне карау тәтибиен Россия Федерациисе Финанс министрлыгы билгели.

3. Федераль казначылык әлеге статьяның 1 пунктындагы 1-7 пунктчаларында курсәтлән функцияләрне гамәлгә ашырган очракта казначылык хезмәте үзенчәлекләрен Федераль казначылык билгели.

4. Федераль казначылык тарафыннан финанс органының аерым функцияләрен гамәлгә ашыруны туктату жирлек Башкарма Комитеты мәрәжәгате нигезендә әлеге статьяның 2 пункты нигезендә башкарьла.

39 статья. Бюджет сметасы

1. Казна учреждениесенең бюджет сметасы Россия Федерациисе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә казна учреждениесе карамагында булган бюджет акчаларын баш бүлүче билгеләнгән тәтиптә төзелә, раслана һәм алыш барыла.

Бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручи жирле үзидарә органы булып торучы казна учреждениесенең бюджет сметасы әлеге орган житәкчесе яисә Россия Федерациисе законнарында билгеләнгән тәтиптә әлеге орган исеменнән эш итәргә вәкаләтле бутән зат тарафыннан раслана.

2. Казна учреждениесенең бюджет сметасының расланган курсәткечләре казна учреждениесе функцияләрен үтәүне тәэммин иту буенча бюджет йөкләмәләрен кабул итү һәм (яки) үтәү өчен аңа житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитларына туры килергә тиеш.

Казна учреждениесенең бюджет сметасы муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт курсәтүләрне сатып алу план-графикларын формалаштырганда каралган, муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт курсәтүләрне сатып алу өчен финанс яғыннан тәэммин иту күләмнәрен исәпкә алыш төзелә.

Казна учреждениесенең бюджет сметасында казна учреждениесенең

бюджет сметасын төзү һәм алып бару тәртибендә каралган башка күрсәткечләр өстәмә расланырга тиеш.

Житәкчесе казна учреждениесенәң бюджет сметасын раслау тәртибе нигезендә аны раслау хокуқына ия булган бюджет сметасы күрсәткечләре, чыгымнар тәрләре элементлары (тәркемчәләре һәм элементлары) кодлары буенча бюджет йәкләмәләре лимитлары чикләрендә, шулай ук тиешле тәркемнәрнең (ярдәмче статьялар) статьялары кодлары (статьялары) буенча, житкерелгән бюджет йәкләмәләре лимитлары чикләрендә өстәмә детальләштерелегә мөмкин.

40 статья. Финанслауның иң чик күләмнәре

1. Финанс органы тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә, чыгымнар буенча жирлек бюджетын үтәүне оештырганда, агымдагы финанс елының тиешле чорында бюджет акчаларын баш бүлүчегә, бүлүчегә һәм алучыларга түләүнең иң чик күләмен (финанслауның иң чик күләмнәре) раслау һәм житкерү үздә тотылырга мөмкин.

2. Финанслауның иң чик күләме, тулаем алганда, бюджет акчаларын баш бүлүчегә, бүлүчегә һәм алучыга карата, агымдагы финанс елы башыннан башлап, бюджет акчаларын баш бүлүчеләрне, бүлүчеләрне һәм алучыларны финанслауга гаризалар нигезендә, ай саен яки квартал саен арта бара торган нәтижә белән билгелән.

41 статья. Жирлек бюджетын үтәгәндә жирлек бюджеты турындагы карап белән расланганнан тыш фактта алынган керемнәрдән файдалану

Жирлек бюджетын үтәгәндә жирлек бюджеты турындагы карап белән расланган керемнәрнең гомуми күләмнән тыш фактта алынган керемнәр, агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы карапга үзгәрешләр кертмичә, муниципаль бурыйларны түләүгә, шулай ук аларны үтәү өчен каралган бюджет ассигнованиеләре житмәгән очракта, жирлекнең гавами норматив йәкләмәләрен үтәүгә финанс органы тарафыннан жибәрелә ала.

Максатчан билгеләнеше булган (аларны бирү турында хәбәрнамә алган очракта), шул исәптән РФ БК 242 статьясындағы 5 пунктында билгеләнгән тәртиптә бюджетка керә торган субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджеттара трансферлар, шулай ук бюджет үтәлеше турында закон (карап) белән расланган керемнәрдән тыш фактта фактта алынган физик һәм юридик затлардан кире кайтарылмый торган акчалар күрсәтелгән акчаларны бирү максатларына туры килә торган бюджет чыгымнарын арттыруга жибәрелә. , агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы карапга үзгәрешләр кертмичә, жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр керту белән.

42 статья. Агымдагы финанс елы тәмамлану

1. Агымдагы финанс елында жирлек бюджетын үтәү буенча операцияләрне төгәлләү РФ БК таләпләре нигезендә финанс органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Жирлек бюджетын үтәү буенча операцияләр 31 декабрьдә тәмамлана.

2. Бюджет ассигнованиеләре, бюджет йәкләмәләре лимитлары һәм агымдагы финанс елын финанслауның иң чик күләмнәре 31 декабрьдә үз көченә керә.

3. Жирлек бюджетының бердәм счетында булмаган бюджет акчаларын

алучылар тарафыннан файдаланылмаган калган калдыклар агымдагы финанс елының соңғы ике эш көненнән дә соңға калмыйча җирлек бюджетының бердәм счетына бюджет акчаларын алучылар күчерелергә тиеш.

4. Агымдагы финанс елының 1 гыйнварына кулланылмаган, максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансферлар, финанс белән тәэммин иту чыганагы Россия Федерациясе Президентының резерв фондының бюджет ассигнованиеләре булган бюджетара трансферлардан тыш, алар агымдагы финанс елының беренче 15 эш көне дәвамында бюджет көременә кире кайтарылырга тиеш.

Жирлек бюджеты акчаларының баш администраторы тарафыннан хисап финанс елында кулланылмаган бюджетара трансферларга ихтыяж булу (булмау) турында Карап кабул иту, шулай ук аларны элегрәк бирелгән бюджетка кире кайтару, аларга ихтыяж булу турында Карап кабул иткәндә, әлеге акчалар элегрәк бирелгән бюджетка көрән көннән алыш 30 эш көненнән дә соңға калмыйча гамәлгә ашырыла., жирлек бюджеты акчаларының баш администраторы билгеләгән тәртиптә тәзелгән һәм тапшырылган курсәтелгән бюджетара трансферлар финанс белән тәэммин иту чыганагы булып тора.

Финанс белән тәэммин иту чыганагы Россия Федерациясе Президентының резерв фондының бюджет ассигнованиеләре булган, тиешле финанс органы белән билгеләнгән тәртиптә килештерелгән бюджет ассигнованиеләре файдаланылмаган бюджетара трансферлардан тыш, максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансферлар рәвешендә алышган бюджетара трансферларга ихтыяж булу турындағы жирлек бюджеты акчаларының баш администраторы карары нигезендә әлеге бюджетара трансферларның калдығыннан артмаган күләмдә акчалар, агымдагы финанс елында курсәтелгән бюджетара трансферларны бирү максатларына туры килә торган бюджет чыгымнарын финанс белән тәэммин иту өчен жирлек бюджеты көременә кире кайтарылырга мөмкин.

Әлеге пунктның 3 абзацында каралган караплар кабул иту тәртибе жирле бюджетлардан бюджетара трансферларны кире кайтару тәртибен җайга салучы жирле администрациянең муниципаль хокукий актлары белән билгеләнә.

Максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансферлар рәвешендә алышган бюджетара трансферларның файдаланылмаган калдығы, финанс тәэминаты чыганагы Россия Федерациясе Президенты резерв фондының бюджет ассигнованиеләре булган бюджетара трансферлардан тыш, тиешле бюджет көременә күчерелмәгән очракта, курсәтелгән акчалар тиешле бюджет көременә күчерелергә тиеш, алардан алар бирелгән бюджет көременә гомуми таләпләрне үтәп, финанс органы билгели торган тәртиптә кире кайтарылырга тиеш., Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән.

Федераль бюджеттан бирелгән файдаланылмыр торган бюджетара трансферларны түләттерү Россия Федерациясе Финанс министрлыгы билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

5. Финанс органы агымдагы финанс елы тәмамланганда бюджет акчаларын алучыларны Чираттагы финанс елының гыйнвар аенда Россия Федерациясендә эшләми торган бәйрәм көннәрендә аларның эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен кирәклө акчалар белән тәэммин иту тәртибен билгели.

6. Агымдагы финанс елы ахырына РФ БК нигезендә банк депозитларында урнаштырылган акчалар, шулай ук бюджетның бердәм счетында калган акчалар белән идарә иту буенча башка операцияләр буенча чаралар булу рөхсәт ителә.

НЭМ РАСЛАУ

43 статья. Бюджет исәбе һәм бюджет хисаплылығы нигезләре

1. Бюджет исәбенең һәм бюджет хисаплылығының бердәм методологиясе РФ БК нигезләмәләре нигезендә Россия Федерациясе Финанс министрлығы тарафыннан билгеләнә.

2. Бюджет исәбе авыл жирлегенең финанс һәм финанс булмаган активлары һәм йөкләмәләре торышы турында акчалата чагылыштагы мәгълүмат жыю, теркәү һәм гомумиләштерүнен, шулай ук әлеге активларны һәм йөкләмәләрне үзгәртә торган операцияләр турында мәгълүмат жыюның, теркәүнен һәм гомумиләштерүнен жайга салынган системасыннан гыйбарәт.

Казначылык түләүләре системасында гамәлгә ашырыла торган операцияләр турында мәгълүматны жыю, теркәү һәм гомумиләштерү максатларында, Россия Федерациясе бюджет системасының бюджетлары структурасында һәм (яки) казначылык түләүләре системасында катнашучыларның, шулай ук күрсәтелгән операцияләрнен (алга таба - казначылык учеты) нәтижәләре турында бюджет исәбен алып бару Федераль казначылык тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Бюджет исәбе Россия Федерациясенең бюджет классификациясен үз эченә алган счетлар планнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Бюджет исәбен алу счетлары планнары һәм аларны куллану буенча инструкцияләр Россия Федерациясе Финанс министрлығы тарафыннан раслана.

3. Бюджет хисаплылығы үз эченә ала:

- 1) жирлек бюджеты үтәлеше турында хисап;
- 2) жирлек бюджеты үтәлеше балансы;
- 3) эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында хисап;
- 4) акча хәрәкәте турында хисап;
- 5) анлатма языу.

4. Бюджет үтәлеше турындагы хисапта Россия Федерациясе бюджет классификациясе нигезендә керемнәр, чыгымнар һәм бюджет қытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджет үтәлеше турындагы белешмәләр тупланган.

Бюджет үтәлеше балансында жирлекнең финанс һәм финанс активлары, хисап чорының беренче һәм соңғы көненә бюджет исәбен алу счетлары планы буенча йөкләмәләре турында белешмәләр бар.

Эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында хисапта хисап чорында эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында мәгълүмат тупланган һәм дәүләт идарәсе секторы операцияләрен классификацияләү кодлары буенча төзелә.

Акча хәрәкәте турындагы хисап бюджет акчалары белән дәүләт идарәсе секторы операцияләрен классификацияләү кодлары буенча операцияләрне чагылдыра.

Анлатма языунда бюджет үтәлеше турындагы мәгълүмат, бюджет үтәлеше турындагы хисапта бирелгән өстәмә мәгълүмат, Россия Федерациясе Финанс министрлығының норматив хокукий актларында билгеләнгән мәгълүматны ачуга карата таләпләр нигезендә тупланган.

5. Бюджет акчаларын баш бүлүчеләр (бюджет акчаларын алучылар) бюджет исәбенең һәм бюджет хисаплылығының бердәм методологиясен үтәп, финанс мәгълүматын детальләштерүне тәэммин итә торган ведомство (эчке) актлары кулланылырга мөмкин.

6. Жирле администрация каары буенча жирле администрация органнарының (аларның территориаль органнарының, казна учреждениеләренен)

физик затларга хәзмәт өчен түләү һәм башка түләуләр, шулай ук алар белән бәйле мәжбүри түләүләрне Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына күчерү, бюджет хисабын алып бару, бюджет һәм Автоном учреждениеләрнең берләштерелгән хисаплылыгын, бюджет исәбен алып бару, бюджет исәбен алып бару, бюджет исәбен алып бару, бюджет һәм Автоном учреждениеләрнең берләштерелгән хисаплылыгын, бюджет исәбен алып бару, башка мәжбүри түләүләрне исәпләү буенча вәкаләтләре, мондый хисаплылыкны тапшыруны тәэммин иту буенча муниципаль органнарга Россия Федерациясе Хөкүмәте, муниципаль берәмлекнең финанс органына билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә тапшырылырга мөмкин.

44 статья. Бюджет хисабын тәзу

1. Бюджет акчаларының Баш администраторлары бюджет акчаларын алучылар (бүлүчеләр), жирлек бюджеты көрөннөрө администраторлары, жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары администраторлары тарафыннан бирелгән бюджет хисаплылыгы нигезендә бюджет хисаплылыгын төзиләр.

Жирлек бюджеты акчаларының Баш администраторлары бюджет хисаплылыгын ул билгеләгән срокларда финанс органына тапшыралар.

2. Жирлекнең бюджет хисаплылыгы бюджет акчалары баш администраторларының бюджет хисаплылыгы нигезендә финанс органы тарафыннан төзелә.

3. Жирлекнең бюджет хисаплылыгы еллык булып тора. Жирлек бюджеттының үтәлеше турында отчет квартал саен бирелә.

4. Жирлекнең бюджет хисаплылыгы финанс органы тарафыннан Башкарма комитетка тапшырыла.

5. Агымдагы финанс елының беренче кварталында, ярты еллыгында һәм тугыз аенда жирлек бюджеты үтәлеше турындагы хисап Башкарма комитет тарафыннан раслана һәм жирлек советына һәм ревизия комиссиясенә жибәрелә.

Жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисап жирлек Советы каары белән расланырга тиеш.

6. Жирлекнең финанс органы бюджет хисабын муниципаль районның финанс органына тапшыра.

7. Бюджет хисаплылыгын әлеге статья нигезендә бирү бюджет хисаплылыгы тапшырыла торган финанс органы тарафыннан билгеләнгән срокларда гамәлгә ашырыла.

45 Статья. Жирлек бюджеты үтәлеше турында еллык хисапны тышкы тикшерү

1. Жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисап авыл жирлеге Советында каралганчы тышкы тикшерелергә тиеш, ул бюджет акчаларының баш администраторларының бюджет хисаплылыгын тышкы тикшерүне һәм жирлек бюджеты үтәлеше турында еллык хисапка бәяләмә өзөрләүне үз эченә ала.

2. Жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү жирлек Советы каары белән билгеләнгән тәртиптә, РФ БК таләпләрен үтәп һәм федераль законнарда билгеләнгән үзенчәлекләрне исәпкә алып, жирлекнең Ревизия комиссиясе тарафыннан башкарыла.

Жирлек Советы мөрәҗәгате буенча жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү муниципаль районның контроль-хисап органы яки Россия Федерациясе субъектының контроль-хисап органы тарафыннан башкарылырга мөмкин.

3. Башкарма комитет, аңа бәяләмә өзөрләү өчен, агымдагы елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча, жирлек бюджетының үтәлеше турында хисап берә. Жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисапка бәяләмә өзөрләү бер айдан да артмаган сротка башкарыла.

4. Жирлекнең ревизия комиссиясе, бюджет средстволары баш администраторларының еллык бюджет хисаплылығын тышкы тикшерү курсәткечләрен исәпкә алып, жирлек бюджеты үтәлеше турындагы хисапка бәяләмә өзөрли.

5. Жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисапка бәяләмә, бер үк вакытта Башкарма комитетка жибәру белән, жирлек Советына Ревизия комиссиясе тарафыннан тапшырыла.

46 статья. Жирлек бюджеты үтәлеше турында еллык хисапны жирлек Советы тарафыннан тәкъдим итү, карау һәм раслау

1. Жирлек бюджеты үтәлеше турында еллык хисапны тапшыру, карау һәм раслау тәртибе РФ БК нигезләмәләре нигезендә жирлек Советы тарафыннан билгеләнә.

2. Жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисап белән бер үк вакытта аңа бюджет һәм бюджет хисаплылығының үтәлеше анализын үз эченә алган аңлатма языу, муниципаль йөкләмәнен үтәлеше һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләреннән файдалануның башка нәтижәләре турында белешмәләр, жирлек бюджеты үтәлеше турында каар проекты, жирлек бюджеты үтәлеше турында башка бюджет хисаплылығы, Россия Федерациясе бюджет законнарында каралган башка документлар тапшырыла.

3. Жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисапны карау нәтижәләре буенча жирлек Советы жирлек бюджеты үтәлеше турындагы каарны раслау яки кире кагу турында Каар кабул итә.

Жирлек Советы тарафыннан жирлек бюджеты үтәлеше турында каар кире кагылган очракта, ул мәгълүматларны дөрес булмаган яки тулы булмаган чагылдыру фактларын бетерү һәм бер айдан да артмаган сротка кабат тапшыру өчен кире кайтарыла.

4. Жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисап авыл жирлеге Советына агымдагы елның 1 маеннан да соңга калмыйча тапшырыла.

47 статья. Жирлек бюджеты үтәлеше турында каар

Жирлек бюджеты үтәлеше турындагы каар белән, бюджетның керемнәренең, чыгымнарының һәм дефицитының (профицит) гомуми қүләмен курсәтеп, хисап финанс елы өчен жирлек бюджеты үтәлеше турында хисап раслана.

Хисап финанс елында жирлек бюджеты үтәлеше турында каарга аерым күшымталар белән курсәткечләр раслана:

бюджет керемнәре классификациясе кодлары буенча;

бюджет чыгымнарының ведомство структурасы буенча чыгымнар;

бюджет чыгымнары классификациясе бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча чыгымнар;

бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары классификациясе кодлары буенча.

Жирлек бюджеты үтәлеше турындагы каар белән шулай ук жирлек бюджеты үтәлеше турында Каар кабул итү өчен РФ БК, Татарстан Республикасы законы, жирлек Советы каары белән билгеләнгән башка курсәткечләр раслана.

6 бүлек. МУНИЦИПАЛЬ ФИНАНС КОНТРОЛЕ

48 Статья. Муниципаль финанс контроле төрлөре

1. Муниципаль финанс контроле бюджет хокук мәнәсәбәтлөрен җайга сала торган хокукий актлар, Россия Федерациисе бюджет системасы бюджетларыннан физик заттарга бүтән түләүлөр буенча гавами норматив йөклөмәлөр һәм йөклөмәлөр бирә торган хокукий актлар нигезләмәлөрен, шулай ук муниципаль контрактлар, шартнамәлөр (килешүлөр) шартларын үтәүне тәэммин иту максатларында гамәлгә ашырыла.

Муниципаль финанс контроле тышкы һәм эчке, башлангыч һәм алга таба бүленә.

2. Тышкы муниципаль финанс контроле - жирлекнең Ревизия комиссиясе (алга таба-тышкы муниципаль финанс контроле органы) эшчәнлеген контрольдә тоту.

3. Эчке муниципаль финанс контроле Федераль казначылыкның, жирле администрация органнары булган муниципаль финанс контроле органнарының (алга таба - Эчке муниципаль финанс контроле органнары) контроль эшчәнлеге булып тора.

4. Алдан тикшерү авыл жирлеге бюджетын үтәү барышында бюджет бозуларны кисәти һәм булдырмау максатларында башкарыла.

5. Алга таба контроль аның үтәлешенең законлылыгын, исәп-хисапның дөреслеген билгеләү максатыннан жирлек бюджетының үтәлеше нәтижәләре буенча башкарыла.

49 статья. Муниципаль финанс контроле объектлары

1. Муниципаль финанс контроле объектлары (алга таба - контроль объектлары) булып торалар:

бюджет акчаларын баш бүлүчелөр (бүлүчелөр, алучылар), бюджет керемнәренең Баш администраторлары (администраторлары), бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары (администраторлары);

бюджетка бюджетара субсидияләр, субвенцияләр, максатчан билгеләнеше булган башка бюджетара трансфертлар, бюджет кредитлары бирелгән финанс органы, башкарма комитет;

муниципаль учрежденияләр;

муниципаль унитар предприятиеләр;

ачык-хокукий компанияләр;

устав (жыелма) капиталларында гавами-хокукий берәмлекләр катнашында хужалык ширкәтләре һәм жәмғиятьләре, шулай ук андый ширкәтләр һәм жәмғиятьләрнең устав (склад) капиталларында өлеше (кертеме) булган коммерция оешмалары;

юридик затлар (муниципаль учреждениеләр, муниципаль унитар предприятиеләр, гавами-хокукий компанияләр, хужалык ширкәтләре һәм жәмғиятьләр катнашында аларның устав (жыелма) капиталларында, шулай ук мондый ширкәтләр һәм жәмғиятьләрнең устав (жыелма) капиталларында өлеше (кертеме) булган коммерция оешмаларыннан тыш), хосусый эшмәкәрләр, физик затлар, шулай ук устав (жыелма) капиталларында өлеше (кертеме) булган коммерция оешмалары катнашында), хосусый эшмәкәрләр, физик затлар:

жирлек бюджетыннан акча һәм (яки) муниципаль контрактлар, муниципаль гарантияләр белән тәэммин ителгән кредитлар бирү турсында килешүлөр

(килешүләр) нигезендә жирлек бюджетыннан акча алушы юридик һәм физик затлар, шәхси эшмәкәрләр, муниципаль гарантияләр белән тәэмин ителгән кредитлар;

федераль законнар нигезендә Федераль казначаулыкта, жирлекнең финанс органында шәхси счетлар ачылган жирле бюджеттән һәм (яки) муниципаль контрактлардан акча бирү турындагы шартнамәләрне (килешүләрне) үтәү максатларында төзелгән шартнамәләр (килешүләр) буенча башкаручылар (тәэмин итүчеләр, подрядчылар) тарафыннан төзелгән килешүләр (килешүләр) буенча башкаручылар (тәэмин итүчеләр, подрядчылар);

бюджет акчалары белән аерым операцияләрне гамәлгә ашыручи кредит оешмалары, алар тарафыннан жирлек бюджетыннан акча бирү турында шартнамәләр (килешүләр) шартларын үтәү өлемешендә.

2. Контроль объектларына (бюджет процессында, бюджет һәм автоном учреждениеләр, муниципаль унитар предприятиеләр, гавами-хокукий компанияләр, хужалык ширкәтләре һәм җәмгыятыләр катнашында аларның устав (склад) капиталларында, шулай ук андый ширкәтләр һәм җәмгыятыләрнен устав (жыелма) капиталларында өлемеше (кертеме) булган коммерция оешмалары катнашында) карата алар тарафыннан бюджет, муниципаль контрактлар, шулай ук контрактлар (шартнамәләр) шартларын үтәү өлемешендә муниципаль финанс тикшерүе, әлеге шартнамәләрне (килешүләрне) һәм муниципаль контрактларны үтәү, алар тарафыннан муниципаль гарантияләр белән тәэмин ителгән кредитлар бирү максатларын, тәртибен һәм шартларын үтәү, курсәтелгән юридик затларның кыйммәтле көгазыләрене бюджет акчаларын баш бүлүчеләрне (бүлүчеләрне), бюджет қытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторларын, бюджет акчаларын алучыларны, бюджеттән акча бирү турында шартнамәләр (килешүләр), муниципаль контрактлар төзегән бюджет акчаларын алучыларны тикшерү барышында гамәлгә ашырыла., яки аны тәмамлаганнан соң, курсәтелгән бюджет процессында катнашучыларны тикшерү нәтижәләре нигезендә.

2.1. Муниципаль финанс контроле жирлек бюджетыннан максатчан билгеләнеше булган бюджетара субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансфертлар бирү максатларын, тәртибен һәм шартларын үтәүнә, шулай ук аларны бирү турындагы шартнамәләрнен (шартнамәләрнен, килешүләрнен, килешүләрнен) шартларын һәм финанс белән тәэмин итү (финанслашу) чыганагы булып торган шартнамәләрнен (шартнамәләрнен, килешүләрнен) шартларын үтәүнә, әлеге бюджетара трансфертлар бирелгән жирлекнең муниципаль финанс контроле органнары, карата:

жирлек бюджеты акчаларының баш администраторларына (администраторларына) максатчан билгеләнеше булган бюджетара субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансфертлар, бюджет кредитлары биргән

Россия Федерациясе бюджет системасының бюджет средствонары баш администраторларына һәм баш администраторларына (администраторларына) максатчан билгеләнеше булган бюджетара субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансфертлар, бюджет кредитлары, шулай ук юридик һәм физик затларга, индивидуаль эшкуарларга (әлеге статьяның 2 пункты нигезләмәләрен исәпкә алышп) әлеге бюджеттән акчалар бирелгән.

3. Контроль объектлары һәм аларның вазыйфаи затлары муниципаль финанс контроле органнарына муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру өчен кирәклә мәгълүматны, документларны һәм материалларны үз вакытында һәм тулы күләмдә тапшырырга, муниципаль финанс тикшерүе органнарының вазыйфаи затларына курсәтелгән затларны контроль объектлары территорияләрене һәм урыннарына кертү рөхсәтен бирергә, аларның законлы таләпләрен үтәргә тиеш.

Контроль объектларының әлеге пункттың беренче абзацында күрсәтелгөн мәгълүматны, документларны һәм материалларны муниципаль финанс контроле органнарына тапшырмавы яки вакытында тапшырмавы, шулай ук аларны дәрес булмаган мәгълүмат, документлар һәм материаллар тапшырмау, муниципаль финанс тикшерүе органнарының вазыйфаи затларының законлы әшчәнлегенә комачаулау Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән җаваплылык китерә.

50 статья. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру ысууллары

1. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру методлары булып тикшерү, ревизия, тикшерү тора.

2. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру максатларында тикшерү астында аерым финанс һәм хужалық операцияләренең законлылығын документаль һәм фактта өйрәнү, бюджет (бухгалтерлық) исәбенең һәм бюджет хисаплылығының, контроль объектының билгеле бер чордагы әшчәнлегенә карата бухгалтерлық (финанс) хисаплылығының дәреслеге буенча контроль гамәлләр башкару аңлашыла.

Ул қылышынан финанс һәм хужалық операцияләренең барлық жыелмасының законлылығын документаль һәм фактта өйрәнү, аларның бюджет хисаплылығында, бухгалтер (финанс) хисаплылығында чагылдырылуының дәреслеге һәм дәреслеге буенча контроль гамәлләр башкаруда чагыла.

Тикшерү, ревизия нәтижәләре акт белән рәсмиләштерелә.

3. Тикшерүләр федераль һәм күчмә тикшерүләргә, шул исәптән каршы тикшерүләргә бүленә.

Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру максатларында камераль тикшерүләр астында бюджет хисаплылығы, бухгалтерлық (финанс) хисаплылығы һәм аның соравы буенча бирелгән башка документлар нигезендә муниципаль финанс тикшерүе органының урнашу урыны буенча үткәрелә торган тикшерүләр аңлашыла.

Күчмә тикшерүләр астында, муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру максатларында, контроль объектының урнашу урыны буенча үткәрелә торган тикшерүләр аңлашыла, алар барышында қылышынан операцияләрнең бюджет хисаплылығы, бухгалтер (финанс) хисаплылығы һәм беренчел документларның факттагы туры килү-килмәве билгеләнә.

Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру максатларында очрашу тикшерүләре астында контроль объекты әшчәнлеге белән бәйле фактларны ачыклау һәм (яки) раслау максатларында күчмә һәм (яки) Федераль тикшерүләр кысаларында үткәрелә торган тикшерүләр аңлашыла.

4. Тикшерү астында әлеге нигезләмә максатларында контрольтек объекты әшчәнлегенең билгеле бер өлкәсе торышына анализ һәм бәя бирелә.

Тикшерү нәтижәләре бәяләмә белән рәсмиләштерелә.

51 статья. Тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча тышкы муниципаль финанс контроле органы вәкаләтләре

1. Тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча тышкы муниципаль финанс контроле органы вәкаләтләре булып тора:

жирлек бюджетыннан физик затларга бутән түләүләр буенча гавами норматив йәкләмәләр һәм йәкләмәләр, шулай ук муниципаль контрактлар, шартнамәләр (килешүләр) шартларының үтәлешен контролльдә тоту ;

бюджет средстволары баш администраторларының бюджет хисаплылығын, жирлек бюджеты үтәлеше турында квартал һәм еллық хисапларның дәреслеген,

тулылыгын һәм норматив таләпләргә туры килүен тикшерү.

«Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләрнең контролль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында» 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федеरаль законда билгеләнгән башка өлкәләрдә контроль.

2. Тышкы муниципаль финанс тикшерүе органы тарафыннан тышкы муниципаль финанс тикшерүе буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашырганда:

«Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләрнең контролль - хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында» 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федеरаль закон нигезендә алар тарафыннан билгеләнгән тәртиптә контроль һәм эксперт-аналитика чараларын гамәлгә ашыру барышында тикшерүләр, ревизияләр, анализ, тикшерү, мониторинг үткәрелә;:

контроль объектларына курсәтмәләр, курсәтмәләр жибәрелә;

финанс органнарына мәжбүринең бюджет чараларын қуллану турында хәбәрнамәләр жибәрелә;

административ хокук бозулар турындагы законнарда билгеләнгән тәртиптә административ хокук бозулар турындагы эшләр буенча эш алып барыла.

3. Тышкы муниципаль финанс контроле органы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибе авыл жирлеге Советы карары белән билгеләнә.

52 Статья. Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча эчке муниципаль финанс контроле органнары вәкаләтләре

1. Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча эчке муниципаль финанс контроле органнары вәкаләтләре булып тора:

бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга сала торган хокукий актларның, шул исәптән муниципаль учреждениеләрнең бухгалтерлык исәбенә, бухгалтерлык (финанс) хисабын тезү һәм бирүгә таләпләрне билгели торган нигезләмәләренең үтәлешен контролльдә тоту;

Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан физик затларга бүтән түләүләр буенча гавами норматив йөкләмәләрне һәм йөкләмәләрне, шулай ук жирлек бюджетыннан акча, муниципаль контрактлар бирү турындагы шартнамәләрнең (килешүләрнең) шартларын үтәүне күздә tota торган хокукий актлар нигезләмәләрен үтәүне контролльдә тоту;

жирлек бюджетыннан акча бирү турындагы шартнамәләрне (килешүләрне) үтәү максатларында тәзелгән шартнамәләрнең (килешүләрнең) шартларын, шулай ук муниципаль контрактларны үтәү максатларында тәзелгән шартнамәләрнең (килешүләрнең) шартларын үтәүне контролльдә тоту;

бюджет акчаларын (бюджеттан бирелгән акчаларны) бирү һәм (яисә) файдалану нәтижәләре турындагы хисапларның, шул исәптән муниципаль программаларны гамәлгә ашыру турындагы хисапларның, муниципаль биремнәрне үтәү турындагы хисапларның, бюджеттән акча бирү нәтижәлелеге курсәткечләренә ирешү турындагы хисапларның дөреслегенә контролль;

дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт курсәтүләрне сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациясе законында каралган сатып алулар өлкәсендә контролль.

2. Эчке муниципаль финанс контроле органнары тарафыннан Эчке муниципаль финанс контроле буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыру турында:

тикшерүләр, ревизияләр һәм тикшерүләр үткәрелә;

контроль объектларына актлар, нәтижәләр, курсәтмәләр һәм (яки) курсәтмәләр жибәрелә;

финанс органына мәжбүр итүнең бюджет чараларын куллану турында хәбәрнамәләр жибәрелә;

административ хокук бозулар турындағы законнарда билгеләнгән тәртиптә административ хокук бозулар турындағы эшләр буенча эш алып барыла;

тикшерүләр, ревизия һәм тикшеренүләр үткәру өчен кирәклө экспертизалар билгеләнә (оештырыла);

Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру өчен кирәклө булган мәгълүмат, мәгълүмат технологияләре һәм мәгълүматны яклау турында Россия Федерациясе законнары, дәүләт һәм башка закон тарафыннан саклана торган сер турында Россия Федерациясе законнары нигезендә дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларыннан дайими файдалану мөмкинлеге барлыкка килә;

муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт курсәтүләр сатып алуларны гамәлгә ашыруны Россия Федерациясе Граждан кодексы нигезендә гамәлгә яраксyz дип тану турында судка дәгъвалар жибәрелә.

3. Эчке муниципаль финанс контроле Россия Федерациясе Хөкүмәтенен норматив хокукий актлары белән расланган федераль стандартлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

Эчке муниципаль финанс тикшерүе органнары эчке дәүләт (муниципаль) финанс тикшеренең федераль стандартларында каралган очракларда Эчке муниципаль финанс тикшерүе буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыруны тәэммин итә торган ведомство хокукий актлар (стандартлар) чыгара ала.

53 Статья. Муниципаль финанс тикшерүе органнары курсәтмәләре һәм курсәтмәләре

1. Әлеге Нигезләмә максатларында Эчке муниципаль финанс контроле органы тарафыннан контроль объектына жибәрелә торган һәм эчке муниципаль финанс тикшерүе органы компетенциясе кысаларында ачыкланган хокук бозулар турында мәгълүматны үз эченә алган документы һәм тапшыруда курсәтелгән һәр бозу буенча таләпләр курсәтелмәгән булса, аны кабул ителгән көннән соң 30 календарь көн эчендә үтәлгрә тиешле хокук бозуларның берсе анлашыла.:

а) бозуларны бетерү турында һәм аның сәбәпләрен һәм шартларын бетерү буенча чаралар күрү турында таләп;

б) бозу сәбәпләрен һәм шартларын бетерү буенча аны бетерү мөмкин булмаган очракта чаралар күрү турында таләп.

2. Курсәтмә астында әлеге Нигезләмә максатларында Эчке муниципаль финанс контроле органының, әлеге бозу нәтижәсендә гавами-хокукий белемгә китерелгән зыян суммасын билгеләү мөмкинлеге булганда, бозуларны бетерү яисә тапшыруда билгеләнгән срокта бетерү мөмкинлеге булмаган очракта, контроль объектына жибәрелә торган документы анлана. Курсәтмә гавами-хокукий белемгә китерелгән зыянны каплау буенча чаралар күрү турында курсәтмәдә билгеләнгән срокта үтәү өчен мәжбүри булган таләпләрне үз эченә ала.

3. Эчке дәүләт (муниципаль) финанс тикшеренең федераль стандартлары белән билгеләнгән очракларда Эчке муниципаль финанс контроле органнары бюджет акчаларының баш администраторларына, гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыручи жирле үзидарә органнарына, башка органнарга һәм оешмаларга курсәтмәләр һәм курсәтмәләрнең күчермәләрен жибәрә.

3.1. Тышкы муниципаль финанс тикшерүе органнары курсәтмәләре һәм курсәтмәләре контроль объектларына «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләрнең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм

аларның әшчәнлегенең гомуми принциплары түрүнде» 2011 елның 7 февралендәге 6 - ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә төзелә һәм жибәрелә.

3.2. Эчке муниципаль финанс тикшерүе органы карары буенча Эчке муниципаль финанс тикшерүе органы күрсәтмәсен үтәү срогы эчке дәүләт (муниципаль) финанс тикшерүенең федераль стандартларында каралган тәртиптә, ләкин контроль объекты мәрәжәгате буенча бер тапкырдан да артмаган күләмдә озайтылырга мөмкин.

4. Жирлеккә китерелгән зыянны каплау түрүнде Эчке муниципаль финанс контроле органы күрсәтмәләренең үтәлмәве вәкаләтле вәкилнең муниципаль орган жирле администрациясенең муниципаль хокукий акты белән жирлеккә китерелгән зыянны каплау түрүнде дәгъва гаризалары белән судка мәрәжәгать итүе өчен нигез булып тора.

5. Муниципаль финанс тикшерүе органы күрсәтмәләрендә һәм күрсәтмәләрендә эчке финанс тикшерүе һәм эчке финанс аудиты нәтиҗәләре буенча ачыкланган хокук бозулар түрүнде, аларны бетерү шарты белән, мәгълүмат күрсәтелми.

7 бүлек. БЮДЖЕТ БОЗУ һәМ МӘЖБҮР ИТҮНЕҢ БЮДЖЕТ ЧАРАЛАРЫ

54 статья. Бюджет бозу төшенчәсе

1. Бюджет акчаларының баш администраторы (администраторы), муниципаль заказчи тарафыннан кылышынан эшләр жирле администрация, финанс органы, бюджет акчаларының баш администраторы (администраторы) тарафыннан башкарылган бюджет бозу дип таныла:

а) Россия Федерациисе Бюджет кодексы һәм бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган башка хокукий актлар нигезләмәләрен бозу;

б) Россия Федерациисе бюджет системасы бюджетларыннан физик затларга бүтән түләүләр буенча халыкка зыян китерүгә китергән гавами норматив йөкләмәләрне һәм йөкләмәләрне билгеләүче хокукий актлар нигезләмәләрен бозу.;

в) жирлек бюджетыннан акча бирү түрүнде шартнамәләр (килешүләр) шартларын бозу;

г) муниципаль контрактлар шартларын бозу;

2. РФ БК 266.1 статьясындагы 2.1 пунктында күрсәтелгән бюджет процессында катнашуучыга карата бюджет чараларын куллану, тиешле нигезләр булган очракта, аның вазыйфаи затларын Россия Федерациисе законнарында каралган жаваплылыктан азат итми.

55 статья. Мәжбүриләүнең бюджет чаралары

1. Мәжбүр итүнең бюджет чарасы РФ БК 30 бүлегендә каралган бюджет бозу кылган өчен, муниципаль финанс тикшерүе органын мәжбүр итүнең бюджет чараларын куллану түрүнде хәбәрнамә нигезендә кулланыла.

2. Мәжбүр итүнең бюджет чараларына тубәндәгеләр керә::

Россия Федерациисе бюджет системасының башка бюджетына Россия Федерациисе бюджет системасының бер бюджетыннан бирелгән акчалар суммасын бәхәссез кире кайтару;

Россия Федерациисе бюджет системасының башка бюджетына Россия Федерациисе бюджет системасының бер бюджетыннан бирелгән акчалардан файдаланган өчен түләү суммасын бәхәссез түләттерү;

бюджет акчаларын вакытында кайтармаган өчен пеняларны бәхәссез

түлөттеру;

бюджетара трансфертларны (субвенцияләрдән тыш) бирүне туктатып тору (кыскарту).

3. Әлеге Нигезләмәнең 49 статьясында курсәтелгән бюджет процессында катнашучыга карата бюджет өлкәсендә закон бозу кылган бюджет чарасын куллану аны әлеге житешсезлекне бетерү вазыйфаларыннан азат итми.

4. Әлеге Нигезләмә максатларында бюджет чарапарын куллану түрында хәбәрнамә астында муниципаль финанс контроле органының әлеге Нигезләмәнең 57 - 60 статьяларында каралган ачыкланган бюджет хокук бозулар түрында һәм курсәтелгән бозулар белән файдаланылган акчалар күләмнәре түрында белешмәләр үз эченә алган документы аңлашыла.

Контроль чарасы барышында әлеге Нигезләмәнең 57 - 60 статьяларында каралган бюджет бозуларын ачыклаганда, тышкы муниципаль финанс контроле органы контроль чарасы тәмамланғаннан соң 30 календарь көненнән дә соңга калмыйча финанс органына мәжбүр итүнең бюджет чарапарын куллану түрында белдерү жибәрә, ә мондый хәбәрнамәнең күчермәсөн (ана карата әлеге контроль чарасы үткәрелгән) бюджет процессында катнашучыга жибәрә.

Әлеге Нигезләмәнең 57-60 статьяларында каралган һәм курсәтмәдә курсәтелгән бюджет бозуын бетермәгән очракта, Эчке муниципаль финанс контроле органы, курсәтмәне үтәү срогы тәмамланғаннан соң 30 календарь көненнән дә артмаган вакытка, финанс органына мәжбүр итүнең бюджет чарапарын куллану түрында хәбәрнамәне, ә мондый хәбәрнамәнең күчермәсөн (ана карата тикшерү (ревизия) үткәрелгән бюджет процессында катнашучыга жибәрә.

Финанс органы таләбе буенча, мәжбүр итүнең бюджет чарапарын куллану түрында хәбәрнамәдә булган белешмәләрне төгәлләштерү түрында муниципаль финанс тикшерүе органы финанс органына мәжбүри итүнең бюджет чарапарын куллану түрында анықланган белешмәләр булган хәбәрнамәне запрос алынган көннән 30 календарь көненнән дә артмаска тиеш.

5. Әлеге Нигезләмәнең 57 - 60 статьяларында каралган мәжбүр итүнең бюджет чарапарын куллану түрындагы карап финанс органы тарафыннан мәжбүр итүнең бюджет чарапарын куллану түрында хәбәр алынганнан соң 30 календарь көн эчендә кабул итепергә һәм курсәтелгән карап кабул ителгәннән соң бер елга кадәр үтәлергә тиеш.

Финанс органы карапы буенча әлеге пунктның беренче абзацында курсәтелгән мәжбүр иту чарасын үтәү срогы Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә финанс органы билгеләгән очракларда һәм шартларда озайтылырга мөмкин.

6. Бюджет чарапарын куллану белән беррәттән Россия Федерациясе законнарында каралган очракларда җаваплылык чарапары да кулланыла.

56 Статья. Мәжбүр итүнең бюджет чарапарын куллану буенча финанс органы һәм Федераль казначылык вәкаләтләре

1. Финанс органы мәжбүр итүнең бюджет чарапарын куллану түрында караплар, курсәтелгән карапларны үзгәртү (юкка чыгару) түрында караплар яисә Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән очракларда һәм тәртиптә мәжбүр итүнең бюджет чарапарын кулланудан баш тарту түрында караплар кабул итә, шулай ук бюджет чарапарын куллану түрында караплар, Федераль казначылыкка курсәтелгән карапларны үзгәртү (юкка чыгару) түрында караплар, тиешле карапларның күчермәләрен - муниципаль финанс контроле органнарына һәм контроль объектларына жибәрә.

Мәжбүр итүнең бюджет чарапарын куллану турындағы каарда бюджет кагыйдәләрен бозу турында хәбәрнамәдә, бюджет бозуын қылган контролъ обьектында курсателгән бюджет бозу, мәжбүр иту һәм аны үтәү сроклары турында мәғълұмат булырга тиеш.

Финанс органы, мәжбүр итүнең бюджет чарапарын куллану турында Каар кабул иту яки мәжбүр итүнең бюджет чарапарын кулланудан баш тарту турында Каар кабул иту максатларында, муниципаль финанс контроле органына, аны алғаннан соң 30 календарь көн эчендә, мәжбүр итүнең бюджет чарапарын куллану турында хәбәрнамәдә булған белешмәләрне төгәлләштеру турында запрос жибәрергә хокуклы.

2. Федераль казначылық, финанс органы өлеге Тәртипнең 57 - 60 статьяларында карапан мәжбүр итүнең бюджет чарапарын куллану турында каарарны, өлеге каарарларны үзгәрту (юкка чыгару) турындағы каарарны Финанс органы тарафынан билгеләнгән тәртиптә мәжбүр иту чарапарын куллану турындағы каарарларны, өлеге каарарларны үзгәрту (юк иту) турындағы каарарларны үтәүне үзгәрту (юкка чыгару) турында каарарны үтиләр.

57 статья. Бюджет акчаларыннан максатчан файдаланмау

1. Бюджет акчаларының максатчан файдаланылмавы жирлек бюджеты турындағы каарарда, жыелма бюджет язмасы, бюджет язмасы, бюджет йөкләмәләре лимитлары, бюджет сметасы, шартнамәдә (килешүдә) яисә хокукый акт белән билгеләнгән максатларга тулысынча яисә өлешчә туры килми торган максатларда Россия Федерациясе бюджет системасы бюджеты акчаларын жибәрү һәм акчалата йөкләмәләрне түләү таныла.

2. Максатчан билгеләнеше булған бюджетара трансферт чыганагы булған бюджет акчаларын максатсыз файдалану максатчан билгеләнеше буенча файдаланылмаган акчалар суммасын кире кайтаруга яисә бюджетара трансфертлар (жирлекнең бюджет тәэммин ителешен тигезләүгә субвенцияләрдән һәм дотацияләрдән тыш) бирүне киметүгә китерә.

58 статья. Бюджет кредитын кире кайтармау яисә вакытында кайтармау

Бюджет кредитын кире кайтармау йә вакытында кайтармау бюджет кредитының түләнмәгән калдығы суммасын һәм Россия Федерациясе Үзәк банкының гамәлдәге рефинанслау ставкасының бер өлеше күләмендә үз вакытында кире кайтармау һәм (яисә) бюджет кредиты бирелгән бюджетка бюджетара трансфертлар (жирлекнең бюджет тәэммин ителешен тигезләүгә субвенцияләрдән һәм дотацияләрдән тыш) бирүне туктатып торуга китерә.

59 статья. Бюджет кредитыннан файдаланган өчен түләүне күчеру яисә вакытында күчеру

Бюджет кредитыннан файдаланган өчен түләүне күчеру йә вакытында күчermәү бюджет кредитыннан файдаланган өчен түләү суммасын һәм аны вакытында күчermәгән өчен Россия Федерациясе Үзәк банкының гамәлдәге рефинанслау ставкасының бер өч йөзлек күләмендәге пеняларын кире кайтаруга һәм (яисә) бюджетара трансфертлар (жирлекнең бюджет тәэммин ителешен тигезләүгә субвенцияләрдән һәм дотацияләрдән тыш) бирүне туктатып торуга китерә., бюджет кредитыннан файдаланган өчен түләүнең түләнмәгән калдығы суммасына.

60 статья. Бюджет кредиты бирү шартларын бозу

Россия Федерациисе бюджет системасының башка бюджетыннан бер бюджетка бирелгэн бюджет кредиты бирү шартларын бозу, шул исәптән күрсәтелгән акчаларны бирү өчен нигез булып торучы хокукый актта (шартнамәдә) каралган максатларга бюджет акчаларыннан файдалану бюджет кредиты бирү шартларын бозып файдаланылган акчалар суммасын һәм (яисә) бюджетара трансфертлар бирүне туктатып тору (Жирлекнең бюджет тәэммин ителешен тигезләүгә субвенцияләр һәм дотацияләр керми) чыгымнарын бәхәссез түләтүгә китерә.

Тайсуган авыл

жирлеге башлыгы вазыйфаларын башкаруучы

И.И.Яуллин

